

HALKBANK A.D., BEOGRAD

**Finansijski izveštaji
31. decembar 2017. godine**

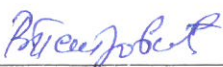
SADRŽAJ	Strana
Finansijski izveštaji:	
Bilans stanja	2
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Izveštaj o promenama na kapitalu	5
Izveštaj o tokovima gotovine	6
Napomene uz finansijske izveštaje	7 - 94

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	3.10, 14	4,839,851	4,090,612
Založena finansijska sredstva	15a	-	90,000
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	3.9.3, 15b	24,758	23,984
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3.9.4, 15c	4,359,850	3,177,595
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	3.9.2, 15d	472,892	1,353,325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.9.1, 16	1,524,613	1,018,760
Kredit i potraživanja od komitenata	3.9.1, 17	28,894,906	23,997,783
Nematerijalna ulaganja	3.7, 18a	98,947	73,976
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.5, 18b, 18c	817,842	818,446
Investicione nekretnine	3.6, 18d	127,727	126,337
Odložena poreska sredstva	3.12, 13c	62,393	62,393
Ostala sredstva	19	225,398	152,600
UKUPNO AKTIVA		<u>41,449,177</u>	<u>34,985,811</u>
OBAVEZE			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	20	6,277,751	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	21	28,762,098	25,878,046
Rezervisanja	2.7, 22	39,343	42,466
Ostale obaveze	23	250,278	243,695
UKUPNO OBAVEZE		<u>35,329,470</u>	<u>29,102,226</u>
KAPITAL			
Akcijski kapital	3.14, 24	4,248,483	4,248,483
Dobitak	24	194,631	138,153
Rezerve	3.14, 24	1,676,593	1,496,949
UKUPNO KAPITAL	24	<u>6,119,707</u>	<u>5,883,585</u>
UKUPNO PASIVA		<u>41,449,177</u>	<u>34,985,811</u>

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 28. februara 2018. godine.

 Vesna Petrović
 Direktor Sektora za upravljanje finansijama i planiranje

 Erturk Sumer
 Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt
 Predsednik Izvršnog odbora Banke

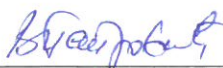

BILANS USPEHA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>Napomena</u>	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
Prihodi od kamata	3.1, 4a	1,754,993	1,604,833
Rashodi od kamata	3.1, 4b	(265,688)	(259,871)
Neto prihod po osnovu kamata		1,489,305	1,344,962
Prihodi od naknada i provizija	3.2, 5a	710,404	663,889
Rashodi naknada i provizija	3.2, 5b	(106,059)	(87,333)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		604,345	576,556
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju	3.3, 6	2,015	11,646
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	3.3, 7	4,270	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	3.4, 8	25,238	498
Ostali poslovni prihodi	9	25,111	20,995
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	3.9.5, 10a	(269,765)	(389,289)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		1,880,519	1,565,368
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	3.12, 11 3.5, 3.6, 3.7,	(648,765)	(584,536)
Troškovi amortizacije	18	(151,567)	(106,915)
Ostali rashodi	12	(885,556)	(737,837)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		194,631	136,080
Porez na dobitak	3.12, 13	-	-
Dobitak/(gubitak) po osnovu odloženih poreza	3.12, 13	-	-
DOBITAK	24	194,631	136,080
Osnovna/umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	24	1,070	748

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 28. februara 2018. godine.

 Vesna Petrović
 Direktor Sektora za upravljanje finansijama i planiranje

 Erturk Sumer
 Član Izvršnog odbora Banke

 Kenan Bozkurt
 Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	<u>2017.</u>	<u>2016.</u>
DOBITAK PERIODA	194,631	136,080
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Smanjenje revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina, postrojenja i opreme	-	(3,206)
Aktuarski (gubici)/dobici	(990)	4,146
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak:</i>		
Pozitivan efekat promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	46,747	4,683
Reklasifikacija iz izveštaja o ostalom rezultatu u bilans uspeha u trenutku prodaje hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	(4,270)	-
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	41,487	5,623
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA	236,118	141,703

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 28. februara 2018. godine.

 Vesna Petrović

Direktor Sektora za upravljanje finansijama i planiranje

 Erturk Sumer

Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt

Predsednik Izvršnog odbora Banke

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	Akcijski kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Akumulirani gubitak	Ukupan kapital
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	2,421,160	1,827,323	1,359,741	317,052	-	(185,467)	5,739,809
Aktuarski dobitci/(gubici)	-	-	-	4,146	(1,133)	-	3,013
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	136,080	-	136,080
Pokriće gubitka	-	-	(185,467)	-	-	185,467	-
Prodaja osnovnih sredstava	-	-	-	(3,206)	3,206	-	-
Pozitivan efekat promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	4,683	-	-	4,683
Ostali rezultat:							
Prodaja osnovnih sredstava	-	-	-	(3,206)	3,206	-	-
Aktuarski dobitci/(gubici)	-	-	-	4,146	(1,133)	-	3,013
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	2,421,160	1,827,323	1,174,274	322,675	138,153	-	5,883,585
Početno stanje na dan 1. januara 2017. godine	2,421,160	1,827,323	1,174,274	322,675	138,153	-	5,883,585
Aktuarski gubici, neto	-	-	-	(990)	-	-	(990)
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	194,631	-	194,631
Raspodela dobiti iz prethodnog perioda	-	-	138,153	-	(138,153)	-	-
Ostalo	-	-	4	-	-	-	4
Ostali rezultat:							
Pozitivan efekat promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	-	-	42,477	-	-	42,477
Aktuarski gubici, neto	-	-	-	(990)	-	-	(990)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	2,421,160	1,827,323	1,312,431	364,162	194,631	-	6,119,707

Napomene na narednim stranama čine
sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 28. februara 2018. godine.

Vesna Petrović

Erturk Sumer

Direktor Sektora za upravljanje finansijama i
planiranje

Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt

Predsednik Izvršnog odbora Banke

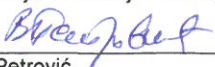
IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2017. godine
(U hiljadama dinara)

	2017.	2016.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	2,334,414	2,103,275
Prilivi od kamata	1,615,643	1,433,910
Prilivi od naknada	712,474	662,217
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	5,538	4,004
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	759	3,144
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(1,907,513)	(1,769,790)
Odlivi po osnovu kamata	(245,085)	(283,866)
Odlivi po osnovu naknada	(121,289)	(80,365)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(651,930)	(650,582)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(142,180)	(122,546)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(747,029)	(632,431)
Prilivi gotovine po osnovu promena plasmana, depozita i ostalih obaveza	6,135,293	5,545,204
Prilivi gotovine po osnovu promena finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i kratkoročnih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	511,788
Prilivi gotovine po osnovu promena depozita i ostalih obaveza prema bankama i komitentima	6,135,293	5,033,416
Odlivi gotovine po osnovu promena plasmana, depozita i ostalih obaveza	(6,333,081)	(2,105,951)
Odlivi gotovine po osnovu promena potraživanja prema bankama i komitentima	(6,332,272)	(2,105,951)
Odlivi gotovine po osnovu promena finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i kratkoročnih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	(809)	-
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	229,113	3,772,738
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	3,539,514	5,126,244
Prilivi od ulaganja u investicione hartije od vrednosti	3,510,981	5,099,045
Prilivi od prodaje investicija u zavisna i pridružena društva i zajedničke poduhvate	-	20,109
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	28,533	7,090
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(3,775,070)	(5,781,285)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(3,619,533)	(5,463,125)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(155,537)	(318,160)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(235,556)	(655,041)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	2,427,371	-
Prilivi po osnovu uzetih kredita	2,427,371	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(1,909,824)	(2,762,096)
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	-	(1,842,216)
Odlivi po osnovu uzetih kredita	(1,909,824)	(919,880)
Neto priliv gotovine/(odliv) iz aktivnosti finansiranja	517,547	(2,762,096)
SVEGA NETO PRILIVI GOTOVINE	14,436,592	12,774,723
SVEGA NETO ODLIVI GOTOVINE	(13,925,488)	(12,419,122)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	511,104	355,601
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	2,883,213	2,509,121
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	88,644	110,946
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	(180,227)	(92,455)
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA	3,302,734	2,883,213

Napomene na narednim stranama čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja

Ovi finansijski izveštaji su usvojeni od strane Izvršnog odbora Halkbank a.d., Beograd na dan 28. februara 2018. godine

Vesna Petrović

Direktor Sektora za upravljanje finansijama i planiranje

Erturk Sumer

Član Izvršnog odbora Banke

Kenan Bozkurt

Predsednik Izvršnog odbora Banke

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

1. OSNIVANJE I POSLOVANJE BANKE

1.1. Osnivanje

Halkbank a.d., Beograd, prethodno poznata kao Čačanska banka posluje neprekidno od 1. jula 1956. godine, od kada je u toku svog rada i razvoja više puta menjala naziv i organizacioni oblik. U sklopu promena u organizaciji jugoslovenskog bankarstva 1990. godine, Banka je organizovana kao deoničarsko društvo. Na osnovu Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama i rešenja Narodne banke Jugoslavije o izdavanju dozvole za osnivanje Beogradske banke Čačanske banke d.d., Čačak, Banka je registrovana kod Okružnog Privrednog suda u Kraljevu 28. decembra 1990. godine. Na sednici Skupštine Banke od 13. juna 1995. godine usvojen je Statut Beogradske banke Čačanske banke akcionarskog društva i time izvršeno usaglašavanje akata Beogradske banke Čačanske banke d.d. Čačak sa odredbama Zakona o bankama i drugim finansijskim organizacijama. U skladu sa ovim Statutom Beogradska banka Čačanska banka a.d., Čačak postaje pravno lice sa pravima i obavezama i odgovornostima utvrđenim Zakonom i Ugovorom o osnivanju.

U 1999. godini i do kraja oktobra 2000. godine Banka je poslovala kao filijala Beogradske banke a.d. Beograd nakon pripajanja, sprovedenog na osnovu rešenja Privrednog suda u Beogradu od 8. aprila 1999. godine. Na osnovu sudskog rešenja od 2. novembra 2000. godine, usled ništavosti upisa, došlo je do brisanja, po službenoj dužnosti, statusne promene pripajanja Beogradskoj banci a.d. Beograd. Od 23. jula 2001. godine Banka posluje pod imenom Čačanska banka a.d. Čačak.

Turkiye Halk Bankasi AS je u maju 2015. godine postala većinski vlasnik Čačanske banke. Promena vlasništva uslovlila je promenu imena i sedišta Banke. Novo ime banke je Halkbank a.d., Beograd (u daljem tekstu "Banka").

Tokom 2017. godine došlo je do daljih značajnih promena u strukturi akcionarskog kapitala Halkbank a.d., Beograd. Većinski vlasnik, Turkiye Halkbankasi AS je 24. avgusta 2017. godine na berzi kupio 18,200 običnih akcija, a zatim u Ponudi za preuzimanje odobrenoj od strane Komisije za hartije od vrednosti u periodu od 07. septembra 2017. do 27. septembra 2017. godine stekao dodatnih 6,118 običnih akcija. Nakon završene Ponude za preuzimanje akcija većinski akcionar je 15. novembra 2017. godine sproveo postupak prinudnog otkupa akcija od preostalih akcionara tako da na dan 31. decembra 2017. godine poseduje 99.88% običnih akcija tj. 99.89% ukupnog kapitala (31. decembra 2016. godine: 76.75% običnih akcija, odnosno 82.47% ukupnog akcijskog kapitala).

Banka je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

1.2. Poslovanje

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Centrala Banke je u Beogradu. Sedište Banke je u ulici Milutina Milankovića br. 9e, Beograd, što je registrovano u Agenciji za privredne registre pod brojem BD 82129/2016 dana 19. oktobra 2016. godine.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka u svom sastavu ima 23 filijale (2016: 20 filijala), i to u Beogradu (sedam filijala), Čačku (dve filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Arandelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Novom Sadu, Pančevu, Novom Pazaru i Subotici, kao i 9 ekspozitura (2016: 8 ekspozitura) u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Leskovcu, Mladenovcu, Čačku i Tutinu.

Banka je tokom 2017. godine otvorila tri nove filijale u Beogradu u Makedonskoj ulici, u Zemunu u Gospodskoj ulici i u Subotici u Štrosmajerovoj ulici, kao i ekspozituru u Tutinu.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je imala 435 zaposlenih, a na dan 31. decembra 2016. godine 411 zaposlenih. Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izveštaja

Pravna lica i preduzetnici u Republici Srbiji su u obavezi da vođenje poslovnih knjiga, priznavanje i procenjivanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda, sastavljanje, prikazivanje, dostavljanje i obelodanjivanje finansijskih izveštaja vrše u skladu sa Zakonom o računovodstvu (u daljem tekstu "Zakon", "Sl. glasnik RS", br. 62/2013). Banka, kao veliko pravno lice, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi je da primenjuje Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI"), koji u smislu navedenog zakona obuhvataju: Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja ("Okvir"), Međunarodne računovodstvene standarde ("MRS"), Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja ("MSFI") i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda ("IFRIC"), naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, a koje su odobrene od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde ("Odbor"), čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija. Dodatno, u skladu sa Izmenama i dopunama Zakona o bankama ("Sl. glasnik RS", br. 14/2015), banke u Republici Srbiji su dužne da prilikom sastavljanja godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja, kao i naknadne izmene standarda i sa njima povezana tumačenja, od dana njihovog izdavanja od strane nadležnih tela.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formatu propisanom Odlukom o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik RS" br. 71/2014 i 135/2014).

Finansijski izveštaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrednosti, osim vrednovanja sledećih značajnih stavki bilansa stanja:

- finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazanih po fer vrednosti,
- derivativnih finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrednosti i
- finansijskih sredstava i obaveza namenjenih trgovanju iskazanih po fer vrednosti.

Istorijski trošak je zasnovan na fer vrednosti naknade plaćene u zamenu za dobra i usluge.

Fer vrednost je cena koja se može primiti za prodaju nekog sredstva ili platiti za prenos neke obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja, bez obzira na to da li je cena direktno utvrđiva ili procenjena korišćenjem neke druge tehnike vrednovanja. Prilikom procenjivanja fer vrednosti sredstva ili obaveze Banka uzima u obzir karakteristike datog sredstva ili obaveze ukoliko bi i ostali učesnici na tržištu uzeli navedene karakteristike u obzir prilikom utvrđivanja cene navedenog sredstva ili obaveze na datum odmeravanja. U priloženim finansijskim izveštajima, za svrhe vrednovanja i/ili obelodanjivanja, fer vrednost je utvrđena na prethodno opisani način, osim za transakcija lizinga koje su u delokrugu MRS 17 i vrednovanja koja imaju neke sličnosti sa fer vrednošću ali nisu fer vrednost, kao što su neto prodajna vrednost u MRS 2 ili vrednost u upotrebi u MRS 36.

Takođe, za potrebe finansijskog izveštavanja, odmeravanja fer vrednosti kategorisana su u nivoe 1, 2 ili 3 na osnovu stepena utvrđivosti parametara za utvrđivanje fer vrednosti i značaja navedenih parametara za odmeravanje fer vrednosti u celini, kako sledi:

- Nivo 1 – parametri nivoa 1 su cene za identična sredstva ili obaveze kotirane (nekorigovane) na aktivnim tržištima koje su subjektu dostupne na datum odmeravanja;
- Nivo 2 – parametri nivoa 2 su parametri koji nisu kotirane cene svrstane u nivo 1, a koji su utvrđivi za dato sredstvo ili obavezu, direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 – parametri nivoa 3 su neutvrđivi za dato sredstvo ili obavezu.

Banka je u sastavljanju ovih finansijskih izveštaja primenjivala računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3.

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara. Dinar predstavlja zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.2. Objavljeni standardi i tumačenja koji su stupili na snagu u tekućem periodu

Sledeće nove izmene postojećih standarda izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde su stupile na snagu tokom tekućeg izveštajnog perioda:

- Izmene MRS 7 „Izveštaj o tokovima gotovine” – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmene MRS 12 „Porez na dobitak” – Priznavanje odloženih poreskih sredstava za nerealizovane gubitke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine),
- Izmene MSFI 12 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)” koje su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene MSFI 12 su na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine).

Usvajanje navedenih novih i izmena postojećih standarda nije imalo za rezultat značajnije promene finansijskih izveštaja Banke.

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izveštaja, bili su izdati sledeći standardi, izmene postojećih standarda i nova tumačenja, ali koji nisu još uvek stupili na snagu:

- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima” i dalje izmene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 16 „Lizing” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmene MSFI 2 „Plaćanja akcijama” – Klasifikacija i merenje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” – Primenom MSFI 9 „Finansijski instrumenti” sa MSFI 4 „Ugovori o osiguranju” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine ili na datum prve primene MSFI 9 „Finansijski instrumenti”),
- Izmene MSFI 9 „Finansijski instrumenti” – Karakteristike plaćanja unapred sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmene (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vreme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udela),
- Izmene MRS 19 „Primanja zaposlenih” – izmene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine)
- Izmene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” – Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmene MRS 40 „Investicione nekretnine” – Prenos investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene MSFI 1 i MRS 28 na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2014. do 2016. godine)” koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene MSFI 1 i MRS 28 bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- Izmene raznih standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (za period od 2015. do 2017. godine)” koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 22 „Razmatranje transakcija i avansa u stranim valutama” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine),
- IFRIC 23 „Neizvesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.3. Novi standardi i izmene postojećih standarda koji su izdati, a nisu još uvek u primeni (nastavak)

Rukovodstvo Banke je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmene postojećih standarda i nova tumačenja pre nego što oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih standarda, izmena postojećih standarda i novih tumačenja neće imati materijalan uticaj na finansijske izveštaje Banke u periodu početne primene izuzev uticaja prve primene IFRS 9, kao što je obelodanjeno u napomeni 2.7. Nadalje, kvantitativne efekte primene MSFI 16 Banka će utvrditi tokom 2018. godine.

2.4. Uporedni podaci

Uporedni podaci u ovim finansijskim izveštajima predstavljaju podatke iz finansijskih izveštaja Banke za 2016. godinu.

Banka je primljene kredite dobijene od Međunarodnih finansijskih institucija u toku 2017. godine (od GGF i EFSE), a koji nisu odobreni uz posredstvo Narodne Banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) prikazala u okviru pozicije depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci. Po tom osnovu, a radi uporedivosti podataka za 2016. godinu svi primljeni krediti odobreni direktno od strane međunarodnih finansijskih institucija, bez posredovanja NBS, su reklasifikovani sa pozicije depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima na poziciju depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci u ukupnom iznosu od 223,006 hiljada dinara.

2.5. Izjava o usklađenosti

Finansijski izveštaji Banke sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (MSFI) izdatim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

2.6. Prva primena MSFI 9

Saglasno MSFI 9 koji je stupio na snagu 1. januara 2018. godine Banka je nakon datuma bilansa stanja izmenila računovodstvene politike za priznavanje, klasifikaciju i merenje finansijskih sredstava i obaveza kao i obezvređenje finansijskih sredstava.

Banka nije primenila odredbe MSFI 9 na ranije periode finansijskog izveštavanja. Efekti usklađivanja knjigovodstvene vrednosti finansijskih sredstava i obaveza na datum prve primene standarda biće priznati kroz neraspoređenu dobit kao korekcija početnog stanja za 2018. godinu.

(a) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza

Saglasno MSFI 9 klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od dva osnovna kriterijuma:

- poslovnog modela na osnovu kojeg Banka upravlja finansijskim sredstvom
- karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijskog sredstva (tzv. SPPI kriterijum).

Poslovni model odražava način na koji Banka upravlja svojim finansijskim sredstvima sa ciljem prikupljanja novčanih tokova. Poslovni model Banke za date kredite je model „držanje radi prikupljanja novčanih tokova“ a za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju model „držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje“. Banka je sprovedla detaljnu analizu svojih poslovnih modela uzimajući u obzir iskustva iz prošlosti vezanih za prodaju finansijskih sredstava kao i buduća očekivanja u tom pogledu. Prilikom analize uzete su u obzir i druge objektivne i relevantne informacije kao što su: rizici koji utiču na uspešnost poslovnog modela i kako se tim rizicima upravlja, kako se ocenjuje uspešnost poslovnog modela, kako se finansijska sredstva u okviru tog modela vrednuju i izveštava rukovodstvo Banke i drugo.

Saglasno tome, Banka je definisala sledeće poslovne modele:

- držanje radi prikupljanja novčanih tokova,
- držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje i
- ostali poslovni modeli (npr. držanje radi prodaje).

Reklasifikacija finansijskih sredstava može se vršiti samo ukoliko dođe do promene poslovnog modela. Reklasifikacija se sprovodi prospektivno odnosno od datuma reklasifikacije, tj. od prvog dana izveštajnog perioda koji nastupi nakon promene poslovnog modela. Banka ne očekuje česte promene poslovnih modela.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Prva primena MSFI 9 (nastavak)

(a) Klasifikacija i vrednovanje finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Ukoliko je poslovni model „držanje radi prikupljanja novčanih tokova“ ili „držanje radi prikupljanja novčanih tokova i prodaje“, vrši se procena da li novčani tokovi predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate (tzv. „SPPI test“). Saglasno osnovnom kreditnom aranžmanu, kamata uključuje nadoknadu za vremensku vrednost novca, prihvaćeni nivo kreditnog rizika dužnika i ostale osnovne rizike i troškove kreditiranja uključujući i odgovarajuću maržu. Ukoliko ugovoreni uslovi uključuju izloženost rizicima koji nisu u skladu sa osnovnim kreditnim aranžmanom, finansijsko sredstvo se klasifikuje i vrednuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha nezavisno od poslovnog modela kojem pripada. Finansijska sredstva koja zadovolje SPPI test odmeravaju se po amortizovanoj vrednosti.

Na osnovu sprovedene analize poslovnih modela i karakteristika ugovorenih novčanih tokova, Banka počev od 1. januara 2018. godine sva finansijska sredstva klasifikuje u sledeće kategorije sredstava:

- Finansijska sredstva po amortizovanoj vrednosti,
- Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz ostali rezultat i
- Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Banka nema promena u načinu klasifikacije i vrednovanja finansijskih obaveza saglasno MSFI 9 u odnosu na klasifikaciju i vrednovanje pream MRS 39. Promene klasifikacije finansijskih obaveza nisu primenljive na Bančine obaveze,

(b) Obevređenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9

Shodno MSFI 9 prilikom obevređenja finansijskih instrumenata nije neophodno da postoji objektivni dokaz obevređenja da bi kreditni gubitak bio priznat. Očekivani kreditni gubici se priznaju takođe i za neobevređenu finansijsku aktivu. Drugim rečima, Banka preračunava rezervisanja za kreditne gubitke za sve kreditne izloženosti, dužničke hartije od vrednosti koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti i fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, kao i za preuzete obaveze kreditiranja, osim onih koje se već vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (uključujući i neproblematičnu i problematičnu finansijsku aktivu).

Očekivani kreditni gubici se rekalkulišu na svaki izveštajni datum sa ciljem da reflektuju promenu u kreditnom riziku od inicijalnog priznavanja finansijskog instrumenta. Ovakav pristup rezultira u ranijem prepoznavanju kreditnih gubitaka tako što je neophodno da se preračunaju dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici za sve kreditne izloženosti kod kojih nije došlo do značajnog uvećanja kreditnog rizika od početnog priznavanja. Preračun očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek je neophodno sprovesti za sve kreditne izloženosti kod kojih je zabeleženo pogoršanje kreditne sposobnosti dužnika od početnog priznavanja instrumenta.

Pri obračunu očekivanih kreditnih gubitaka Banka koristi buduće informacije i makro-ekonomske faktore, odnosno Banka ne razmatra samo istorijske informacije prilagođene da odražavaju efekte sadašnjih uslova i informacija koje pružaju objektivne dokaze da su finansijska sredstva umanjena za nastale gubitke, već se razmatraju i razumljive i podržive informacije koje uključuju i projekcije budućih ekonomskih uslova pri kalkulisanju očekivanih kreditnih gubitaka, kako na individualnoj tako i na grupnoj osnovi. Nivo ispravki vrednosti po osnovu gubitaka će rasti kako se projektovani ekonomski uslovi pogoršavaju, odnosno padaće kako projektovani ekonomski uslovi postaju povoljniji.

Osnovni principi i pravila Banke pri obračunu rezervisanja prema MSFI 9 su:

Banka kalkuliše dvanaestomesečni očekivani kreditni gubitak ili očekivani kreditni gubitak za ceo životni vek finansijskog instrumenta u zavisnosti od značaja promene kreditnog rizika finansijskog instrumenta od njegovog početnog priznavanja. Za ove svrhe, Banka primenjuje sledeća tri nivoa obevređenja:

- Nivo 1 pokriva svu novu finansijsku aktivu u trenutku inicijalnog priznavanja i instrumente koji nemaju značajno pogoršanje kreditnog kvaliteta od trenutka inicijalnog priznavanja ili su ti instrumenti u kategoriji niskog kreditnog rizika;
- Nivo 2 pokriva finansijske instrumente koji imaju značajno pogoršanje u kreditnom kvalitetu od trenutka inicijalnog priznavanja, ali ne postoji objektivni dokaz obevređenja po osnovu kreditnih gubitaka;
- Nivo 3 pokriva finansijsku aktivu kod koje postoji objektivni dokaz obevređenja na izveštajni datum, uključujući sva kupljena ili generisana kreditno obevređena sredstva (POCI), kao sredstva obevređena pri početnom priznavanju,

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Prva primena MSFI 9 (nastavak)

(b) Obezvredjenje finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 (nastavak)

Nivoi 1 i 2 uključuju samo neproblematičnu finansijsku aktivu. Nivo 3 uključuje samo problematičnu finansijsku aktivu.

Za finansijske instrumente u Nivou 1 kalkulišu se dvanaestomesečni očekivani kreditni gubici, a prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na iznos bruto izloženosti.

Za finansijske instrumente u Nivou 2 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta, a prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na iznos bruto izloženosti.

Za finansijske instrumente u Nivou 3 kalkulišu se očekivani kreditni gubici za ceo životni vek instrumenta, a prihod od kamata se obračunava primenom efektivne kamatne stope na iznos neto izloženosti.

Transfer finansijske aktive iz Nivoa 1 u Nivo 2 se realizuje kada je kreditni rizik finansijske aktive značajno porastao od trenutka početnog priznavanja instrumenta. Logika transfera se zasniva na kvantitativnim i kvalitativnim kriterijumima i mora se primeniti na sve finansijske instrumente. Pogoršanje verovatnoće nastanka statusa neizvršenja (probabilities of default – PD) je glavni element na kome se zasniva kvantitativni kriterijum logike transfera.

Identifikacija jednog ili više od sledećih indikatora može ukazivati da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika:

- Docnja preko 30 dana u kontinuitetu na dan,
- Blokada računa dužnika preko 30 dana bez prekida na dan,
- Status FBE PE,
- Zaduženost: ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 i u isto vreme promena prodaje tj. pad prihoda veći od 30%,
- Zaduženost: ukupne obaveze (dugoročne + kratkoročne obaveze)/kapital >1 u isto vreme ročna neusklađenost (obrotna imovina – kratkoročne obaveze) <1 i u isto vreme neadekvatni tokovi gotovine (tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti – kratkoročne finansijske obaveze) <1.

U postupku obezvređenja Banka posebno tretira kupovinu već obezvređene aktive tzv. problematičnog ili NPL portfolija, odnosno odobravanje novih plasmana klijentima koji su već obezvređeni u portfoliju odnosno koji su u NPL statusu. Ovakva aktiva je u skladu sa standardom definisana kao kupljena ili generisana kreditno obezvređena aktiva, tzv. POCI (purchased and originated impaired credit assets) i ona se posebno vrednuje kroz kumulativnu promenu očekivanih kreditnih gubitaka za ceo životni vek instrumenta nakon inicijalnog priznavanja.

Kada se sredstva jednom označe kao POCI, ovaj epitet ostaje do kraja životnog veka sredstva. Prilikom inicijalnog priznavanja POCI sredstava, Banka ne evidentira buduće očekivane kreditne gubitke imajući u vidu da su oni reflektovani u fer vrednosti sredstva (po kojoj se inicijalno priznaju) kao i u obračunu kreditno prilagođene efektivne kamatne stope. Takođe, za potrebe obračuna ispravke vrednosti, ova sredstva će za ceo period trajanja ostati u nivou 3, odnosno obračunu životnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Pozitivna promena u očekivanim kreditnim gubicima u toku životnog veka instrumenta se priznaje kao dobitak zbog umanjenja vrednosti instrumenta, ako je očekivani kreditni gubitak manji od iznosa očekivanih kreditnih gubitaka koji su uključeni u procenjene novčane tokove prilikom inicijalnog priznavanja.

Na osnovu analize sprovedene do datuma ovih finansijskih izveštaja, ukupan procenjen efekat prve primene MSFI 9 iznosi na dan 1. januara 2018. godine aproksimativno 125,000 hiljada dinara i rezultat je povećanja obezvređenja finansijskih sredstava za isti iznos.

Razlike u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih sredstava koje proističu iz primene MSFI 9 biće priznate u okviru kapitala, na dan 1. januara 2018. godine.

Prva primena MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine ne može uticati na pad racia adekvatnosti kapitala s obzirom na to da će se za efekte prve primene korigovati pozicija koja nije sastavni deo regulatornog kapitala. Racio adekvatnosti kapitala može blago porasti usled posledičnog smanjenja rizične aktive, i blagog rasta regulatornog kapitala usled smanjenja potrebne rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Prva primena MSFI 9 (nastavak)

Navedena procena je preliminarna, s obzirom na to da su i dalje u toku aktivnosti finalizacije implementacije standarda u Banci. Stvarni efekat primene MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine može se razlikovati od procenjenog usled sledećih ključnih činjenica:

- novi sistem za obračun rezervacija, nakon što postane operativan, zahteva očekivani period stabilizacije;
- nove računovodstvene politike, pretpostavke i procene mogu biti predmet određenih izmena do momenta finalizacije prvih sledećih finansijskih izveštaja, a koji uključuju datum prve primene.

2.7. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki koje imaju efekta na primenu računovodstvenih politika i na prikazane iznose sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda. Stvarna vrednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrednosti koja je procenjena na ovaj način.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procene izvršene, su predmet redovnih provera. Revidirane računovodstvene procene se prikazuju za period u kojem su revidirane i za buduće periode.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, u skladu sa internim aktima, da li postoji objektivni dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena). Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena. Kada je reč o proceni gubitaka zbog obezvređenja kredita i potraživanja, Banka vrši pregled portfolija kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti.

U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim tokovima portfolija pre smanjenja koje se može identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u pogledu mogućnosti i sposobnosti dužnika da uredno izvršava svoje obaveze prema Banci.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka (napomene 10b, 16 i 17).

Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja (imovine) i nekretnina, postrojenja i opreme zasniva se na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja (napomena 18).

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na godišnjem nivou analiziraju se vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja (imovina) i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti (napomena 18).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.7. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu kao rezultat prošlih događaja, kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze. Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida kroz bilans uspeha. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala (Napomena 22).

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

Rezervisanja po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u sudske sporove koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, pitanja koja se tiču radnih odnosa a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada postoji verovatnoća da će nastati odliv resursa (verovatnoća negativnog ishoda veća od 50%) i kada obaveza može dovoljno pouzdano da se izmeri. Shodno navedenom, kada postoji očekivanje da će ishod spora biti negativan po Banku rezervisanje se vrši u visini procenjenog izdatka potrebnog da se izmiri data obaveza na obračunski datum. Procena rezervisanja vrši se na kvartalnom nivou. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na neiskorišćene poreske gubitke do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti. Procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitka.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi po osnovu kamata, uključujući zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunavaju se i evidentiraju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose u skladu sa načelom uzročnosti, a primenom metoda efektivne kamatne stope.

Prihodi od kamata i rashodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu, a na bazi obračunatih kamata primenom metode efektivne kamatne stope, osim instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Prihodi i rashodi od kamata uključuju i obračunati diskont/premiju od finansijskih instrumenata koji se drže do dospeća i koji su raspoloživi za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata (nastavak)

Prihodi od naknada za odobravanje kredita, a koje se obračunavaju, naplaćuju ili plaćaju jednokratno unapred, vremenski se amortizuju tokom trajanja kredita primenom metoda efektivne kamatne stope.

U skladu sa računovodstvenim politikama Banka prestaje sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u sledećim slučajevima:

- donošenja odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja odluke o pokretanju sudskog postupka naplate potraživanja nad dužnikom,
- donošenja odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na ova potraživanja obračunava se primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu, odnosno korišćenjem kamatne stope koja se koristila za diskontovanje budućih tokova gotovine u svrhu odmeravanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

Banka nastavlja obračun kamate u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na kamatne prihode već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Banke.

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno baziraju se na obračunskoj osnovi i u bilansu uspeha se priznaju u trenutku nastanka, odnosno dospeća za naplatu, osim prihoda od naknada za odobravanje garancija, akreditiva i drugih oblika jemstava koji se odlažu i priznaju kao prihod u srazmeri sa proteklom vremenom na koji su odobreni garancije, jemstva i akreditivi.

Prihodi od naknada i provizija obuhvataju naknade i provizije koje Banka obračunava i naplaćuje za obavljanje usluga platnog prometa, poslove garancija i drugih oblika jemstava.

Rashodi od naknada i provizija obuhvataju naknade i provizije koje Banka plaća za obavljanje usluga platnog prometa u zemlji i inostranstvu i naknade za ostale usluge, koje se priznaju kao rashod u trenutku kada je usluga izvršena.

3.3 Prihodi od dividendi

Prihodi od dividendi po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti priznaju se kada se ostvari pravo akcionara na naplatu dividende, tj. u trenutku kada je dividenda primljena.

3.4 Preračunavanje iznosa u stranoj valuti

Poslovne promene nastale u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan.

Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi od kursnih razlika u skladu sa MRS 21 „Efekti promena deviznih kurseva”.

Dobici i gubici koji nastaju po osnovu ugrađenih finansijskih derivata u finansijska sredstva ili obaveze u slučajevima vezivanja anuiteta za kurs dinara u odnosu na neku stranu valutu obračunavaju se na dan bilansa i iskazuju se kao prihodi ili rashodi od promene vrednosti plasmana.

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja.

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema

Početno merenje građevinskih objekata vrši se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Vrednovanje građevinskih objekata nakon početnog priznavanja vrši se primenom modela revalorizacije predviđenog MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema po revalorizovanom iznosu umanjenom za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Procenu revalorizovane vrednosti i preostalog veka trajanja građevinskog objekta vrši najmanje jednom u tri godine ovlašćeni procenjivač (sudski veštak građevinske struke).

Procena tržišne vrednosti od strane nezavisnog ovlašćenog procenjivača izvršena je na dan 31. decembra 2015. godine.

Postrojenja i oprema se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu ili revalorizovanu vrednost nekretnina, investicionih nekretnina, postrojenja i opreme sa ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja u skladu sa Pravilnikom o amortizaciji nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i investicionih nekretnina.

Na kraju godine Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih građevinskih objekata da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

Tokom 2017. godine primenjivane su sledeće godišnje stope amortizacije koje nisu bile predmet izmena u odnosu na 2016. godinu:

Građevinski objekti	2.50%
Investicione nekretnine	2.50%
Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	16.67% - 20.00%
Kompjuterska oprema	20.00%
Nameštaj i ostala oprema	16.67% - 20.00%

3.6. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju Banka drži radi izdavanja u zakup i računovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 40 Investicione nekretnine. Početno merenje investicione nekretnine vrši se po nabavnoj vrednosti ili ceni koštanja.

Nakon početnog priznavanja Banka meri svoju investicionu nekretninu po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ukupan iznos amortizacije.

Za obračun amortizacije investicionih nekretnina primenjuje se proporcionalni metod otpisivanja u procenjenom veku trajanja u skladu sa internim aktima Banke.

Za amortizaciju investicionih nekretnina korišćen je rok od 40 godina, odnosno stopa amortizacije od 2.5%.

Na kraju godine, Banka interno preispituje knjigovodstvene iznose svojih investicionih nekretnina da bi utvrdila da li postoje nagoveštaji da je došlo do gubitaka usled umanjenja vrednosti. Ako postoje takve naznake Banka vrši procenu nadoknadivog iznosa da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak od umanjenja.

3.7. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se prilikom početnog priznavanja vrednuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravke vrednosti, dok se vrednovanje nakon početnog priznavanja vrši po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti. Nematerijalno ulaganje je ulaganje u licence, patente i softvere.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnog ulaganja u ugovorenem periodu korišćenja ili procenjenom korisnom veku trajanja ukoliko nije ugovoren period korišćenja. Najčešće je u pitanju period od 3 do 5 godina.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Lizing

Lizing kojim se prenose suštinski sve koristi i rizici koji su povezani sa vlasništvom nad nekim sredstvom klasifikuje se kao finansijski lizing.

U ostalim slučajevima se radi o operativnom lizingu.

Banka ulazi u lizing kao davalac i kao korisnik operativnog lizinga.

Kada je Banka davalac operativnog lizinga iznajmljena imovina nastavlja da se priznaje u knjigama Banke i amortizacija se obračunava tokom njenog procenjenog korisnog veka trajanja.

Prihodi od iznajmljene imovine se priznaju kao ostali prihodi i knjiže se na obračunskoj osnovi.

Kada je Banka korisnik operativnog lizinga Banka ne priznaje predmet lizinga kao sredstvo, već rate lizinga priznaje kao administrativni trošak, proporcionalno tokom trajanja zakupa.

3.9. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), a koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnjanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko je:

- došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva,
- Banka ili prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu i
- Banka ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je zaključila ugovor o prenosu i pri tom nije prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke koje ima formu garancije na preneseno sredstvo se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, a u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, a ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.9.1 Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Kredit i potraživanja koja su potekla od Banke se iskazuju na dan bilansa u visini bruto amortizovanih troškova umanjnih za pojedinačnu ispravku vrednosti. Bruto amortizovani troškovi predstavljaju ukupna potraživanja Banke od klijenta (uključujući neotplaćenu glavnice, nominalno obračunatu kamatu, kaznenu kamatu, potraživanja za naknade i ostala potraživanja) korigovana iznosom neamortizovanih naknada.

Pojedinačne ispravke vrednosti predstavljaju umanjnje vrednosti sredstva (vrednosti koja se može naplatiti) ispod knjigovodstvene vrednosti što je prouzrokovano povećanjem kreditnog rizika u vezi sa sredstvima, a koji dovodi do negativne promene očekivanih tokova gotovine za ta sredstva.

Banka knjiženjem pojedinačne ispravke vrednosti na teret rashoda vrši indirektno smanjenje vrednosti kredita i potraživanja kada postoje objektivni dokazi neizvesnosti naplate kao rezultat jedne ili više okolnosti (okolnost koja dovodi do gubitka), a koje su se dogodile nakon inicijalnog priznavanja investicije, a ta okolnost koja vodi do gubitka ima uticaj na buduće procenjene tokove gotovine.

Okolnosti koje dovode do gubitka se identifikuju u trenutku kada:

- dužnik kasni u plaćanju više od 90 dana ili
- kada je došlo do druge okolnosti koja vodi do gubitka.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na stranu valutu, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između nominalne vrednosti neotplaćene glavnice i revalorizovanog iznosa iskazana je u okviru osnovnog finansijskog instrumenta.

Banka vrši računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti i opšti otpust duga:

- Računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti (eng. Accounting writte off): Pod računovodstvenim otpisom se podrazumeva prenos bilansne aktive u vanbilansnu evidenciju banke. Pod bilansnom aktivom podrazumevaju se problematični krediti i ostala problematična potraživanja. Računovodstveni otpis ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Banka sprovodi računovodstveni otpis bilansne aktive niskog stepena naplativosti u slučaju kada obračunati iznos obezvređenja tih potraživanja koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti iznosi 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti, odnosno ukoliko su ista u potpunosti indirektno otpisana. Računovodstveni otpis se vrši najmanje na kvartalnom nivou.

- Opšti otpust duga (engl. General release of debt): U slučaju da Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnjanja (sporazuma) sa dužnikom / sadužnicima, pravnosnažne sudske odluke, izvršne isprave (presuda, rešenje), odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje preuzrokuje prestanak prava na dalju naplatu, može se sprovoditi opšti otpust duga. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita (zajma) i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita (zajma) i/ili potraživanja.

3.9.2 Finansijska sredstva koja se drže do dospeća

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i datumima dospeća koje Banka namerava da drži do dospeća a koja se kotiraju na aktivnom tržištu (izuzev onih koja su klasifikovana kao krediti i potraživanja).

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća sastoje se od državnih zapisa Republike Srbije i državnih obveznica Republike Srbije koja se kotiraju na aktivnom tržištu. U ovu kategoriju ne mogu da se klasifikuju akcije, s obzirom da ova finansijska sredstva nemaju rok dospeća.

Prilikom početnog priznavanja finansijskih sredstava, koje podrazumeva fer vrednost uvećanu za troškove transakcije, Banka sredstvo vrednuje po amortizovanoj nabavnoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope. Troškovi transakcije koji se mogu direktno dovesti u vezu sa kupovinom ovog finansijskog sredstva se uključuju u obračun amortizovane nabavne vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope, tj. amortizuju se kroz bilans uspeha tokom trajanja tog instrumenta. Metod efektivne kamatne stope podrazumeva izračunavanje amortizacije primenom efektivne tržišne kamatne stope i raspodele prihoda od kamate tokom relevantnog perioda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.9.2 Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (nastavak)

Naknadno vrednovanje za promenu amortizovane nabavne vrednosti ovih sredstava se evidentira svakog dana kada dospeva za obračun kamata za to sredstvo koji je utvrđen ugovorom, kao i poslednjeg dana svakog meseca u toku poslovne godine.

Dobici i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili je u dinarima sa ugovorenom deviznom klauzulom) priznaju se takođe u bilansu uspeha kao prihodi i rashodi.

3.9.3 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju

Finansijsko sredstvo po fer vrednosti, čiji se efekti promene u fer vrednosti iskazuju kroz bilans uspeha, predstavlja sredstvo koje je klasifikovano kao namenjeno trgovanju što podrazumeva da je stečeno prvenstveno u svrhu prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti radi ostvarivanja profita u kratkom roku iz kratkoročnog fluktuiranja cena ili posredničke marže.

Finansijska sredstva namenjena trgovanju sastoje se od akcija banaka i preduzeća kojima se kontinuirano trguje na Beogradskoj berzi. Hartije od vrednosti kojima se trguje na dan bilansa se iskazuju po poštenoj-fer vrednosti, a priznati dobitak ili gubitak koji proizilazi iz promene u poštenoj vrednosti finansijskog sredstva uključuje se u neto dobitak ili gubitak. Poštena vrednost je tržišna vrednost finansijskog sredstva utvrđena na dan bilansa na berzi na kojoj se tim sredstvom trguje.

U finansijska sredstva po fer vrednosti spadaju i derivati. Derivat predstavlja finansijski instrument ili drugi ugovor koga obeležavaju tri karakteristike:

- njegova vrednost se menja (kao posledica promene definisane/ugovorene kamatne stope ili cene finansijskog instrumenta ili berzanske cene ili kursa valute ili indeksa rasta cena ili druge promenljive vrednosti),
- uopšte ne zahteva početno neto ulaganje ili zahteva početno neto ulaganje koje je manje nego kod drugih tipova ugovora za koje se očekuje da će imati slične reakcije na promene u tržišnim uslovima i
- biće izmiren u budućnosti.

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno zaključenje derivatnog ugovora, kada se iznos nominalne glavnice na koji se ugovara odnosni derivat evidentira vanbilansno. Bilansno se u aktivi ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna razlika fer vrednosti derivata. Pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao sredstvo, a negativna fer vrednost derivata kao obaveza. Prestanak priznavanja derivata se vrši u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja. Datumom izvršenja zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva .

3.9.4 Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivatna finansijska sredstva koja su klasifikovana kao raspoloživa za prodaju ili koja nisu klasifikovana kao krediti i potraživanja, ulaganja koja se drže do dospeća i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Sredstva raspoloživa za prodaju su stečena u svrhu prodaje radi ostvarivanja profita u roku koji nije određen u bliskoj budućnosti.

Prilikom inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju Banka sredstvo vrednuje po fer vrednosti uvećanoj za troškove transakcije. Ovi troškovi su inicijalno kapitalizuju, povećavaju vrednost sredstva i ne priznaju se kao rashod u bilansu uspeha.

Nakon inicijalnog priznavanja Banka vrednuje finansijska sredstva raspoloživa za prodaju po njihovoj fer vrednosti uz priznavanje dobitaka i gubitaka od promene vrednosti u revalorizacionim rezervama u okviru kapitala. U okviru kapitala ne priznaju se dobitci i gubici od promene vrednosti finansijskog sredstva po osnovu kretanja kursa dinara (ako je sredstvo u stranoj valuti ili sadrži valutnu klauzulu).

Naknadno vrednovanje se evidentira kvartalno. Na dan prodaje iznosom koji je dobijen prodajom sredstva zatvara se knjigovodstvena vrednost sredstva i revalorizacione rezerve po tom sredstvu, a razlika se priznaje kao dobitak ili gubitak od prodaje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.9.5 Obezvredjenje finansijskih instrumenata

Po MRS 39, finansijskim sredstvima ili grupi finansijskih sredstava ispravlja se vrednost i dolazi do korekcije gubitka ako i samo ako postoji objektivni dokaz neizvesnosti usled jedne ili više okolnosti do kojih je došlo nakon inicijalnog priznavanja finansijskih sredstava i ako okolnost (ili okolnosti) koja dovodi do gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine finansijskih sredstava ili grupe sredstava koje mogu pouzdano biti ocenjene. Mogući ili očekivani budući trendovi koji mogu dovesti do gubitka u budućnosti ne pružaju objektivni dokaz neizvesnosti.

3.10. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod gotovinom i sredstvima kod centralne banke, iskazuje se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije.

U Izveštaju o tokovima gotovine pod gotovinom se smatraju gotovina u domaćoj i stranoj valuti u blagajnama, sredstva na računu kod drugih banaka, kao i slobodna sredstva kod Narodne banke Srbije.

3.11. Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica

Plasmani i obaveze po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, nisu uključeni u bilans stanja Banke.

3.12. Porezi i doprinosi

Porez iz dobitka

Za računovodstveno obuhvatanje i utvrđivanje poreza iz dobitka Banka koristi MRS 12 „Porezi na dobitak” i Zakon o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na dobitak predstavlja iznos obračunat primenom propisane poreske stope od 15% na iznos dobitka pre oporezivanja, a po odbitku efekata stalnih razlika koje propisanu poresku stopu svode na efektivnu poresku stopu.

Konačni iznos obaveze po osnovu poreza na dobitak utvrđuje se primenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu poreskim bilansom.

Zakon o porezu na dobit preduzeća Republike Srbije ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici koji su iskazani u poreskom bilansu do 2009. godine mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda u narednih deset godina, a gubici ostvareni i iskazani u poreskom bilansu za 2010. godinu i nakon ovog perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina. Takvi poreski gubici, do iznosa za koji se predviđa da će postojati budući oporezivi dobitak na osnovu koga će se oni iskoristiti, priznaju se u bilansu stanja kao odloženo poresko sredstvo.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju po metodi obaveza, prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Porezi i doprinosi (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata uključuju porez na imovinu, poreze i doprinose na zarade na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose u skladu sa republičkim, poreskim i opštim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih operativnih rashoda.

3.13. Fer vrednost

Fer vrednost je cena koja bi se dobila u slučaju prodaje neke imovine ili bila plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja.

Fer vrednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrednosti odgovara njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti (gotovina, potraživanja i obaveze bez ugovorenog roka dospeća koje su utržive u kratkom roku).

Ostala sredstva, obaveze i hartije od vrednosti se svode na fer vrednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa koje ne odstupaju značajno od tržišnih kamatnih stopa.

Za hartije od vrednosti kojima se trguje na tržištu za određivanje fer vrednosti koriste se stope prinosa sa sekundarnog tržišta državnih hartija od vrednosti.

Obzirom da u Republici Srbiji ne postoji aktivno tržište derivata, za obračun fer vrednosti koriste se utvrđivi i indirektno dostupni podaci, odnosno podaci izvedeni iz kamatnih stopa (svop poeni). Svop poeni predstavljaju razliku između terminskog i spot kursa u deviznom svopu i ukazuju na razliku u kamatnim stopama koje nose dve valute u kojima se devizni svop ugovara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Fer vrednost (nastavak)

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o fer vrednosti aktive ili pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije ili informacije do kojih se dolazi na osnovu alternativnih tehnika vrednovanja kada se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

Sredstva i obaveze koje se vrednuju po fer vrednosti ili za koje se fer vrednost obelodanjuje se kategorizuju prema podacima koji se koriste za merenje fer vrednosti i to:

- 1) nivo 1: kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnom tržištu,
- 2) nivo 2: direktno ili indirektno utvrdivi i dostupni podaci
- 3) nivo 3: koristi ulazne podatke koji nisu uočljivi i utvrdivi, u meri u kojoj relevantni uočljivi podaci nisu dostupni.

3.14. Kapital i rezerve

Kapital Banke je ostatak imovine Banke nakon odbitka svih njenih obaveza. Kapital se ne procenjuje i ne meri posebno. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala, rezervi i neraspoređenog dobitka. Banka iz neraspoređenog dobitka formira rezerve iz dobiti.

3.15. Beneficije zaposlenih

Banka nema sopstvene penziona fondove niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2017. godine.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je izvršila rezervisanje po osnovu otpremnina za odlazak u penziju i neiskorišćenih dana godišnjeg odmora, a na osnovu procene rezervisanja od strane ovlašćenog aktuara.

Rezervisanja su formirana na osnovu sledećih pretpostavki:

Prosečna zarada u RS (novembar 2017. godine)	65,609.00
Diskontna stopa	3.75%
Stopa rasta zarada	4.00%
Fluktuacija broja zaposlenih	6.00%

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Kratkoročna plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, a za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

a) PRIHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Na kredite u dinarima:		
Bankama	413	997
Javnim preduzećima	1,942	-
Preduzećima	644,093	672,067
Preduzetnicima	125,085	123,270
Javnom sektoru	31,726	16,613
Stanovništvu	600,597	453,759
Drugim komitentima	69,254	86,749
	<u>1,473,110</u>	<u>1,353,455</u>
Na kredite u stranoj valuti:		
Preduzećima	38,593	48,949
Preduzetnicima	99	368
Stanovništvu	114	135
Drugim komitentima	103	93
	<u>38,909</u>	<u>49,545</u>
Na depozite u dinarima:		
Bankama	27,985	24,355
	<u>27,985</u>	<u>24,355</u>
Na depozite u stranoj valuti:		
Bankama	99	53
Stranih lica	1,478	1,379
	<u>1,577</u>	<u>1,432</u>
Prihodi od kamata po osnovu hartija od vrednosti:		
U dinarima	198,265	151,369
U stranoj valuti	14,731	24,088
	<u>212,996</u>	<u>175,457</u>
Prihodi od kamata po osnovu ostalih plasmana:		
U dinarima	416	385
U stranoj valuti	-	204
	<u>416</u>	<u>589</u>
UKUPNO:	<u><u>1,754,993</u></u>	<u><u>1,604,833</u></u>

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine iznose 166,645 hiljada dinara (2016. godine: 184,310 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

4. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

b) RASHODI OD KAMATA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Na kredite u dinarima		
Od banaka	1,784	4,439
	<u>1,784</u>	<u>4,439</u>
Na kredite u stranoj valuti		
Od javnog sektora	49,082	66,788
Od banaka	37,289	38,182
	<u>86,371</u>	<u>104,970</u>
Na depozite u dinarima		
Od banaka	17,603	17,270
Od javnih preduzeća	1,976	3,874
Od preduzeća	26,903	18,639
Od preduzetnika	59	41
Od javnog sektora	8,672	1,111
Od stanovništva	26,313	12,850
Od ostalih komitenata	17,265	13,178
	<u>98,791</u>	<u>66,963</u>
Na depozite u stranoj valuti		
Od banaka	439	-
Od preduzeća	19,948	20,539
Od preduzetnika	6	23
Od stanovništva	55,097	61,621
Od ostalih komitenata	3,252	1,316
	<u>78,742</u>	<u>83,499</u>
UKUPNO:	<u><u>265,688</u></u>	<u><u>259,871</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

5. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

a) PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Prihodi od naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	36,805	48,344
Od javnih preduzeća	929	1,374
Od preduzeća	378,328	363,489
Od preduzetnika	91,584	84,022
Od javnog sektora	184	75
Od stanovništva	155,987	137,988
Od stranih pravnih i fizičkih lica	2,431	1,608
Od ostalih komitenata	22,590	9,818
UKUPNO	688,838	646,718
Prihodi od naknada i provizija		
U stranoj valuti		
Od stranih banaka	16,009	11,483
Od Western Uniona	2,388	2,678
Od fizičkih lica	2,046	1,618
Od preduzetnika	1,076	1,349
Od ostalih komitenata	47	43
	21,566	17,171
UKUPNO:	710,404	663,889

b) RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Rashodi naknada i provizija		
U dinarima:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	24,853	22,525
Od preduzeća	38,448	33,219
Od preduzetnika	-	84
Od javnog sektora	318	316
Od ostalih komitenata	13,915	11,253
	77,534	67,397
Rashodi naknada i provizija		
U stranoj valuti:		
Od banaka i drugih finansijskih institucija	8,123	7,995
Od stranih lica	20,402	11,941
	28,525	19,936
UKUPNO:	106,059	87,333

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

6. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA NAMENJENIH TRGOVANJU

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Dobici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koji su namenjeni trgovanju	77	5,063
Gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koji su namenjeni trgovanju	-	(290)
Neto dobitak	77	4,773
Prihodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koji su namenjeni trgovanju	6,122	19,219
Rashodi od promene fer vrednosti hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koji su namenjeni trgovanju	(4,654)	(12,346)
Neto dobitak	1,468	6,873
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih trgovanju	470	-
UKUPNO:	2,015	11,646

7. NETO DOBITAK PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA RASPOLOŽIVIH ZA PRODAJU

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Dobici po osnovu prodaje hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	4,270	-
UKUPNO:	4,270	-

8. NETO PRIHODI OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Prihodi po osnovu kursnih razlika	2,658,370	1,480,764
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	924,699	1,043,672
UKUPNO:	3,583,069	2,524,436
Rashodi po osnovu kursnih razlika	(1,875,220)	(1,706,983)
Rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(1,682,611)	(816,955)
UKUPNO:	(3,557,831)	(2,523,938)
Neto prihodi od kursnih razlika:	25,238	498

Učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj aktivi iznosi 61.49%, dok učešće deviznih pozicija u ukupnoj bilansnoj pasivi iznosi 61.12%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Iz operativnog poslovanja	5,515	4,099
Po osnovu prodaje osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	4,698	3,994
Od dividendi i učešća	759	3,144
Ostali prihodi	10,144	9,731
Od promene vrednosti obaveza	3,995	27
UKUPNO:	25,111	20,995

10. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

a) Knjiženja na u korist/(na teret) rezultata

	U hiljadama dinara Za godinu koja se završava 31. decembra	
	2017.	2016.
Rashodi indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija	(877,297)	(1,042,406)
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija (napomena 10b)	543,481	659,760
Neto rashod	(333,816)	(382,646)
Rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 22)	(4,625)	(9,333)
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne pozicije (napomena 22)	9,139	1,772
Neto prihod/(rashod)	4,514	(7,561)
Rashodi po osnovu otpisa nenaplativih potraživanja	(1,608)	(488)
Prihodi od naplacenih otpisanih potraživanja	61,145	1,406
Neto prihod	59,537	918
UKUPNO:	(269,765)	(389,289)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

10. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (nastavak)

b) Kretanje na računima ispravke vrednosti potraživanja

	U hiljadama dinara				
	Kredit i potraživanja od banaka (napomena 16.)	Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 17.)	Finansijska sredstva (napomena 15.)	Ostala sredstva (napomena 19.)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2017. godine	19,746	2,777,210	225	38,414	2,835,595
Indirektni otpisi plasmana	61	788,134	5	5,437	793,637
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10a)	-	(540,154)	(63)	(3,264)	(543,481)
Kursne razlike	(606)	(5,217)	(1)	3	(5,821)
Indeksiranje ispravke vrednosti valutna klauzula	-	(42,914)	-	-	(42,914)
Otpis u skladu sa odlukom NBS	(19,122)	(226,928)	-	(6,391)	(252,441)
Ostali otpisi	-	(35,643)	-	-	(35,643)
Ukidanje kursnih razlika (u skladu sa Zakonom o stečaju)	-	(35,668)	-	10	(35,658)
Stanje na dan 31. decembra 2017. godine	79	2,678,820	166	34,209	2,713,274
				U hiljadama dinara	
				2016.	
	Kredit i potraživanja od banaka (napomena 16.)	Kredit i potraživanja od komitenata (napomena 17.)	Finansijska sredstva (napomena 15.)	Ostala sredstva (napomena 19.)	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	12	4,813,167	162	70,441	4,883,782
Indirektni otpisi plasmana	-	926,965	223	3,514	930,702
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10a)	-	(648,413)	(69)	(11,278)	(659,760)
Kursne razlike	-	(1,630)	-	15	(1,615)
Indeksiranje ispravke vrednosti valutna klauzula	-	39,224	(91)	-	39,133
Ostali otpisi	-	(2,330,869)	-	(19,539)	(2,350,408)
Ostala knjiženja	19,734	(21,234)	-	(4,739)	(6,239)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	19,746	2,777,210	225	38,414	2,835,595

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

10. NETO PRIHOD/(RASHOD) PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (nastavak)

Iznos od 226,928 hiljada dinara odnosi se na računovodstveni otpis u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja je na snazi od 30. septembra 2017. godine. Pod računovodstvenim otpisom, u smislu ove Odluke, podrazumeva se otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka je u toku 2017. godine izvršila izmenu i dopunu računovodstvenih politika u skladu sa izmenama regulative.

Za valutne i indeksirane plasmane Banke, izmenama i dopunama računovodstvene politike definisano je evidentiranje potraživanja u stečaju u dinarima u knjigama Banke danom otvaranja stečaja. Preknjižavanjem je bruto iznos potraživanja od klijenta sveden na prijavljeno i priznato u celosti potraživanje na dan otvaranja stečaja po konkretnoj partiji u bilansnoj aktivni Banke. Preknjižavanje je uticalo na bruto aktivu u pravcu smanjenja iste, s obzirom da je kurs dinara imao tendenciju pada tokom cele 2017. godine. Preknjižavanje nije izazvalo uticaj na bilans uspeha u smislu rezultata perioda, već isključivo na preraspodelu troškova kursnih razlika na rashode indirektnih otpisa plasmana, dok je neto izloženost klijenta ostala nepromenjena. Način i tok knjiženja kontrolisao je i odobravao Sektor sredstava Banke vodeći računa o deviznoj poziciji Banke kako se ne bi narušila devizna usklađenost.

Banka je za period koji se završava 31. decembra 2017. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana odnosno njegovu neto vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu uz evidentiranje rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu.

Po ovom osnovu u okviru rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana evidentiran je iznos od 83,660 hiljada dinara (2016. godine: 111,704 hiljade dinara).

Usled navedenog rashodi indirektnih otpisa plasmana u bilansu uspeha su veći za isti iznos u odnosu na iznos rashoda prikazan u tabeli kretanja na računima ispravke vrednosti.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Troškovi zarada i naknada zarada	453,879	406,900
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	57,532	51,402
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	119,786	106,558
Ostali lični rashodi	17,359	34,968
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 22)	5,520	4,231
Prihodi od ukidanja rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene (napomena 22)	(5,311)	(19,523)
UKUPNO:	648,765	584,536

U okviru pozicije Troškovi zarada i naknada zarada iznos 28,312 hiljada dinara (2016. godine: 26,857 hiljada dinara) odnosi se na primanja članova Izvršnog odbora, a naknade članovima Upravnog odbora u okviru pozicije ostali lični rashodi iznose 12,322 hiljade dinara (2016. godine: 12,169 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

12. OSTALI RASHODI

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Operativni rashodi		
Troškovi materijala	54,105	57,151
Troškovi proizvodnih usluga	359,907	321,164
Nematerijalni troškovi	334,866	248,456
Troškovi poreza	15,608	8,169
Troškovi doprinosa	109,865	97,995
Ostali troškovi	2,855	1,537
Rashodi po osnovu rezervisanja za obaveze	7,149	3,001
Ostali poslovni rashodi		
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	1	-
Ostali rashodi	1,200	364
UKUPNO:	885,556	737,837

U okviru pozicije troškovi proizvodnih usluga najveći iznos se odnosi na troškove zakupnina 193,853 hiljade dinara (2016. godine: 132,298 hiljada dinara), a u okviru pozicije nematerijalni troškovi najznačajniji iznos predstavljaju plaćene premije osiguranja u iznosu od 134,528 hiljada dinara (2016. godine: 98,008 hiljada dinara), od čega najveći iznos predstavlja plaćena premija osiguranja depozita građana od 106,900 hiljada dinara (2016. godine: 84,394 hiljade dinara) i premija osiguranja u iznosu 27,628 hiljada dinara (2016. godine: 9,577 hiljada dinara) po osnovu gotovinskih kredita za penzionere.

13. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobitak

Tekući poreski rashod, kao i dobici/gubici od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza jednaki su nuli za 2017. i 2016. godinu.

Banka može da formira dodatna odložena poreska sredstva u skladu sa planiranim rezultatima shodno usvojenoj petogodišnjoj poslovnoj Strategiji Banke. I pored toga, zadržan je konzervativni pristup prilikom obračuna odloženih poreskih sredstava, odnosno projekcija istih nije menjana u 2016. i 2017. godini.

b) Usaglašavanje poreza na dobitak i propisane poreske stope

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Dobitak pre oporezivanja	194,631	136,080
Porez po stopi od 15%	29,195	20,412
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu i ostala usklađivanja rashoda	(1,518)	(7,083)
Poreski efekti prihoda od dužničkih hartija i ostala usklađivanja prihoda	(32,860)	(29,719)
Usklađivanja po osnovu transfernih cena	367	103
Kapitalni dobici	257	300
Korišćenje kapitalnih gubitaka	(257)	(300)
Ostalo	2,368	2,172
Preneti poreski gubici po osnovu kojih nosu priznata odložena poreska sredstva	2,448	14,115
Porez iskazan u poreskom bilansu	-	-
Efektivna poreska stopa	0%	0%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

13. POREZ NA DOBIT (nastavak)

c) Komponente odloženih poreskih sredstava

	U hiljadama dinara	
	Za godinu koja se završava	
	31. decembra	
	2017.	2016.
Privremene razlike na osnovnim sredstvima	13,832	11,762
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	41,209	43,194
Obevređenje HOV namenjenih trgovanju	7,352	7,437
Odložena poreska sredstva	62,393	62,393

d) Struktura poreskih kredita:

	Iznos preostalog poreskog kredita	Nepriznata odložena poreska sredstva	Priznata odložena poreska sredstva	Godina do koje se prenosi
Poreski kredit po osnovu ulaganja u osnovna sredstva				
	1,129	(1,129)	-	2018
	4,387	(4,387)	-	2020
	8,348	(8,348)	-	2023
	<u>13,864</u>	<u>(13,864)</u>	<u>-</u>	
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka				
	29,745	-	29,745	2018
	44,922	(33,458)	11,464	2019
	29,098	(29,098)	-	2020
	14,115	(14,115)	-	2021
	2,448	(2,448)	-	2022
	<u>120,328</u>	<u>(79,119)</u>	<u>41,209</u>	

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka ima prenete kapitalne gubitke u iznosu od 1,845 hiljada dinara koje može iskoristiti do 2018. godine.

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar	31. decembar
	2017.	2016.
Žiro račun	1,512,004	1,639,413
Gotovina u blagajni u dinarima	424,457	297,637
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknadu i proviziju po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	21	19
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	562,273	426,267
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	2,341,096	1,727,276
UKUPNO:	4,839,851	4,090,612

Obavezna rezerva u dinarima predstavlja minimalno prosečno stanje dinarskih sredstava koje Banka mora da izdvoji na svom žiro računu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

14. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

U skladu sa tačkom 5. ove Odluke, Banka je dužna da obračunava i izdvaja dinarsku obaveznu rezervu po stopi od 5% na iznos prosečnog dnevnog stanja dinarskih depozita, kredita i ostalih obaveza sa ročnošću do dve godine u toku jednog kalendarskog meseca, dok je za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine stopa izdvajanja 0%. Obračun obavezne rezerve vrši se jedanput mesečno. Na iznos obračunate dinarske obavezne rezerve NBS obračunava i isplaćuje kamatu koja je u 2017. godini iznosila 1.75% na godišnjem nivou (2016. godine: 1.75% na godišnjem nivou).

Na dan 31. decembra 2017. godine dinarska obavezna rezerva je obračunata u iznosu od 1,623,509 hiljada dinara (2016. godine: 1,283,036 hiljada dinara).

Obavezna rezerva u stranoj valuti predstavlja minimalno prosečno stanje deviznih sredstava koje je Banka obavezna da izdvoji na svom računu kod NBS, a u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS („Službeni glasnik RS” br. 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja deviznu rezervu na iznos prosečnog dnevnog stanja deviznih depozita, kredita i ostalih obaveza u toku jednog kalendarskog meseca i to po stopi od 20% za ročnost do dve godine, 13% za ročnost preko dve godine i 100% za prosečno stanje dinarskih obaveza indeksiranih u stranoj valuti. Procenat obračunate devizne obavezne rezerve koji se izdvaja u dinarima iznosi 38% i odnosi se na depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću do dve godine i 30% za depozite, kredite i ostale obaveze sa ročnošću preko dve godine. Narodna banka ne obračunava kamatu na izdvojena sredstva na računu devizne obavezne rezerve.

Banka je na dan 31. decembra 2017. godine bila u potpunosti usaglašena sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod NBS. Iznos devizne obavezne rezerve na dan 31. decembra 2017. godine je 2,341,096 hiljada dinara (2016. godine: 1,727,276 hiljada dinara).

Za potrebe izrade izveštaja o tokovima gotovine Banka u gotovinu i gotovinske ekvivalente uključuje sredstva na žiro računu, gotovinu u blagajni u dinarima i stranoj valuti i sredstva na deviznim računima kod stranih banaka. Gotovina i sredstva kod centralne banke na kraju izveštajnog perioda usaglašena je sa pozicijama izveštaja o tokovima gotovine na sledeći način:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,839,851	4,090,612
Obevezna devizna rezerva kod Narodne banke Srbije	(2,341,096)	(1,727,276)
Devizni računi kod stranih banaka	804,000	519,896
Potraživanja za obračunatu kamatu, naknade i provizije koje se odnose na gotovinu i sredstva kod centralne banke	(21)	(19)
UKUPNO:	3,302,734	2,883,213

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

15. FINANSIJSKA SREDSTVA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
a) Založena finansijska sredstva		
Obveznice Republike Srbije	-	90,000
UKUPNO:	-	90,000
b) Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju		
Akcije banaka	814	519
Akcije preduzeća	23,474	23,465
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju	470	-
UKUPNO:	24,758	23,984
c) Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		
Obveznice lokalne samouprave:		
Grad Šabac	30,839	39,650
Opština Stara Pazova	15,317	21,753
Autonomna pokrajina Vojvodina	-	25,091
Trezorski zapisi Republike Srbije u dinarima	-	207,069
Obveznice Republike Srbije u dinarima	4,020,424	1,947,447
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	293,436	936,810
	4,360,016	3,177,820
Ispravka vrednosti obveznica lokalne samouprave (napomena 10b)	(166)	(225)
UKUPNO:	4,359,850	3,177,595
d) Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		
Zapisi trezora Republike Srbije u dinarima	-	598,823
Obveznice Republike Srbije u dinarima	414,425	569,881
Obveznice Republike Srbije u stranoj valuti	58,467	184,621
UKUPNO:	472,892	1,353,325

Na dan 31. decembra 2017. godine hartije od vrednosti i plasmani kojima se trguje na Beogradskoj berzi sastoje se od akcija banaka i preduzeća.

Portfolio hartija od vrednosti koje se drže do dospeća čine obveznice koje je emitovala Republika Srbija.

Autonomna pokrajina Vojvodina je iskoristila pravo i otkupila obveznice pre isteka roka dospeća u junu 2017. godine u iznosu od 25,027 hiljada dinara.

Raspon stopa prinosa na državne dinarske hartije je bio 3.65% - 4.83% godišnje, dok je za devizne bio od 1.00% - 4.00% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

16. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima:		
- u dinarima	15	7
- u stranoj valuti	9	-
Devizni računi	804,000	519,896
Potraživanja za obračunatu naknadu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima u stranoj valuti	2	-
Kreditni datumi u dinarima	1,711	19,732
Ostali plasmani:		
- u dinarima	296,275	123,520
- u stranoj valuti	266,692	251,230
Depoziti dati u stranoj valuti	153,412	122,073
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana:		
- u dinarima	2,447	1,933
- u stranoj valuti	132	115
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(3)	-
Bruto krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,524,692	1,038,506
Ispravka vrednosti (napomena 10b)	(79)	(19,746)
UKUPNO:	1,524,613	1,018,760

Tokom 2017. godine Banka je po repo poslovima sa Narodnom bankom ostvarivala godišnju kamatnu stopu u rasponu od 2.52% do 2.96% (2016: od 2.52% do 2.99%).

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka nije imala kredite po osnovu repo transakcija.

Devizna sredstva kod Centralnog registra za HoV i devizna sredstva na transakcionim računima u inostranstvu na dan 31. decembra 2017. godine u dinarskoj protivvrednosti iznose 804,000 hiljade dinara (2016. godine: 519,896 hiljada dinara) što se vidi na poziciji devizni računi. Najveći saldo čini stanje na računima kod Commerzbank AG – 317,313 hiljada dinara (2016. godine: 320,521 hiljada dinara), Turkiye Halk Bankasi AS – 215,434 hiljade dinara (2016. godine: 14,150 hiljada dinara) i KBC BANK NV, Brisel, Belgija 124,164 hiljade dinara (2016. godine nije bio otvoren nostro račun kod ove banke).

Pozicija depoziti dati u stranoj valuti odnosi se na depozit koji je Banka oročila kod Turkiye Halk Bankasi AS u iznosu od 99,116 hiljada dinara odnosno 1,000 hiljada USD (2016. godine: 117,135 hiljada dinara), depozit OTP banke u iznosu od 49,558 hiljada dinara odnosno 500 hiljada USD i namenski depozit kod Centralnog registra hartija od vrednosti u iznosu od 4,738 hiljada dinara odnosno 40 hiljada EUR (2016. godine: 4,938 hiljada dinara).

Pozicija Ostali plasmani u dinarima odnosi se na potraživanje od Narodne banke Srbije za ugovorenu kupoprodaju deviza.

Pozicija Ostali plasmani u stranoj valuti odnosi se u najvećem delu na potraživanja za ugovorenu kupoprodaju deviza:

- od domaćih banaka (Narodna banka Srbije, NLB Banka) u iznosu 236,945 hiljada dinara,
- od stranih banaka (Commerzbank AG, Frankfurt) u iznosu 29,735 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	90,821	92,226
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima	11,814	11,691
Potraživanja za obračunatu kamatu po kreditima, depozitima i ostalim plasmanima u stranoj valuti	1,014	1,883
Kreditni dati u dinarima i indeksirani u EUR-ima	31,049,667	25,835,462
Ostali plasmani u dinarima	277,394	304,995
Kreditni i plasmani dati u stranoj valuti	241,542	564,259
Ostali plasmani u stranoj valuti	-	9,557
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana u dinarima	12,594	49,855
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana u stranoj valuti	1,285	14
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom EKS-a	(112,405)	(94,949)
Bruto krediti i potraživanja od komitenata	31,573,726	26,774,993
Ispravka vrednosti (napomena 10b)	(2,678,820)	(2,777,210)
UKUPNO:	28,894,906	23,997,783

Kratkoročni krediti su plasirani privrednim društvima i preduzetnicima za unapređenje proizvodnje, prometa robe, pružanje usluga, uvoza, izvoza, održavanje tekuće likvidnosti i ostale namene. Kratkoročni krediti su odobravani sa rokom otplate do 12 meseci i to u dinarima, dinarskoj protivvrednosti valutnog iznosa i u stranoj valuti.

Kreditni iz potencijala Banke do jedne godine u dinarima odobravani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m BELIBOR + od 0.25% godišnje do 26.40% godišnje, dok su krediti do jedne godine u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu i krediti u stranoj valuti odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m EURIBOR + od 2.50% do 9.00% (2016. godine: krediti iz potencijala Banke do jedne godine u dinarima odobravani su uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 6m BELIBOR + od 0.50% godišnje do 29.84% godišnje, dok su krediti do jedne godine u dinarima uz ugovorenu valutnu klauzulu i krediti u stranoj valuti odobravani uz kamatne stope na godišnjem nivou u rasponu od 3m EURIBOR + od 2.50% godišnje do 9.00% godišnje).

Dugoročni krediti odobravani su u dinarima sa i bez valutne klauzule, u stranoj valuti po fiksnim i varijabilnim stopama.

Najveći deo plasiranih dugoročnih kredita u toku 2017. godine odnosio se na:

- FRK krediti 3,934,000 EUR iz kreditne linije NBS – Odeljenja za upravljanje Fondom revolving kredita. Krediti su odobravani malim i srednjim privrednim društvima za kupovinu opreme, kupovinu i izgradnju objekata u kojima se odvija proizvodnja, kao i za obrtni kapital. Rok otplate kredita je do 5 godina, uz grejs period do 12 meseci i godišnju kamatnu stopu u visini 3m LIBOR za EUR-e uvećanog za marginu od 2.75% godišnje do 3.25% godišnje;
- EFSE Kreditna linija, realizovano 8,630,000 EUR, u saradnji sa Evropskim fondom za Jugoistočnu Evropu. Sredstva su odobravana malim i srednjim preduzećima za finansiranje obrtnih sredstava i fiksne imovine. Rok otplate je pet godina uz grejs period do 15. juna 2019. godine i uz kamatnu stopu od 2.1% godišnje + 6M EUR LIBOR.

Takođe, u 2017. godini Banka je učestvovala u državnom programu subvencionisanja kredita za nabavku opreme za MSP i kroz ovaj program realizovala investicionih kredita u iznosu 2,180,000 EUR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

Struktura pozicije krediti i potraživanja od komitenata

- Bruto krediti komitentima – privreda

Bruto plasmani klijentima privrede (uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2017. godine) bez kamata, naknada i razgraničenih naknada iznose 23,246,865 hiljada dinara (2016. godine: 20,458,275 hiljada dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.	% promene
Kredit iz potencijala Banke	18,503,811	15,255,123	21.30%
Kredit iz kreditnih linija od Međunarodnih finansijskih institucija	4,743,054	5,203,152	(8.84)%
Ukupno	23,246,865	20,458,275	13.63%

- Bruto krediti komitentima – stanovništvo

Ukupni bruto plasmani klijentima stanovništva uključujući bruto NPL na dan 31. decembra 2017. godine iznose 8,321,738 hiljada dinara (2016. godine: 6,255,986 hiljada dinara) i imaju sledeću strukturu:

Vrsta kredita	U hiljadama dinara		
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.	% promene
Gotovinski krediti	4,529,143	2,761,504	64.01%
Stambeni krediti	2,989,251	2,530,638	18.12%
Potrošački krediti – energetska efikasnost	261,769	361,660	(27.62)%
Potrošački krediti – ostale namene	271,847	326,756	(16.80)%
Dozvoljen minus po tekućim računima	125,995	105,163	19.81%
Dospela potraživanja po kreditima	55,952	108,429	(48.40)%
Potrošački krediti – kupovina automobila	54,689	31,609	73.02%
Nedozvoljen minus po tekućim računima	26,338	19,962	31.94%
Potraživanja po osnovu DinaCard kreditne kartice	6,754	10,265	(34.20)%
Ukupno	8,321,738	6,255,986	33.02%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (nastavak)

	(u hiljadama dinara)				
	2017.				
	Kredit i potraživanja od banaka	Kredit i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva	Ostala sredstva	Ukupno
Stanje na početku godine	19,746	2,777,210	225	38,414	2,835,595
Individualna ispravka	19,733	2,707,329	-	14,967	2,742,029
Grupna ispravka	13	69,881	225	23,447	93,566
Indirektni otpisi plasmana (napomena 10)	61	788,134	5	5,437	793,637
Individualna ispravka	-	716,196	-	3,596	719,792
Grupna ispravka	61	71,938	5	1,841	73,845
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10)	-	(540,154)	(63)	(3,264)	(543,481)
Individualna ispravka	-	(473,047)	-	(1,149)	(474,196)
Grupna ispravka	-	(67,107)	(63)	(2,115)	(69,285)
Kursne razlike	(606)	(48,131)	(1)	3	(48,735)
Individualna ispravka	(606)	(48,076)	-	3	(48,679)
Grupna ispravka	-	(55)	(1)	-	(56)
Otpisi	(19,122)	(262,571)	-	(6,391)	(288,084)
Individualna ispravka	(19,122)	(262,571)	-	(6,391)	(288,084)
Grupna ispravka	-	-	-	-	-
Ostala knjiženja	-	(35,668)	-	10	(35,658)
Individualna ispravka	-	(35,668)	-	-	(35,668)
Grupna ispravka	-	-	-	10	10
Stanje na kraju godine	79	2,678,820	166	34,209	2,713,274
Individualna ispravka	5	2,604,163	-	11,026	2,615,194
Grupna ispravka	74	74,657	166	23,183	98,080

	(u hiljadama dinara)				
	2016.				
	Kredit i potraživanja od banaka	Kredit i potraživanja od komitenata	Finansijska sredstva	Ostala sredstva	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	12	4,813,167	162	70,441	4,883,782
Individualna ispravka	-	4,768,849	-	70,441	4,839,290
Grupna ispravka	12	44,318	162	-	44,492
Indirektni otpisi plasmana (napomena 10)	-	926,965	223	3,514	930,702
Individualna ispravka	-	869,349	-	3,512	872,861
Grupna ispravka	-	57,616	223	2	57,841
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana (napomena 10)	-	(648,413)	(69)	(11,278)	(659,760)
Individualna ispravka	-	(637,314)	-	(25)	(637,339)
Grupna ispravka	-	(11,099)	(69)	(11,253)	(22,421)
Kursne razlike	-	(1,630)	-	15	(1,615)
Individualna ispravka	-	(1,629)	-	15	(1,614)
Grupna ispravka	-	(1)	-	-	(1)
Indeksiranje IV valutna klauzula	-	39,224	(91)	-	39,133
Individualna ispravka	-	38,943	-	-	38,943
Grupna ispravka	-	281	(91)	-	190
Otpisi	-	(2,330,869)	-	(19,539)	(2,350,408)
Individualna ispravka	-	(2,330,869)	-	(19,539)	(2,350,408)
Grupna ispravka	-	-	-	-	-
Ostala knjiženja	19,734	(21,234)	-	(4,739)	(6,239)
Individualna ispravka	19,733	-	-	295	20,028
Grupna ispravka	1	(21,234)	-	(5,034)	(26,267)
Stanje na kraju godine	19,746	2,777,210	225	38,414	2,835,595
Individualna ispravka	19,733	2,707,329	-	14,967	2,742,029
Grupna ispravka	13	69,881	225	23,447	93,566

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

18. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE

a) NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	182,268	96,663
Povećanja	76,101	85,605
Stanje 31. decembar	258,369	182,268
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	108,292	68,578
Amortizacija	51,130	39,714
Stanje 31. decembar	159,422	108,292
Stanje 31. decembar	98,947	73,976

Najveći iznos ulaganja u 2017. godini odnosi se na IT opremu, opremanje novootvorenih filijala i rebrandiranje organizacionih delova Banke.

Najveći deo povećanja nematerijalnih ulaganja odnosi se na nabavku Microsoft licenci u iznosu 31,954 hiljade dinara i na nabavku i implementaciju softverskog rešenja za upravljanje bankarskim platnim karticama i platnim terminalima u iznosu 15,985 hiljada dinara.

b) NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	704,105	700,874
Povećanja	1,535	9,151
Prodaja	-	(5,920)
Stanje 31. decembar	705,640	704,105
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	212,747	197,128
Amortizacija	17,730	17,447
Prodaja	-	(1,828)
Stanje 31. decembar	230,477	212,747
Stanje 31. decembar	475,163	491,358

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad četiri nepokretnosti na građevinskim objektima ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 1,177 hiljada dinara.

Procena vrednosti građevinskih objekata se, u skladu sa računovodstvenim politikama Banke, vrši svake tri godine. Banka je angažovala ovlašćenog procenitelja koji je izvršio procenu svih građevinskih objekata koji su u vlasništvu banke sa stanjem na dan 31. decembar 2015. godine. Prilikom procene vrednosti objekata korišćen je tržišni pristup. Procenitelj je u svom izveštaju koji je dostavio Banci konstatovao da knjigovodstvena vrednost objekata koji su u vlasništvu Banke ne odstupa od tržišne vrednosti. Banka je na dan 31. decembra 2017. godine izvršila test obezvređenja vrednosti građevinskih objekata i investicionih nekretnina razmatranjem kretanja na tržištu nekretnina u toku 2017. godine. Nije utvrđeno postojanje obezvređenja.

U slučaju da Banka primenjuje model nabavne vrednosti umanjene za amortizaciju kod obračuna vrednosti građevinskih objekata koje su u vlasništvu Banke knjigovodstvena vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2017. godine iznosila bi 172,456 hiljada dinara (2016. godine: 188,651 hiljadu dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

18. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Fer vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2017. godine je prikazana u sledećoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Građevinski objekti	-	-	475,163	475,163
Ukupno	-	-	475,163	475,163

Fer vrednost građevinskih objekata na dan 31. decembra 2016. godina je prikazana u sledećoj tabeli:

	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Građevinski objekti	-	-	491,358	491,358
Ukupno	-	-	491,358	491,358

Sledeća tabela predstavlja tehnike vrednovanja, kao i značajne neutvrdive parametre koji su korišćeni prilikom procene fer vrednosti građevinskih objekata.

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
		Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2017. godine kretale su se od 1,400 do 2,000 EUR/m ² , a u Čačku, Gornjem Milanovcu i Jagodini od 400 do EUR/m ² , u Kraljevu od 450 do 650 EUR/m ² , u Kruševcu i Užicu od 500 do 800 EUR/m ² .	cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji.

Navedeni izveštaji pripremaju se na osnovu:

Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl.; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančinih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.

Pretpostavke i modeli za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

18. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

c) OPREMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	873,075	638,936
Povećanja	94,517	248,330
Prodaja	(10,915)	(10,066)
Otuđivanje i rashodovanje	-	(4,125)
Stanje 31. decembar	<u>956,677</u>	<u>873,075</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	545,987	514,112
Amortizacija	78,927	46,063
Prodaja	(10,915)	(10,063)
Otuđivanje i rashodovanje	(1)	(4,125)
Stanje 31. decembar	<u>613,998</u>	<u>545,987</u>
Stanje 31. decembar	<u>342,679</u>	<u>327,088</u>

d) INVESTICIONE NEKRETNINE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Nabavna vrednost		
Stanje 1. januar	147,643	147,643
Povećanja	5,170	-
Stanje 31. decembar	<u>152,813</u>	<u>147,643</u>
Ispravka vrednosti		
Stanje 1. januar	21,306	17,615
Amortizacija	3,780	3,691
Stanje 31. decembar	<u>25,086</u>	<u>21,306</u>
Stanje 31. decembar	<u>127,727</u>	<u>126,337</u>

Prihodi po osnovu izdavanja objekata u zakup u 2017. godini iznose 2,987 hiljada dinara (2016. godine: 2,367 hiljada dinara). Troškovi povezani sa zakupom koji su usloveli nastanak prihoda iznose 1,277 hiljada dinara u 2017. godini (2016. godine: 1,012 hiljada dinara).

Procenjena vrednost investicionih nekretnina prema izveštaju ovlašćenog procenitelja na dan 31. decembra 2015. godine iznosila je 130,020 hiljada dinara. Budući da nije bilo značajnih promena na tržištu nekretnina zaključeno je da fer vrednost investicionih nekretnina na dan bilansa ne odstupa od njene poslednje procene izvršene na dan 31. decembra 2015. godine.

Fer vrednost investicionih nekretnina Banke na dan 31. decembra 2017. godine prikazana je unarednoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo3	Ukupno
Invesicione nekretnine	-	-	127,727	127,727
Ukupno	-	-	127,727	127,727

Fer vrednost investicionih nekretnina Banke na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara			
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Invesicione nekretnine	-	-	126,337	126,337
Ukupno	-	-	126,337	126,337

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

18. OSNOVNA SREDSTVA, NEMATERIJALNA ULAGANJA I INVESTICIONE NEKRETNINE (nastavak)

Tehnika vrednovanja	Značajni neutvrdivi parametri	Veza između ključnih neutvrdivih parametara i fer vrednosti
		Procenjena fer vrednost bi se uvećala/(smanjila) ako bi
Tržišni pristup – zasniva se na metodi uporedivih transakcija, odnosno na poređenju sredstava koja se procenjuju sa ostalim uporedivim sredstvima koja su predmet kupovine/prodaje na tržištu	Posmatraju se cene nekretnina na lokalnom tržištu. Za bančine građevinske objekte pronađene su uporedive nekretnine. Uporedive tržišne cene u Beogradu na dan 31. decembra 2017. godine kretale su se od 1,400 do 2,000 EUR/m ² , a u Čačku, od 400 do 800 EUR/m ² .	cene nekretnina na lokalnom tržištu porasle/(pale)

Banka ima zadovoljavajuće dokaze o vlasništvu nad svim sredstvima u posedu, osim nad dve nepokretnosti na investicionim nekretninama ukupne sadašnje vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 81,894 hiljade dinara.

Proces procene vrednosti

Procena vrednosti nekretnina vrši se na svake tri godine na osnovu izveštaja o proceni koje pripremaju kvalifikovani nezavisni procenitelji

Navedeni izveštaji pripremaju se na osnovu:

Informacija pribavljenih od Banke o tekućoj visini zakupnina, uslovima i odredbama ugovora o zakupu, cenama komunalnih usluga, visini ulaganja u osnovna sredstva i sl.; navedeni podaci pribavljaju se iz Bančinih sistema za upravljanje finansijama, nekretninama i kolateralima i predmet su opštih kontrola u kontrolnom okruženju.

Pretpostavki i modela za procenu vrednosti primenjenih od strane procenjivača – pretpostavke su obično vezane za tržište, kao što su npr. uporedive cene, a one zavise od profesionalnih procena i prosuđivanja procenjivača kao i od njihovog posmatranja tržišta.

Informacije i podaci koje Banka dostavlja procenjivačima, kao i pretpostavke i modeli procene vrednosti primenjene od strane procenjivača su predmet analize Odeljenja za upravljanje kolateralima i Direktora Sektora za upravljanje finansijama i planiranje, koja podrazumeva analizu promena fer vrednosti tokom perioda. Ukoliko Direktor Sektora finansija i planiranja smatra da je izveštaj o proceni vrednosti adekvatan, izveštaj se upućuje Izvršnom odboru Banke. Izvršni odbor Banke razmatra izveštaj o proceni vrednosti u okviru svojih redovnih aktivnosti.

19. OSTALA SREDSTVA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju		
po osnovu ostalih sredstava	9,112	10,089
Potraživanja po osnovu prodaje	4,377	2,640
Druga potraživanja iz redovnog poslovanja po kojima se utvrđuje prihod	40,922	27,352
Potraživanja za obračunatu kamatu po osnovu ostalih sredstava	10	10
Ostala potraživanja u dinarima	100,968	54,370
Ostala potraživanja u stranoj valuti	37,372	49,153
Ostale investicije	3,349	3,349
Razgraničeni ostali troškovi	10,278	7,035
Razgraničeni nedospela potraživanja	107	-
Razgraničeni rashodi kamata u stranoj valuti	13,924	10,412
Ostala AVR u stranoj valuti	528	-
Zalihe materijala, alata, rezervnih delova i ostale zalihe	43,684	31,638
	264,631	196,048
Ispravka vrednosti (napomena 10)	(39,233)	(43,448)
UKUPNO:	225,398	152,600

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

19. OSTALA SREDSTVA (nastavak)

Pozicija Ostala potraživanja u dinarima odnosi se najvećim delom na potraživanja po osnovu VISA kartica od OTP banke a.d. Novi Sad u iznosu 57,841 hiljadu dinara.

20. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
DEPOZITI OD BANAKA		
Transakcioni depoziti	14,956	15,544
Namenski depoziti	201,569	6,059
Ostali depoziti	2,973,830	1,693,724
Ostale finansijske obaveze	611,740	378,449
Obaveze po osnovu kamate i naknade	1,740	1,312
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema bankama	8,249	2,537
Ukupno: depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	3,812,084	2,097,625

Pozicija Ostali depoziti odnosi se na kratkoročne depozite banaka i osiguravajućih organizacija u dinarima u iznosu od 661,000 hiljada dinara i na depozite od domaćih banaka u stranoj valuti u iznosu od 535,739 hiljada dinara, kao i od ino-banaka i to Turkiye Halk Bankasi A.S. Head Office u iznosu od 1,777,091 hiljadu dinara (2016. godine: 1,234,723 hiljade dinara). Kratkoročni depoziti banaka i osiguravajućih organizacija u dinarima oročeni su po stopi u rasponu od 2.6% do 4.00% godišnje uz ročnost od 7 dana do 1 godine, dok su depoziti domaćih banaka u stranoj valuti oročeni po stopi od 0.05% godišnje do 0.2% godišnje za ročnost od 7 dana do dva meseca i od 0.75% za ročnost od 6 meseci. Depoziti matične banke su najvećim delom oročeni do 7 dana, sa godišnjom kamatnom stopom od 0.25% godišnje.

Pozicija Ostale finansijske obaveze prema bankama najvećim delom odnose se na:

- Dinarske finansijske obaveze odnose se na obaveze prema domaćim bankama (NLB Banka a.d., Beograd i Narodna banka Srbije) za ugovorenu kupoprodaju deviza u iznosu od 236,900 hiljada dinara i na ostale finansijske obaveze u dinarima u iznosu 255 hiljada dinara.
- Devizne finansijske obaveze odnose se na obaveze za ugovorenu kupoprodaju deviza prema: OTP banci Srbija a.d., Novi Sad u iznosu 118,500 hiljada dinara, Unicredit banci Srbija a.d., Beograd u iznosu 59,125 hiljada dinara, AIK banci a.d., Beograd u iznosu 118,650 hiljada dinara i prema Commerzbank AG, Frankfurt u iznosu 29,685 hiljada dinara.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
PRIMLJENI KREDITI OD BANAKA		
Primljeni krediti od banaka	2,476,671	841,464
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od banaka	6,208	305
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(17,212)	(1,375)
Ukupno: primljeni krediti od banaka	2,465,667	840,394
Ukupni depoziti, primljeni krediti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj bancii	6,277,751	2,938,019

Pozicija Primljeni krediti od banaka u iznosu od 2,476,671 hiljada dinara odnosi se na kreditne linije: Demir-Halk Bank (Nederland) NV, European Fund for Southeast Europe (EFSE) i kreditnu liniju Green for Growth Fund (GGF). Primljeni krediti su odobreni po kamatnoj stopi u rasponu od 2.10% do 2.85% + 6M EURIBOR.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

20. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANC

DOSPEĆA PRIMLJENIH KREDITA OD BANAKA

Kreditori	u hiljadama eur-a	u hiljadama dinara	u hiljadama eur-a	u hiljadama eur-a
	Stanje 31. decembar 2017.	Stanje 31. decembar 2017.	Dospeva u 2018.	Dospeva u 2019. i nakon 2019.
Demir-Halk Bank (Nederland)	5,000	592,364	2,500	2,500
Green for Growth Fund (GGF)	5,905	699,580	905	5,000
European Fund for Southeast Europe (EFSE)	10,000	1,184,727	-	10,000
UKUPNO	20,905	2,476,671	3,405	17,500

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
DEPOZITI OD KOMITENATA		
Transakcioni depoziti	10,134,074	8,446,234
Štedni depoziti	8,220,491	7,116,709
Depoziti po osnovu datih kredita	1,606,906	1,024,804
Namenski depoziti	311,067	355,252
Ostali depoziti	3,176,552	2,283,691
Ostale finansijske obaveze prema komitentima	132,648	66,703
Obaveze po osnovu kamata i naknada prema komitentima	1,592	5,283
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na depozite i ostale finansijske obaveze prema komitentima	67,479	56,741
Ukupno: depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	23,650,809	19,355,417
PRIMLJENI KREDITI OD KOMITENATA		
Primljeni krediti od komitenata	5,109,228	6,520,880
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu na kredite od komitenata	2,682	2,834
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(621)	(1,085)
Ukupno: primljeni krediti od komitenata	5,111,289	6,522,629
Ukupni depoziti, primljeni krediti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28,762,098	25,878,046

Dinarski i devizni štedni ulogi po viđenju i tekući računi stanovništva su beskamatni odnosno deponuju se uz godišnju kamatnu stopu od 0.00%. Kratkoročni depoziti stanovništva su oročeni uz godišnje kamatne stope u rasponu od 2.50% do 4.25% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 1.30% za sredstva u stranoj valuti. Dugoročni depoziti stanovništva su oročeni u stranoj valuti u rasponu od 1.10% do 2.00% godišnje.

Konstantnim praćenjem tržišnih kretanja, individualnim i proaktivnim pristupom klijentima Banka je povećala nivo depozita pravnih lica za 24.98%. Kroz ponudu nekoliko vrsta depozitnih proizvoda Banka je svojim klijentima omogućila adekvatno upravljanje novčanim sredstvima, što je rezultiralo povećanjem depozita fizičkih lica za 19.32% čime je tržišno učešće dostiglo nivo od 1.08%.

Depoziti pravnih lica oročeni su uz godišnje kamatne stope u rasponu od 0.50% do 3.00% za dinarska sredstva, odnosno u rasponu od 0.10% do 0.80% za sredstva u stranoj valuti.

Primljeni krediti se odnose na dugoročne kredite odobrene uz posredstvo NBS od Evropske investicione banke u iznosu od 31.3 miliona evra, Nemačke razvojne banke (KfW) u iznosu od 1.8 miliona evra, kao i Evropske agencije za rekonstrukciju u iznosu od 9.2 miliona evra. Takođe Banka ima primljene kredite od Vlade Republike Italije u iznosu od 756 hiljada evra.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

21. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA (nastavak)

U skladu sa definisanim limitima u ugovorima zaključenim sa Međunarodnim finansijskim institucijama, Nemačkom razvojnom bankom (KfW), European Fund for Southeast Europe (EFSE) i Green for Growth Fund-om (GGF), Banka je u obavezi da do konačne otplate obaveza po primljenim kreditima ispunjava određene finansijske pokazatelje.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka nije bila usklađena sa sledećim pokazateljima:

Finansijska institucija	Pokazatelj	Definisana vrednost	Ostvarena vrednost
KfW	Pokazatelj otvorene kreditne izloženosti	20.00%	25.23%

KfW je obavešten o neusaglašenosti navedenog pokazatelja sa uslovima ugovora. U ugovoru je definisano da je posledica u slučaju kršenja kovenanti proglašenje kredita dospelim.

Shodno Ugovorima sa međunarodnim finansijskim institucijama, Banka vrši redovno izveštavanje o ostvarenjima svojih pokazatelja poslovanja, uz detaljno obrazloženje svakog pojedinačno prekoračenog limita. Banka ne očekuje nikakve negativne reakcije kreditora, po ovom osnovu.

DOSPEĆA PRIMLJENIH KREDITA OD KOMITENATA

Dospeća primljenih kredita od komitenata

Kreditori	Stanje 31. decembar 2017.	Dospeva u 2018.	Dospeva u 2019.	Dospeva u 2020.	Dospeva u 2021.	U hiljadama EUR	
						Dospeva u 2022.	Dospeva posle 2022.
EIB	31,392	6,934	6,898	6,952	4,361	2,469	3,778
KfW	1,818	909	909	-	-	-	-
FRK	9,159	4,523	2,969	1,165	330	172	-
Vlada Republike Italije	756	189	161	146	130	130	-
UKUPNO	43,125	12,555	10,937	8,263	4,821	2,771	3,778

Primljeni krediti od komitenata odobreni su po sledećim stopama:

- od 0.85% do 3.45% fiksna godišnja kamatna stopa;
- 0.75% godišnje + 3M LIBOR za EUR;
- od 0.40% do 0.96% godišnje + 3M EURIBOR.

Promene primljenih kredita i subordiniranih obaveza prikazane su u narednoj tabeli:

Opis / u hiljadama dinara	2017. godina		2016. godina	
	Kreditni primljeni od banaka, ostalih finansijskih institucija i komitenata od	Subordinirane obaveze	Kreditni primljeni od banaka, ostalih finansijskih institucija i komitenata od	Subordinirane obaveze
Stanje na dan 1. januara	7,362,344	-	8,159,925	1,824,392
Neto novčani tok finansiranja	517,547	-	(919,880)	(1,842,216)
Kursne razlike	(293,992)	-	122,299	17,824
Stanje na dan 31. decembra	7,585,899	-	7,362,344	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

22. REZERVISANJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
a) Kretanje na rezervisanjima za potencijalne gubitke po vanbilansnim stavkama		
Stanje na dan 1. januara	9,569	2,008
Nova rezervisanja (napomena 10a)	4,625	9,333
Ukidanje rezervisanja (napomena 10a)	(9,139)	(1,772)
Stanje na da 31. decembra	<u>5,055</u>	<u>9,569</u>
b) Kretanje na rezervisanjima za otpremnine za odlazak u penziju		
Stanje na dan 1. januara	29,523	52,673
Nova rezervisanja (napomena 11)	5,520	4,231
Ukidanje rezervisanja (napomena 11)	(5,311)	(19,523)
Ukidanje rezervisanja isplatom	(3,583)	(4,845)
Aktuarski (dobici)/gubici	990	(3,013)
Stanje na da 31. decembra	<u>27,139</u>	<u>29,523</u>
c) Kretanje na rezervisanjima za sudske sporove:		
Stanje na dan 1. januara	-	-
Nova rezervisanja	7,149	-
Stanje na da 31. decembra	<u>7,149</u>	-
d) Kretanje na rezervisanjima za kratkoročne otpremnine		
Stanje na dan 1. januara	3,374	36,958
Nova rezervisanja	-	3,374
Ukidanje rezervisanja isplatom	(3,374)	(36,958)
Stanje na da 31. decembra	<u>-</u>	<u>3,374</u>
Ukupna rezervisanja	<u><u>39,343</u></u>	<u><u>42,466</u></u>

Rezervisanja za kratkoročne otpremnine iz početnog stanja u iznosu od 3,374 hiljade dinara su se odnosila na otpremnine koje je Banka bila u obavezi da isplati po osnovu premeštanja centrale Banke u Beograd i očekivanih prekida radnih odnosa za zaposlene koji ne žele da prihvate premeštaj radnog mesta u Beogradu. Navedena rezervisanja su u celosti isplaćena u toku 2017. godine.

Rezervisanja za potencijalne gubitke u iznosu od 5,055 hiljada dinara (2016. godine: 9,569 hiljada dinara) formirana su po osnovu garancija i drugih vanbilansnih pozicija.

U vezi sa postupkom koji se vodi protiv Banke po jednoj tužbi je prema stanju predmeta na dan 31. decembra 2017. godine rezervisano 7,149 hiljada dinara (protivvrednost 60,000 EUR).

23. OSTALE OBAVEZE

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Obaveze prema dobavljačima	46,691	40,514
Obaveze po osnovu primljenih avansa	92,704	68,128
Obaveze po komisionim poslovima	189	75
Ostale obaveze iz poslovnih odnosa	57,578	41,013
Obaveze u obračunu	2,618	1,331
Prolazni i privremeni računi	770	2,314
Obaveze za zarade	1,000	721
Obaveze za porez na dodatu vrednost	3,844	4,915
Obaveze za druge poreze i doprinose	1,486	1,502
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode	10,539	3,791
Razgraničeni ostali prihodi	22,679	21,459
Ostala pasivna vremenska razgraničenja - subvencionisana kamata	18	260
Ostale obaveze	10,162	57,672
UKUPNO:	<u><u>250,278</u></u>	<u><u>243,695</u></u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

23. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

U strukturi obaveza prema dobavljačima u iznosu od 46,691 hiljada dinara najveći iznosi se odnose na obaveze po osnovu:

- troškova reklame prema Initiative d.o.o. Beograd u iznosu od 9,617 hiljada dinara,
- obaveze po osnovu nabavke AML softvera u iznosu 7,594 hiljade dinara prema Asseco SEE d.o.o. Beograd,
- obaveze po osnovu tekućeg održavanja opreme prema Asseco SEE d.o.o. Beograd u iznosu od 6,080 hiljada dinara i
- obaveze po osnovu ulaganja, nadogradnje i unapređenja telefonske mreže prema Algotech d.o.o. Beograd u iznosu 3,535 hiljada dinara.

Ove obaveze su plaćene u januaru 2018. godine.

Pozicija Obaveze po osnovu primljenih avansa se odnosi na uplate klijenata za nedospеле obaveze po kreditima u iznosu od 92,704 hiljade dinara.

Pozicija Ostale obaveze iz poslovnih odnosa najvećim delom čine obaveze za drugu ratu prema preduzeću Comparex d.o.o., Beograd za kupljene licence (21,159 hiljada dinara) i obaveze po osnovu prodatih hartija od vrednosti i dividende u dinarima – klijenti bez novčanih računa (35,864 hiljade dinara). Obaveze po osnovu prodatih hartija od vrednosti i dividende u dinarima odnose se na obaveze prema preuzetim klijentima od brokerskih kuća koje su prestale sa radom, a u skladu sa pravilima poslovanja Centralnog registra.

Na dan 31. decembra 2017. godine Ostale obaveze u iznosu od 10,162 hiljade dinara odnose se najvećim delom na obaveze za primljene avanse u stranoj valuti od Narodne banke Srbije po osnovu isplate stare devizne štednje u iznosu 5,934 hiljade dinara.

24. KAPITAL

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

U skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka ima osnovni kapital koji se sastoji od:

- akcijskog kapitala
- emisione premije
- dobitka i
- rezervi Banke.

Bankom upravljaju osnivači Banke srazmerno uloženim sredstvima u obične akcije, u skladu sa Ugovorom o osnivanju i Statutom Banke.

Pregled kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine dat je u sledećoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Akcijski kapital – obične akcije	1,819,820	1,819,820
Akcijski kapital – prioritetne akcije	601,340	601,340
Emisiona premija	1,827,323	1,827,323
Revalorizacione rezerve	364,162	322,675
Rezerve iz dobiti	1,312,431	1,174,274
Dobitak	194,631	138,153
UKUPNO:	6,119,707	5,883,585

Akcijski kapital Banke se sastoji od 181,982 obične akcije i 60,134 prioritetne akcije nominalne vrednosti 10,000 dinara. Ukupan kapital Banke se sastoji od akcijskog kapitala u iznosu od 2,421,160 hiljada dinara, emisione premije u iznosu od 1,827,323 hiljade dinara, rezervi iz dobiti u iznosu od 1,312,431 hiljadu dinara (2016. godine: 1,174,274 hiljade dinara), revalorizacionih rezervi u iznosu od 364,162 hiljade dinara (2016. godine: 322,675 hiljada dinara). Banka je iskazala dobitak u 2017. godini u iznosu od 194,631 hiljadu dinara (2016. godine: 136,080 hiljada dinara).

Akvizicijom od strane Turkiye Halk Bankasi AS, Banka je dokapitalizovana 2015. godine sa 1,200,000 hiljada dinara, emitovanjem 60,000 preferencijalnih akcija nominalne vrednosti 10,000 dinara. Emisiona premija koju je Banka ostvarila po osnovu ove emisije iznosi 600,000 hiljada dinara. Većinski vlasnik Turkiye Halk Bankasi AS je OIB (Turkish Privatisation Administration) sa 51.11% vlasništva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

24. KAPITAL

Kapital i struktura akcijskog kapitala Banke

Banka je dužna da održava minimalni koeficijent adekvatnosti kapitala od 8%, ustanovljen od strane Narodne banke Srbije. Koeficijent adekvatnosti kapitala na dan 31. decembra 2017. godine iznosio je 17.11% (2016. godine: 15.64%) što je više od minimuma propisanog od strane Narodne banke Srbije.

Struktura rezervi

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Revalorizacione rezerve:		
Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava	302,707	302,707
Rezerve po osnovu promene vrednosti HoV raspoloživih za prodaju u RSD	54,579	5,376
Rezerve po osnovu promene vrednosti HoV raspoloživih za prodaju u stranoj valuti	2,704	9,430
Aktuarski dobici	4,172	5,162
Revalorizacione rezerve	364,162	322,675
Rezerve iz dobiti	1,312,431	1,174,274
UKUPNO:	1,676,593	1,496,949

Rezerve po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava se odnose na efekte procene građevinskih objekata iz prethodnih godina umanjene za pripadajuće odložene poreske obaveze. Rezerve po osnovu promene vrednosti HoV raspoloživih za prodaju se odnose na efekte usaglašenja sa fer vrednošću HoV raspoloživih za prodaju na dan 31. decembra 2017 odnosno 31. decembra 2016. godine. Aktuarski dobici se odnose na efekte promene dugoročnih rezervisanja za otpremnine zaposlenih po osnovu obračuna aktuara. Rezerve iz dobiti se odnose na kumulirane efekte raspodele dobitka odnosno pokriva gubitka iz prethodnih godina.

Osnovna zarada po akciji

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Neto dobitak	194,631	136,080
Prosečan ponderisan broj akcija u opticaju	181,982	181,982
Dobitak po akciji u dinarima	1,070	748

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2017. godine:

R.br	Naziv akcionara	Iznos u hiljadama dinara			UKUPNO	Procenat učešća (%)			UKUPNO
		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije		Obične akcije	Prioritetne kumulativne akcije	Ostale prioritetne akcije	
1.	TURKIYE HALK BANKASI A.S. MERA INVEST DOO	1,817,640	900	600,000	2,418,540	99.88	67.16	100.00	99.89
2.	BEOGRAD SP JUGOPREVOZ DP	2,020	-	-	2,020	0.11	-	-	0.08
3.	JAGODINA - U STEČAJU MK RUDNIK AD GORNJI	-	440	-	440	-	32.84	-	0.02
4.	MILANOVAC	130	-	-	130	0.01	-	-	0.01
5.	ĆIROVIĆ MILKA ORTAČKO DRUŠTVO	20	-	-	20	-	-	-	-
6.	AGRO SAŠEX	10	-	-	10	-	-	-	-
	UKUPNO:	1,819,820	1,340	600,000	2,421,160	100.00	100.00	100.00	100.00

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

24. KAPITAL (nastavak)

Tokom 2017. godine došlo je do značajnih promena u strukturi akcionarskog kapitala Halkbank a.d., Beograd. Većinski vlasnik, Turkiye Halkbankasi AS je 24. avgusta 2017. godine na berzi kupio 18,200 običnih akcija, a zatim u Ponudi za preuzimanje odobrenoj od strane Komisije za hartije od vrednosti u periodu od 07. avgusta 2017. do 27. avgusta 2017. godine stekao dodatnih 6,118 običnih akcija. Nakon završene Ponude za preuzimanje akcija većinski akcionar je 15. novembra 2017. godine sproveo postupak prinudnog otkupa akcija od preostalih akcionara tako da na dan 31. decembra 2017. godine poseduje 99.88% običnih akcija tj. 99.89% ukupnog kapitala (31. decembra 2016. godine: 76.75% običnih akcija ili 82.47% ukupnog kapitala).

31. decembar 2017	Turkiye			31. decembar 2016	Turkiye		
	Ukupno	Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi		Ukupno	Halkbankasi	% Turkiye Halkbankasi
Obične akcije	181,982	181,764	99.88%	Obične akcije	181,982	139,680	76.75%
Preferencijalne akcije	60,134	60,090	99.93%	Preferencijalne akcije	60,134	60,000	99.78%
Ukupno:	242,116	241,854	99.89%	Ukupno:	242,116	199,680	82,47%

25. VANBILANSNA EVIDENCIJA

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
a) Poslovi u ime i za račun trećih lica	278,305	295,879
b) Garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze		
Garancije u dinarima	4,034,871	3,327,084
Garancije u stranoj valuti	1,106,581	1,135,460
Ukupno garancije:	5,141,452	4,462,544
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima	1,231,859	1,182,820
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u stranoj valuti	27,249	-
Ukupno preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane	1,259,108	1,182,820
Ukupno garancije, jemstva i preuzete neopozive obaveze	6,400,560	5,645,364
c) Finansijska imovina za obezbeđenje obaveza	-	90,000
d) Derivati namenjeni trgovanju po ugovorenoj vrednosti	36,024	-
e) Druge vanbilansne pozicije		
Obračunata evidenciona kamata	4,542,059	4,081,544
Preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima	3,929,284	3,714,151
Druge vanbilansna evidencija	37,448,579	43,107,385
Ukupno druge vanbilansne pozicije	45,919,922	50,903,080
UKUPNO:	52,634,811	56,934,323

Pozicija preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite i plasmane u dinarima na dan 31. decembra 2017. godine se odnosi na neiskorišćene kredite i plasmane preduzeća u iznosu od 1,050,767 hiljada dinara (2016. godine: 1,015,539 hiljada dinara), neiskorišćene kredite i plasmane stanovništva u iznosu od 161,156 hiljada dinara (2016. godine: 151,959 hiljada dinara) i neiskorišćene kredite i plasmane preduzetnika u iznosu od 19,936 hiljada dinara (2016. godine: 15,322 hiljade dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

25. VANBILANSNA EVIDENCIJA (nastavak)

U okviru pozicije Druge vanbilansne pozicije proknjižena su sva materijalna i nematerijalna sredstva koja su uzeta kao sredstva obezbeđenja plaćanja i na dan 31. decembra 2017. iznose 33,841,686 hiljada dinara (2016. godine: 39,694,058 hiljada dinara).

Pored navedenog, u okviru druge vanbilansne pozicije na dan 31. decembra 2017. godine nalaze se:

- potraživanja za evidencionu kamatu koja iznose 4,542,059 hiljada dinara (2016. godine: 4,081,544 hiljade dinara),
- obveznice Republike Srbije po osnovu deponovane devizne štednje u iznosu od 777,689 hiljada dinara (2016. godine: 840,019 hiljada dinara),
- preuzete obaveze po okvirnim kreditima i plasmanima 3,929,284 hiljade dinara (2016. godine: 3,714,151 hiljadu dinara)
- druga vanbilansna evidencija u iznosu od 2,829,204 hiljade dinara (2016. godine: 2,573,309 hiljada dinara).

U okviru druge vanbilansne evidencije, na dan 31. decembra 2017. godine iznos od 2,149,401 hiljadu dinara (2016. godine: 2,042,043 hiljade dinara) se odnosi na otpise potraživanja po odlukama Upravnog iz 2017. i 2016. godine. Otpisi potraživanja na osnovu odluka Upravnog odbora se odnose na direktni otpis potraživanja. Iznos od 226,928 hiljada dinara odnosi se na računovodstveni otpis u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije koja je na snazi od 30. septembra 2017. godine. Pod računovodstvenim otpisom, u smislu ove Odluke, podrazumeva se otpis problematičnog kredita u slučaju kada je obračunati iznos obezvređenja tog kredita koji je banka evidentirala u korist ispravke vrednosti 100% njegove bruto knjigovodstvene vrednosti. Banka je u toku 2017. godine izvršila izmenu i dopunu računovodstvenih politika u skladu sa izmenama regulative.

Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga, odnosno zakupa poslovnog prostora, automobila i bankomata, prikazane su u narednoj tabeli:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Preuzete obaveze sa dospećem:		
- do jedne godine	10,194	1,442
- između 1 i 5 godina	254,488	240,526
- preko 5 godina	506,370	599,053
UKUPNO:	771,052	841,021

Ukupni rashodi po osnovu operativnog lizinga (zakupa) u 2017. godini iznose 193,853 hiljade dinara (2016. godina: 138,937 hiljada dinara).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

26. POVEZANA LICA

Banka ulazi u poslovne odnose sa povezanim licima. Sva stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja kao i prihodi i rashodi nastali u toku godine rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti. Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

U narednoj tabeli prikazana je ukupna izloženost prema povezanim licima koja mogu imati uticaj na poslovanje Banke:

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
a) Dati krediti, depoziti i ostali plasmani		
Matično lice i društva poda zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	314,550	131,400
Halkbank a.d. Skopje	86,496	38,385
Ostala povezana lica		
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	26,064	5
Agrohemija d.o.o. Čačak	3,866	5,578
Preduzeće Silver d.o.o. Čačak	1,091	967
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	578	-
Fizička lica	140,981	146,715
UKUPNO:	573,626	323,050
b) Primiti krediti i depoziti		
Matično lice i društva poda zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	1,777,091	1,234,723
Ostala povezana lica		
Demir Halkbank Holandija	592,364	617,362
Društvo Interprogres Čačak	-	3,085
Agrohemija d.o.o. Čačak	-	2,153
Banprom DOO	-	1,225
TIBO Kompanija doo Beograd Mladenovac	-	358
Bodri DOO Gornji Milanovac	-	175
Fizička lica	167,079	181,020
UKUPNO:	2,536,534	2,040,101
c) Vanbilansna potraživanja i obaveze		
Matično lice i društva poda zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Halkbank a.d. Skopje	118,473	123,472
Turkiye Halk Bankasi AS	5,935	-
Ostala povezana lica		
Ninex d.o.o. Čačak - u stečaju	67,388	67,706
Agrohemija d.o.o. Čačak	5,831	5,300
Quince M Pro d.o.o. Beograd Zemun	7,390	-
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	4,254	4,404
Društvo Interprogres Čačak	1,000	-
Preduzeće Silver d.o.o. Čačak	546	325
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	300	300
Fizička lica	14,386	15,211
UKUPNO:	225,503	216,718

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

26. POVEZANA LICA (nastavak)

Kredit i depoziti dati odnosno primljeni tj. odobreni od strane matičnog lica i lica pod zajedničkom kontrolom i značajnim uticajem matičnog lica odobravani su i pribavljani po uobičajenim tržišnim kamatnim stopama koje su obelodanjene u napomenama 16, 17, 20 i 21.

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
d) Prihodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva poda zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	1,281	1,463
Ostala povezana lica		
Agrohemiya d.o.o. Čačak	410	596
Preduzeće TGK d.o.o. Čačak	522	-
Profesional 2000 d.o.o. Gornji Milanovac	101	-
Društvo Interprogres Čačak	38	29
TIBO Kompanija doo Beograd Mladenovac	26	23
Transkomerc Pantović doo Ivanjica	6	-
Vuxa 10 doo Šabac	5	-
Preduzeće Silver doo Čačak	-	169
PD Banprom d.o.o. Pirot	-	22
Fizička lica	8,327	9,111
	10,716	11,413
UKUPNO:		
e) Rashodi od kamata i naknada		
Matično lice i društva poda zajedničkom kontrolom matičnog lica		
Turkiye Halk Bankasi AS	2,624	406
Halkbank a.d. Skopje	18	-
Lica pod značajnim uticajem matičnog lica		
Demir Halkbank Holandija	16,466	-
Ostala povezana lica		
Agrohemiya d.o.o. Čačak	1	2
Društvo Interprogres Čačak	3	5
PD Banprom d.o.o. Pirot	-	3
Preduzeće Silver doo Čačak	-	1
Fizička lica	423	567
	19,535	984
UKUPNO:		

Bruto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2017. godini iznose 44,654 hiljade dinara, dok su u 2016. godini iznosila 48,572 hiljade dinara. Neto primanja predsednika i članova Upravnog i Izvršnog odbora u 2017. godini iznose 37,109 hiljada dinara, dok su u 2016. godini iznosila 38,976 hiljada dinara.

Banka je na dan 31. decembra 2017. godine iskazala ispravku vrednosti datih kredita, depozita i ostalih plasmana prema povezanim licima u ukupnom iznosu od 261 hiljadE dinara (31. decembra 2016. godine: 1,113 hiljada dinara). U toku godine rashodi po osnovu indirektnih otpisa plasmana povezanim licima su iznosili 122 hiljade dinara, prihodi po osnovu ukidanja indirektnih otpisa plasmana su iznosili 364 hiljade dinara dok su direktni otpisi iznosili 610 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA

U skladu sa Zakonom o bankama i Odlukom Narodne Banke Srbije o upravljanju rizicima u Halkbank a.d., Beograd (u daljem tekstu: Banka) identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju, i to:

- Rizik likvidnosti;
- Kreditni rizik, koji uključuje i rezidualni rizik, rizik smanjenja vrednosti potraživanja, rizik izmirenja/ispоруke, rizik druge ugovorne strane i kreditno–devizni rizik;
- Kamatni rizik;
- Devizni rizik i ostali tržišni rizici;
- Rizik koncentracije;
- Rizici ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena;
- Operativni rizik, uključujući i pravni rizik;
- Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom;
- Strateški rizik;
- Rizik usklađenosti poslovanja sa zakonskim propisima, koji obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela, rizik od finansijskih gubitaka i reputacioni rizik;
- Rizik po životnu i društvenu sredinu.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja rizicima, uspostavljeni sistemom upravljanja rizicima, su minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital po osnovu izloženosti Banke gore navedenim rizicima uz poštovanje definisanih okvira prihvatljivog nivoa rizika i održavanje potrebnog nivoa adekvatnosti kapitala.

Sistem upravljanja rizicima koji je uspostavljen u Banci obuhvata:

- Strategije i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima;
- Unutrašnju organizaciju, odnosno organizacionu strukturu kojom je obezbeđeno da su aktivnosti upravljanja rizicima i aktivnosti podrške funkcionalno i organizaciono odvojene od aktivnosti preuzimanja rizika, sa jasno utvrđenom podelom poslova i dužnosti zaposlenih kojom se sprečava sukob interesa;
- Efektivan i efikasan proces upravljanja rizicima koji obuhvata ublažavanje, praćenje i kontrolu rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena;
- Sistem unutrašnjih kontrola kao skup procesa i procedura uspostavljenih radi adekvatne kontrole rizika, praćenja efektivnosti i efikasnosti poslovanja, pouzdanosti finansijskih i ostalih podataka i informacija Banke, kao i njihove usklađenosti s propisima i unutrašnjim aktima, sa ciljem obezbeđenja sigurnosti i stabilnog poslovanja;
- Odgovarajući informacioni sistem.

Upravni odbor Banke odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom. Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor Banke identifikuje rizike kojima je Banka izložena kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor sprovodi strategije i politike za upravljanje rizicima usvojene od strane Upravnog odbora, utvrđuje procedure i uputstva za identifikovanje, merenje, procenu i upravljanje rizicima, analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima. Odbor za reviziju odgovoran je za kontinuirani nadzor nad primenom politika i procedura za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je nadležan za praćenje izloženosti Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih potraživanja i obaveza i vanbilansnih stavki, i predlaže mere za upravljanje rizicima.

Odbor za likvidnost dnevno razmatra izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže aktivnosti u vezi sa angažovanjem i pribavljanjem sredstava imajući u vidu uspostavljene ciljeve likvidnosti.

Nadležni kreditni odbori odlučuju o odobravanju kredita i nastanku drugih potraživanja kao i o izmenama uslova tih kredita i potraživanja.

Odbor za praćenje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja razmatra i usvaja predloge za rešavanje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja, predlaže Izvršnom odboru da donese odluke o zaključenju ugovora o vansudskom poravnanju i odluke o potpunom i delimičnom otpisu problematičnih potraživanja i spornih potraživanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

Odbor za informacionu tehnologiju preispituje i odobrava standarde i politike IT, izveštaje od regulatornih i nezavisnih kontrolora, predlaže Izvršnom odboru projekte u vezi sa uvođenjem novih IT tehnologija.

27.1 Kreditni rizik

Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja obaveza.

Za upravljanje kreditnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je utvrdio strategiju za upravljanje izicima i politiku za upravljanje kreditnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu strategiju i politiku i utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje rizicima;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke kreditnom riziku i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Kreditni odbori Banke koji odobravaju pojedinačne plasmane;
- Odbor za praćenje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja koji razmatra i usvaja predloge za rešavanje naplate potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Sektor za upravljanje kreditiranjem koji vrši procenu kreditnog rizika klijenta i
- Služba za upravljanje rizicima prati kvalitet kreditnog portfolija.

U skladu sa odlukama Upravnog i Izvršnog odbora Banke, formirani su sledeći kreditni odbori:

- Kreditni odbor Banke,
- Kreditni pododbor,
- Kreditni odbori Filijala i
- Kreditni odbori Ekspozitura.

Kreditni odbor Banke odlučuje o odobravanju plasmana pravnim i fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, prelazi iznos od 200 hiljada EUR.

Kreditni pododbor odlučuje o odobravanju plasmana pravnim i fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, ne prelazi iznos od 200 hiljada EUR.

Kreditni odbori filijala odlučuju o odobravanju plasmana pravnim i fizičkim licima kada izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, ne prelazi iznos od 100 hiljada EUR u skladu sa određenim limitima.

Plasmani klijentima privrede:

- sa hipotekom do iznosa EUR 100,000
- sa ostalim obezbeđenjem do iznosa EUR 50,000

Plasmani stanovništvu

- gotovinski i potrošački krediti do iznosa EUR 10,000
- auto krediti do iznosa EUR 20,000
- stambeni krediti do iznosa EUR 100,000

Kreditni odbori Ekspoziture odlučuju o odobravanju plasmana fizičkim licima gde izloženost Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica, uključujući i zahtevani plasman, ne prelazi iznos od 10,000 EUR.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje i Službi za upravljanje rizicima.

U Sektoru za kreditiranje ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata.

U Sektoru za kreditiranje identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, kontrolu klasifikacije bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračun i evidentiranje rezervi za procenjene gubitke, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

27.1.2 Analiza finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

U narednim pregledima predstavljena su finansijska sredstva i finansijske obaveze Banke na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine, i to:

- Prema pozicijama iz Bilansa stanja na neto nivou,
- Prema izloženosti kreditnom riziku na bruto nivou,
- Prema obezvređenju na bruto i neto nivou,
- Po internim kategorijama u skladu sa MRS 39 na bruto i neto nivou,
- Prema fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja na bruto nivou,
- Prema LTV raciju za finansijska sredstva obezbeđena hipotekom,
- Po intervalima kašnjenja na bruto i neto nivou,
- Po granama delatnosti na bruto i neto nivou,
- Po regionima na neto nivou,
- Po fer vrednosti,
- Sredstva stečena naplatom potraživanja,
- Otpis potraživanja,
- Pregled restrukturiranih finansijskih sredstava.

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki

Finansijska sredstva, finansijske obaveze i vanbilansne stavke prikazane su u narednim pregledima u neto iznosu. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i krediti i potraživanja od komitenata umanjani su za iznose naplaćenih a neprihodovanih naknada po osnovu troškova servisiranja kredita, koje prilikom odobravanja plasmana ulaze u obračun efektivne kamatne stope i koje se naknadno priznaju u okviru pozicije prihoda od kamata primenom metoda efektivne kamatne stope, kao i za ispravku vrednosti. Kod vanbilansnih stavki Banka nema razgraničenih naknada po osnovu troškova servisiranja (metoda efektivne kamatne stope) već se naknade linearno razgraničavaju, pa su vanbilansne stavke prikazane takođe u neto iznosu, odnosno bruto iznos je umanjen za rezervisanja za gubitke.

Na dan 31. decembra 2017. godine gotovina, gotovinski ekvivalenti i sredstva kod centralne banke su veća za 749,239 hiljada dinara u odnosu na 31. decembar 2016. godine i učestvuju sa 12.03% u ukupnim finansijskim sredstvima, a povećana su i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju za 1,182,255 hiljada dinara, kao i krediti i potraživanja od komitenata za 4,897,123 hiljade dinara koja učestvuju sa 71.81% u ukupnim finansijskim sredstvima.

Na dan 31. decembra 2017. godine depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci su povećani za 3,339,732 hiljada dinara, kao i depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima za 2,884,052 hiljade dinara u odnosu na 31. decembar 2016. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Struktura neto finansijskih sredstava, finansijskih obaveza i vanbilansnih stavki (nastavak)

FINANSIJSKA SREDSTVA I FINANSIJSKE OBAVEZE (neto, u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Finansijska sredstva	40,238,141	33,811,617
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,839,851	4,090,612
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (uključujući založena sredstva)	24,758	23,984
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (uključujući založena sredstva)	4,359,850	3,177,595
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (uključujući založena sredstva)	472,892	1,443,325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,524,613	1,018,760
Kredit i potraživanja od komitenata	28,894,906	23,997,783
Ostala sredstva	121,271	59,558
Finansijske obaveze	35,259,993	29,031,163
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	6,277,751	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	28,762,098	25,878,046
Ostale obaveze	220,144	215,098
	10,324,789	9,349,947
Vanbilansne stavke (neto)	10,324,789	9,349,947
Garancije i akreditivi	5,141,392	4,458,247
Velika pravna lica	603,489	796,275
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	4,523,186	3,649,499
Stanovništvo	10,663	4,322
Ostali klijenti	4,054	8,151
Neiskorišćene obaveze	5,183,397	4,891,700
Velika pravna lica	271,155	368,432
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	4,672,415	4,349,347
Stanovništvo	237,535	169,538
Ostali klijenti	2,292	4,383

Bruto izloženost kreditnom riziku

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od komitenata je povećana za 4,798,733 hiljade dinara. Povećana je izloženost prema srednjim, malim, mikro pravnim licima i preduzetnicima za 3,293,602 hiljade dinara i stanovništvu za 2,032,137 hiljada dinara. Izloženost je smanjena za 333,318 hiljada dinara prema ostalim klijentima, neprofitnim pravnim licima, pravnim licima koja se bave društvenom delatnosti i pravna lica u stečaju, u javnom sektoru za 43,515 hiljada dinara i prema velikim pravnim licima za 150,173 hiljade dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Bruto izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U strukturi bruto kredita i potraživanja od komitenata najveće procentualno smanjenje je kod velikih pravnih lica za 12.64% i ostalih klijenata za 11.43%, dok je kod ostalih kategorija došlo do povećanja iznosa i to procentualno kod stanovništva za 32.64% i srednjih, malih, mikro klijenata i preduzetnika za 20.67%.

Kreditni rizik - bruto izloženost (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Finansijska sredstva	42,951,415	36,647,212
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,839,851	4,090,612
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (uključujući založena sredstva)	24,758	23,984
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (uključujući založena sredstva)	4,360,016	3,177,820
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (uključujući založena sredstva)	472,892	1,443,325
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,524,692	1,038,506
Kreditni i potraživanja od komitenata	31,573,726	26,774,993
Od toga:		
Javni sektor	468,685	512,200
Velika pravna lica	1,038,226	1,188,399
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	19,224,862	15,931,260
Stanovništvo	8,258,573	6,226,436
Ostali klijenti	2,583,380	2,916,698
Ostala sredstva	155,480	97,972

Bruto izloženost kreditnom riziku po osnovu vanbilansnih stavki povećana je 31. decembra 2017. godine u odnosu na 31. decembar 2016. godine za 970,329 hiljada dinara. Bruto izloženost po osnovu garancija i akreditiva prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima povećana je za iznos od 873,746 hiljada dinara, prema stanovništvu 6,341 hiljadu dinara, dok je kod velikih pravnih lica smanjena za 192,786 hiljada dinara i ostalim klijentima za 8,394 hiljade dinara.

Neiskorišćene obaveze veće su 31. decembra 2017. godine u odnosu na 31. decembar 2016. godine za 291,421 hiljadu dinara, odnosno za 5.95%. Bruto izloženost po osnovu neiskorišćenih obaveza prema srednjim, malim i mikro privrednim društvima i preduzetnicima povećana je za iznos od 327,897 hiljada dinara, prema stanovništvu za 68,074 hiljade dinara, dok je smanjena prema ostalim klijentima (neprofitna društva i društva koja se bave društvenom delatnosti) za 7,353 hiljade dinara i prema velikim pravnim licima 98,197 hiljada dinara.

Bruto izloženost po vanbilansnim stavkama (u hiljadama dinara)

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Vanbilansne stavke	10,329,844	9,359,515
Garancije i akreditivi	5,141,452	4,462,544
Velika pravna lica	603,489	796,275
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	4,523,246	3,649,499
Stanovništvo	10,663	4,322
Ostali klijenti	4,054	12,448
Neiskorišćene obaveze	5,188,392	4,896,971
Velika pravna lica	271,235	368,432
Srednja, mala, mikro i preduzetnici	4,677,244	4,349,347
Stanovništvo	237,612	169,538
Ostali klijenti	2,301	9,654

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Ukupne bilansne i vanbilansne izloženosti prema pojedinim sektorima kreću se u okviru propisanih internih limita:

- Javni sektor (republički organi i organizacije, fond obaveznog socijalnog osiguranja, autonomna pokrajna, lokalna samouprava, pravna lica koja se finansiraju iz budžeta) najviše do 10% od bruto bilansne aktive koje se klasifikuju – sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine učešće je 1.44%.
- Privredna društva najviše do 90% od bruto bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju – sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine učešće iznosi 64.76%.
- Stanovništvo najviše do 25% od bruto bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju - sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine učešće iznosi 19.93%.

Finansijska sredstva prema obezvređenju

Pojedinačna procena

Prema MRS 39, Banka prvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi za obezvređenje („okolnost koja dovodi do gubitka“) pojedinačnih finansijskih sredstava ili će vršiti grupnu procenu za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno značajna bi bila finansijska sredstva koja prelaze postavljeni limit ili imaju posebne rizike koji se odnose na klijenta/transakciju (npr. koncentracija industrijske grane, kategorije ocenjivanja, status kašnjenja, vrsta kredita, rizičnost klijenta, itd.).

Banka je internom Metodologijom obračuna ispravki vrednosti i rezervisanja prema MRS 39 (u daljem tekstu: Metodologija) definisala da su pojedinačno značajna sva finansijska sredstva preko 2,500 hiljada dinara i za njih se analiziraju objektivne okolnosti za pojedinačnu procenu obezvređenja. Prilikom definisanja praga Banka je uzela u obzir limite iz politike kreditiranja, kvalitet modela za grupne ispravke vrednosti, veličinu kreditnog portfolija i dobru bankarsku praksu. Metodologijom je takođe definisano da se za sva finansijska sredstva, bez obzira da li su pojedinačno značajna, ukoliko su u statusu kašnjenja vrši pojedinačna procena.

Objektivni dokazi za obezvređenje finansijskog sredstva uključuju sledeće okolnosti koje mogu da dovedu do gubitka:

- 1) Dužnik je u statusu neizmirenja obaveza po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci.
- 2) Ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak, bez obzira na mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja, a posebno:
 - prestanak obračunavanja kamate u skladu sa unutrašnjim aktima Banke,
 - delimičan ili potpuni otpis potraživanja,
 - restrukturiranje potraživanja usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili produženje roka vraćanja glavnice, kamate ili naknade,
 - likvidacija ili stečaj dužnika

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumeva se iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno od 10,000 dinara za dužnika koji je pravno lice. Drugim rečima, to znači da se u potraživanja sa kašnjenjem uključuju samo materijalno značajni iznosi.

Status neizmirenja obaveza dužnika pravnih lica Banka utvrđuje i iskazuje na nivou dužnika, odnosno za sva potraživanja od istog dužnika. Status neizmirenja obaveza dužnika koji su preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica, Banka utvrđuje i iskazuje na nivou pojedinačnog potraživanja.

Definicija kašnjenja u izvršenju obaveza zavisi od vrste finansijskog sredstva na koje se odnosi. U ovu svrhu, finansijska sredstva Banke su podeljeni na četiri portfolija:

- Klijenti stanovništva;
- Klijenti privrede;
- Banke i druge finansijske organizacije;
- Javni sektor (država).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (nastavak)

Pojedinačna procena (nastavak)

Za finansijska sredstva po kojima su dužnici klijenti stanovništva, smatra se da je došlo do neizmirenja obaveza ako je:

- pojedinačno potraživanje od klijenta u kašnjenju više od 90 dana na dan sačinjavanja izveštaja, ili
- ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak.

Usled specifičnosti proizvoda pretpostavlja se da za dozvoljene pozajmice status neizmirenja obaveza u slučaju kašnjenja dužeg od 60 dana. Smatraće se da je takvim transakcijama prošlo dospeće kada klijent prekrši dati limit na tekućem računu ili je obavešten o limitu manjem nego koliko iznose trenutna dugovanja.

Status neizmirenja obaveza za klijente privrede je ako je ispunjen bar jedan od sledećih uslova:

- Klijent kasni duže od 90 dana, pri čemu se posmatra kašnjenje po svim potraživanjima od klijenta koja su na stanju na dan sačinjavanja izveštaja ili
- ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak.

Neizmirenje obaveza se dogodilo u vezi sa određenim klijentom - preduzetnikom i poljoprivrednikom, ako je ispunjen bar jedan od sledećih uslova:

- pojedinačno potraživanje od klijenta je u kašnjenju više od 90 dana na dan sačinjavanja izveštaja ili
- ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak.

Za dozvoljene pozajmice (dugovni saldo na tekućim računima) smatraće se da im je prošlo dospeće kada klijent prekrši dati limit na tekućem računu ili ako postoji neizmireno plaćanje nakon dospeća dozvoljene pozajmice.

Neizmirenje obaveza od strane banke je ako:

- banka kasni u svojim plaćanjima (čak i 1 dan) ili
- ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak.

U svrhu rezervisanja, pretpostavlja se da plasmani javnom sektoru (državi) imaju verovatnoću kašnjenja (PD) jednak 0. To znači da se smatra da Vlada nije u mogućnosti da kasni u izvršenju svojih obaveza i kao posledica toga nema potrebe kreirati nikakva rezervisanja za njih.

Proces individualne procene podeljen je na dve faze:

- Identifikovanje okolnosti koja dovodi do gubitka i
- Procenu pojedinačnog toka gotovine za potrebe rezervisanja.

Individualna procena se vrši kroz izradu tokova gotovine u zavisnosti od:

- broja dana kašnjenja;
- dinamike naplate u prethodnom periodu;
- kvaliteta instrumenata obezbeđenja;
- zaključenih protokola u vezi naplate potraživanja, ugovora (npr. Ugovora o jemstvu, Ugovora o preuzimanju duga).

Diskontovanjem budućih priliva na neto sadašnju vrednost formira se ispravka vrednosti kao razlika između sadašnje vrednosti potraživanja i diskontovanih neto priliva.

Obračunati iznos obezvređenja finansijskog sredstva Banka evidentira se na teret rashoda, a u korist ispravke vrednosti tog finansijskog sredstva, dok se obračunati iznos verovatnog gubitka po osnovu vanbilansnih stavki evidentira na teret rashoda, a u korist rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (nastavak)

Grupna procena

Sva finansijska sredstva za koja ne postoji objektivni dokaz obezvređenja, uključuju se u grupu potraživanja sa sličnim osobinama kreditnog rizika i grupno se procenjuje za ispravku vrednosti. Banka kreira rezervisanja za finansijske instrumente koji nisu u kašnjenju, u iznosu koji odgovara delu plasmana za koje se pretpostavlja da je došlo do okolnosti koje dovode do gubitka, ali koji nisu pojedinačno identifikovani od strane Banke.

U tu svrhu, za klijente/finansijska sredstva koja nisu u kašnjenju, identifikuje se deo potraživanja za koje se pretpostavlja da će preći u grupu sa kašnjenjem u izvršenju obaveza nakon perioda za identifikaciju gubitka (LIP – Period identifikovanja gubitka). Na taj način, na osnovu posmatranja prošlih događaja, iznos zahtevanih rezervisanja se određuje, pretpostavljajući da su se za određeni broj obaveza desile okolnosti koje prikazuju verovatnoću kašnjenja u izvršenju obaveza, ali koje još nisu identifikovane. LIP je jednak 1 (period za identifikaciju nastalog gubitka je 12 meseci) za sva potraživanja.

Grupna procena se vrši po srodnim grupama klijenata, razvrstanih u grupe u skladu sa Metodologijom, na osnovu kategorije klasifikacije i urednosti u izmirivanju obaveza, sektora i vrste proizvoda i vrste sredstva obezbeđenja.

Iznos ispravke vrednosti u grupnoj proceni izračunava se kao proizvod verovatnoće scenarija koji prouzrokuje gubitak ($PD * (1 - RI)$) i iznosa gubitka (Loss Amount - LA), odnosno:

$$\text{Impairment Loss} = PD * (1 - RI) * LA$$

gde je:

PD verovatnoća kašnjenja,

RI Indikator naplate koji pokazuje koji deo (procenat) transakcije koja je u kašnjenju je izašao na prirodan način (bez upotrebe kolaterala) u toku datog vremenskog roka.

LA iznos gubitka, u slučaju prolaska kroz proces naplate.

Kako bi izračunala parametar RI, Banka određuje verovatnoću povratka u grupu nekašnjenja za sve grupe u kašnjenju u vremenskom roku 12 meseci.

Stope diskonta kojima Banka svodi tržišnu vrednost kolaterala na vrednovani iznos koji koristi pri obračunu obezvređenja definisani su u proceduri za vrednovanje sredstava obezbeđenja, a kod založenih dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti za potrebe obezvređenja koristi se tržišna vrednost hartija od vrednosti na dan obračuna. Alokacija kolaterala vrši se u skladu sa uputstvom za evidentiranje i alokaciju kolaterala.

Kreiranja rezervisanja bi trebalo da odgovaraju razlici između knjigovodstvene vrednosti finansijskog sredstva i neto sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine, pretpostavljajući da će doći do kašnjenja u izvršenju obaveza i da će proći kroz proces naplate kolaterala. Ovi tokovi gotovine čine projektovanu otplatu glavnice i kamate od strane korisnika, naplatu kolaterala, umanjenu za sve troškove koji se odnose na proces naplate. Kako bi se izračunala njihova sadašnja vrednost, očekivani tokovi gotovine se diskontuju koristeći efektivnu kamatnu stopu.

Ukupna ispravka vrednosti za finansijska sredstva na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 2,713,274 hiljada dinara (31. decembra 2016. godine: 2,835,595 hiljada dinara) i manja je za 122,331 hiljadu dinara u odnosu na 31. decembar 2016. godine, odnosno za 4.31%. Najveći uticaj na smanjenje ukupnih ispravki vrednosti je imalo poboljšanje kvaliteta portfolija banke usled naplate problematičnih potraživanja i otpisa potraživanja koja su 100% ispravljena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva prema obezvređenju (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava prema obezvređenju

	U hiljadama dinara	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Nedospela a neobezvređena	36,980,694	29,979,651
Dospela a neobezvređena	1,068,387	783,245
Obezvređena	4,902,334	5,884,316
Ukupno bruto	42,951,415	36,647,212
Grupna ispravka vrednosti (napomena 10)	98,080	93,566
Individualna ispravka vrednosti (napomena 10)	2,615,194	2,742,029
Ukupna ispravka vrednosti	2,713,274	2,835,595
Ukupno neto	40,238,141	33,811,617

Finansijska sredstva po kategorijama

U narednom pregledu prikazana su finansijska sredstva prema kategorijama koje služe za obračun ispravki vrednosti u skladu sa MRS 39. U toku 2017. godine povećan je bruto i neto iznos finansijskih sredstava koja nemaju kategoriju (A0 – bez kategorije) koja se odnose na finansijska sredstva koja se ne klasifikuju (za 4,824,718 hiljada dinara u bruto iznosu) zbog povećanja potraživanja od države i Narodne banke Srbije.

Iznos finansijskih sredstava klasifikovanih u bolje kategorije - A1 i A2 prema MRS 39 je povećan u toku 2017. godine za 2,270,400 hiljada dinara u bruto iznosu zbog povećanja ukupnih finansijskih sredstava. Iznos finansijskih sredstava klasifikovanih u nešto lošije kategorije A3, A4 i A5 je smanjen u bruto iznosu za 688,465 hiljada dinara, kao i u najlošijoj kategoriji A6 u bruto iznosu za 91,375 hiljada dinara usled otpisa i naplate problematičnih potraživanja.

Učešće bruto i neto finansijskih sredstava pojedinih kategorija u ukupnom iznosu finansijskih sredstava 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine prikazano je u sledećem pregledu:

Pregled finansijskih sredstava prema kategorijama u skladu sa Metodologijom obračuna ispravki vrednosti prema MRS 39 (u hiljadama dinara)

Kategorije	31. decembar 2017. godine		31. decembar 2016. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
A0-bez kategorija	9,673,747	9,657,012	4,860,104	4,817,003
Kategorija A1 i A2	27,196,704	27,124,800	24,926,304	24,875,950
Kategorija A3, A4, A5	1,179,050	1,155,831	1,867,515	1,715,375
Kategorija A6	4,901,914	2,300,498	4,993,289	2,403,289
Ukupno	42,951,415	40,238,141	36,647,212	33,811,617

Procentualno učešće pojedinih kategorija po MRS 39 u ukupnim finansijskim sredstvima vidi se iz sledećeg pregleda.

Kategorije	31. decembar 2017. godine		31. decembar 2016. godine	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
A0-bez kategorija	22.52%	24.00%	13.26%	14.25%
Kategorija A1 i A2	63.32%	67.41%	68.02%	73.57%
Kategorija A3, A4, A5	2.75%	2.87%	5.10%	5.07%
Kategorija A6	11.41%	5.72%	13.63%	7.11%
Ukupno	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Fer vrednost kolaterala

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja u Banci podrazumeva skup aktivnosti i propisanih mera i pravila koje se primenjuju u cilju kontinuiranog evidentiranja, alokacije i vrednovanja sredstava obezbeđenja (kolaterala).

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolaterala nad kojim je uspostavljen ili će biti uspostavljen instrument obezbeđenja umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje dobra za potrebe naplate svog potraživanja koje je tom imovinom obezbeđeno.

Fer vrednost kolaterala prikazana je u narednom pregledu po procenjenoj tržišnoj vrednosti, ali samo do visine potraživanja koja obezbeđuju. To važi za hipoteke, zaloge, depozite i garancije primljene od dužnika.

Pokriće ukupnih finansijskih sredstava ovako vrednovanim kolateralom na dan 31. decembra 2017. godine iznosi 38.71%. Pokriće pojedinačno obezvređenih bruto finansijskih sredstava ukupnim kolateralom je 84.25%, a pokriće samo hipotekama je 76.97%. Pokriće dospelih a neobezvređenih finansijskih sredstava ukupnim kolateralom je 7.30%, a hipotekama 5.67%. Pokriće nedospelih a neobezvređenih finansijskih sredstava ukupnim kolateralom je 33.58%, a hipotekama 25.28%.

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2017. godine

	Bruto aktiva	Hipoteke	Zaloge	(u hiljadama dinara)	
				Depoziti	Ostalo
Finansijska sredstva	42,951,415	13,182,233	1,422,399	1,121,071	902,109
Pojedinačno obezvređena	4,902,334	3,773,417	128,764	-	227,885
Dospela, a neobezvređena	1,068,387	60,599	8,859	7,013	1,504
Nedospela, a neobezvređena	36,980,694	9,348,217	1,284,776	1,114,058	672,720

Procena fer vrednosti kolaterala i drugog obezbeđenja po plasmanima na dan 31. decembra 2016. godine

	Bruto aktiva	Hipoteke	Zaloge	(u hiljadama dinara)	
				Depoziti	Ostalo
Finansijska sredstva	36,647,212	13,472,969	1,197,026	758,394	1,015,690
Pojedinačno obezvređena	5,884,316	4,721,113	104,344	59	221,681
Dospela, a neobezvređena	783,245	59,445	12,005	4,050	3,193
Nedospela, a neobezvređena	29,979,651	8,692,411	1,080,677	754,285	790,816

LTV racio

Kod finansijskih sredstava obezbeđenih hipotekama na dan 31. decembra 2017. godine najveće učešće 36.79% imaju hipoteke sa LTV racionom ispod 50%, zatim hipoteke sa LTV racionom od 51% do 70% sa učešćem 22.33%, hipoteke s LTV racionom od 71% do 90% sa učešćem od 20.59%, hipoteke sa LTV racionom od 91% do 100% imaju učešće 11.74%, a hipoteke sa LTV racionom preko 100% (koje su neadekvatno sredstvo obezbeđenja po tom osnovu) učestvuju sa svega 8.56%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Fer vrednost kolaterala (nastavak)

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2017. godine

	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	51%-70%	71%-90%	91%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva					
obezbeđena hipotekom	4,849,581	2,943,212	2,714,172	1,547,002	1,128,266
Pojedinačno obezvređena	896,600	409,273	765,174	1,040,925	661,445
Dospela, a neobezvređena	36,863	12,611	6,208	2,029	2,888
Nedospela, a neobezvređena	3,916,118	2,521,328	1,942,790	504,048	463,933

LTV racio-stanje na dan 31. decembra 2016. godine

	(u hiljadama dinara)				
	Ispod 50%	51%-70%	71%-90%	91%-100%	Više od 100%
Finansijska sredstva					
obezbeđena hipotekom	4,965,969	3,705,532	2,411,823	928,567	1,461,078
Pojedinačno obezvređena	973,144	1,261,675	1,046,394	501,599	938,301
Dospela a neobezvređena	37,364	13,411	5,010	2,426	1,234
Nedospela a neobezvređena	3,955,461	2,430,446	1,360,419	424,542	521,543

Finansijska sredstva prema kašnjenju

Na dan 31. decembra 2017. godine bez kašnjenja je 88.03% ukupnih bruto finansijskih sredstava, u kašnjenju od 1 do 30 dana 4.04%, u kašnjenju od 31 do 90 dana 0.53%, u kašnjenju od 91 do 180 dana 0.68%, u kašnjenju od 181 do 365 dana 0.05%, a u kašnjenju preko 365 dana 6.67% finansijskih sredstava.

Pregled finansijskih sredstava po intervalima kašnjenja

	(u hiljadama dinara)			
	31. decembar 2017. godine		31. decembar 2016. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Bez kašnjenja	37,811,455	37,138,383	30,706,042	30,250,568
1-30 dana	1,734,323	1,728,364	1,464,948	1,460,392
31-90 dana	228,734	220,614	187,734	173,740
91-180 dana	293,786	47,445	29,403	18,519
181-365 dana	19,394	11,940	450,053	252,461
Preko 365 dana	2,863,723	1,091,395	3,809,032	1,655,937
Ukupno	42,951,415	40,238,141	36,647,212	33,811,617

Finansijska sredstva po delatnostima

U sledećem pregledu prikazana je struktura finansijskih sredstava po granama delatnosti u bruto i neto iznosu.

Na dan 31. decembra 2017. godine najveće učešće u bruto finansijskim sredstvima ima prerađivačka industrija sa 25.24%, zatim fizička lica sa 19.27%, zatim trgovina, popravka motornih vozila i motocikala sa 13.68%.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Koncentracija finansijskih sredstava po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2017. godine		(u hiljadama dinara) 31. decembar 2016. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	478,124	475,875	191,109	188,617
Rudarstvo	77,526	77,194	94,916	93,443
Prerađivačka industrija	10,841,064	9,048,551	10,680,046	8,849,575
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	422,008	368,978	100,095	99,656
Građevinarstvo	1,793,577	1,536,430	1,264,720	1,003,619
Trgovina, popravka motornih vozila i motocikala	5,876,843	5,559,506	4,754,639	4,378,379
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	2,479,693	4,797	1,901,272	1,704,090
Nekretnine, stručne, naučne i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	675,921	342,594	618,504	612,925
Banke, fin. organizacije, osiguranje	3,925,227	3,920,047	2,848,103	2,823,775
Fizička lica	8,274,969	8,223,999	6,244,636	6,156,142
Ostalo	8,106,463	10,680,170	7,949,172	7,901,396
Ukupno	42,951,415	40,238,141	36,647,212	33,811,617

Koncentracija vanbilansnih stavki po delatnostima (u hiljadama dinara)

	31. decembar 2017. godine		31. decembar 2016. godine	
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Bruto izloženost	Neto izloženost
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	80,900	80,887	88,316	88,270
Rudarstvo	22,758	22,745	30,425	30,421
Prerađivačka industrija	3,251,335	3,248,971	2,948,525	2,942,895
Snabdevanje el. energijom, gasom i klimatizacija	29,280	29,247	34,689	34,626
Građevinarstvo	2,922,811	2,922,461	2,617,414	2,616,804
Trgovina, popravka motornih vozila i Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	677,947	677,229	664,087	663,369
Nekretnine, stručne, naučne, i tehničke delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija	450,854	450,712	253,883	253,716
Banke, fin. organizacije, osiguranje	396,795	396,791	507,577	507,577
Fizička lica	248,275	248,197	173,867	173,859
Ostalo	167,703	167,616	148,638	148,526
Ukupno	10,329,844	10,324,789	9,359,515	9,349,947

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska sredstva po regionima

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2017. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Srbiji (97.66%). Dužnici iz Evropske unije učestvuju sa 1.31%, iz USA i Kanade sa 0.00%, a dužnici sa ostalih područja sa 1.03%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima na neto nivou

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Srbija	39,296,461	33,146,313
Evropska unija	526,979	465,065
SAD i Kanada	-	61,532
Ostalo	414,701	138,707
Ukupno	40,238,141	33,811,617

Finansijska sredstva po regionima Srbije

Finansijska sredstva prema izloženosti pojedinim regionima Srbije prikazana su u narednom pregledu. Na dan 31. decembra 2017. godine dominantno je učešće neto izloženosti prema dužnicima u Beogradu 47.08%, zatim u Zapadnoj Srbiji 35.05%, Vojvodini 6.75%, Južnoj Srbiji 6.56% i Istočnoj Srbiji 4.56%.

Koncentracija finansijskih sredstava po regionima Srbije na neto nivou (u hiljadama dinara)

	(u hiljadama dinara)	
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
Beograd	18,499,131	15,343,165
Vojvodina	2,653,336	2,123,162
Južna Srbija	2,579,735	2,482,328
Istočna Srbija	1,792,501	1,741,736
Zapadna Srbija	13,771,758	11,455,922
Ukupno	39,296,461	33,146,313

Otpis potraživanja

Banka će na odgovarajući način upravljati naplatom loših plasmana sve dok procenjuje da je ekonomski opravdano preduzimanje aktivnosti u vezi sa naplatom.

Ukoliko Banka proceni da plasman neće biti naplaćen, u skladu sa smernicama NBS, Banka će otpisati takva potraživanja, što ne podrazumeva odricanje Banke od ugovorenih obaveza i zakonskih prava po osnovu plasmana.

U vezi primene Smernica za objavljivanje podataka i informacija Banke koji se odnose na kvalitet aktive ("Smernice"), tražene kvalitativne informacije, kao i kvantitativne informacije će biti obelodanjene u okviru podataka shodno Odluci o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik RS", br. 125/2014, 4/2015 i 103/2016).

Direktan otpis potraživanja, odnosno prestanak priznavanja plasmana ili dela plasmana u bilansu Banke i preknjižavanje u vanbilansnu evidenciju Banke, ne znači gubitak prava niti odustajanje Banke od naplate.

U cilju smanjenja bruto problematičnih potraživanja, Banka će vršiti direktan otpis svih potraživanja koja su u potpunosti indirektno otpisana (100% ispravljena).

Reprogramiranje i restrukturiranje kredita

Banka je tokom 2017. godine vršila produženje rokova otplate potraživanja u skladu sa Odlukom Narodne Banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

U skladu sa izmenom Odluke Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki od 29. juna 2016. godine docnja u naplati potraživanja računa se prema poslednjem ugovorenom datumu dospeća i to za iznos potraživanja koji je materijalno značajan.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Reprogramiranje i restrukturiranje kredita (nastavak)

Restrukturiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi s otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u tim poteškoćama, bez obzira na to je li određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmirenja obveza u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpis dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku s istim ili sličnim nivoom rizika.
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika;
- potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka je dužna da proceni da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, kao i da utvrdi plan restrukturiranja i da redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja plasmana, uzimajući u obzir veličinu i značaj potraživanja koje je predmet restrukturiranja u odnosu na druga potraživanja banke, kao i specifičnost plana restrukturiranja i aktivnosti banke predviđene tim planom.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- restrukturirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda;
- dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Sledi pregled kredita restrukturiranih u toku 2017. godine (u hiljadama dinara i po broju klijenata i kredita):

Stanje 31. decembra 2017. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
675,767	23	33
Stanje 31. decembra 2016. godine	Broj klijenata	Broj restrukturiranih kredita
981,319	23	41

U toku 2017. Banka je restrukturirala 33 kredita za 23 klijenta.

Bruto stanje svih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2017. godine je 4,042,961 hiljadu dinara, a neto stanje 2,139,040 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2017. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2017. godine			
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Broj klijenata	Broj partija
A1	167,861	167,609	10	10
A2	343,869	341,604	5	10
A3	148	146	1	1
A4	2,208	2,094	9	9
A5				
A6	3,528,875	1,627,587	73	119
Ukupno	4,042,961	2,139,040	98	149

Pregled ukupnih restrukturiranih obezvređenih kredita na dan 31. decembra 2016. godine

Kategorije	(u hiljadama dinara)			
	31. decembra 2016. godine			
	Bruto izloženost	Neto izloženost	Broj klijenata	Broj partija
A1	-	-	-	-
A2	146,682	146,282	1	5
A3	652	648	3	3
A4	6,494	5,856	14	15
A5	51,414	50,967	7	9
A6	4,212,024	2,412,031	84	140
Ukupno	4,417,266	2,615,784	109	172

Fer vrednost sredstava i obaveza

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno ili obaveza izmirena između obaveštenih voljnih strana u nezavisnoj transakciji.

Fer vrednost se računa na osnovu tržišnih informacija raspoloživih na datum izveštavanja.

Kada god je moguće Banka meri fer vrednost upotrebom tržišnih cena dostupnih na aktivnom tržištu za dati instrument. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cene lako i redovno dostupne i predstavljaju stvarne i redovne tržišne transakcije pod tržišnim uslovima.

Fer vrednost nekog tekućeg likvidnog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu kao i potraživanja i obaveze bez definisanog dospeća ili bez fiksne kamatne stope. Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju na njihove neto sadašnje vrednosti koristeći tržišne kamatne stope.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova primenom kamatnih stopa za slične hartije od vrednosti.

U postupku utvrđivanja fer vrednosti municipalnih obveznica izdatih od strane lokalnih organa vlasti u Republici Srbiji diskontna stopa se uvećava za rizik/premiju emitenta u momentu izdavanja municipalnih obveznica ili na skoriji datum ukoliko je podatak dostupan. Banka za obračunat kreditni spread koji se utvrđuje kao trošak rizika (engl. Cost of Risk) primenjuje pristup baziran na inicijalno procenjenoj vrednosti te risk premije.

S obzirom da ne postoji dovoljno rasprostranjeno sekundarno tržište kredita na kome bi se utvrdila fer cena ovih finansijskih instrumenata, neophodno je koristiti niže nivoe inputa od Nivoa 1 i Nivoa 2, pre svega Nivo 3. Jedinica posmatranja je individualni kredit tj. kreditna partija, a fer vrednost se određuje pomoću prihodnog pristupa, odnosno konvertovanjem budućih novčanih tokova (prihoda) konkretnog kredita pomoću DCF metoda.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Fer vrednost sredstava i obaveza (nastavak)

Produkcija novih plasmana u toku 2017. godine segmentu stanovništva i privrede, bila je u skladu sa tržišnim uslovima (odstupanje po mesecima po pojedinačnim kategorijama proizvoda uzimajući u obzir ročnost, valutu, tip plasmana je uglavnom u opsegu +/-1 p.p.). S tim u vezi, utvrđena fer vrednost kredita plasiranih u toku 2017. godine jednaka je knjigovodstvenoj vrednosti.

Kredite plasirane pre 2017. godine posmatramo kroz dve grupe: kredite sa varijabilnom kamatnom stopom i kredite sa fiksnom.

S obzirom da se u Banci do 31. decembra 2017. godine radilo mesečno usklađivanje kamatnih stopa (ponovno utvrđivanje cene plasmana na osnovu promenljivog dela kamatne stope), svi krediti u ovoj grupi imaju fer vrednost jednaku svojoj knjigovodstvenoj vrednosti.

Za kredite sa fiksnom kamatnom stopom plasirane pre 2017. godine rađeno je diskontovanje kamatnim stopama dostupnim na sajtu Narodne Banke Srbije. One se nalaze u izveštaju Kamatne stope banaka na kredite odobrene stanovništvu i nefinansijskom sektoru, po vrsti, ročnosti i namenama – novoodobreni poslovi. Uzeti su podaci iz meseca decembra 2017. godine.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti, na osnovu značaja ulaznih podataka koji se koriste u izradi merenja:

- Nivo 1: nekorigovane kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za identična sredstva ili obaveze kojima tržišni učesnici mogu pristupiti na dan merenja fer vrednosti;
- Nivo 2: tehnike procene koje se zasnivaju na direktno (cene) ili indirektno (izvedeni iz cena, kamatnih stopa, korelacija, itd.) utvrdivim ulaznim podacima koje nisu kotirane cene iz nivoa 1. Indirektno utvrdivi podaci se koriste za vrednovanje instrumenata na osnovu kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištu koja se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka;
- Nivo 3: parametri nivoa 3 su neutvrdivi za dato sredstvo ili obavezu.

Fer vrednost sredstava i obaveza (u hiljadama dinara)

Finansijska sredstva koja se vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2017. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (uključujući založena sredstva)	24,758	-	-	24,758
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (uključujući založena sredstva)	-	4,359,850	-	4,359,850
31. decembar 2016. godine				
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju (uključujući založena sredstva)	23,984	-	-	23,984
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju (uključujući založena sredstva)	-	3,177,595	-	3,177,595

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Finansijska sredstva i obaveze koje se ne vode po fer vrednosti (u hiljadama dinara)

31. decembar 2017. godine	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	4,839,851	-	4,839,851
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (uključujući založena sredstva)	-	-	472,892	472,892
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,524,613	1,524,613
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	28,894,906	28,894,906
Ostala sredstva	-	-	121,271	121,271
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, druhim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	6,277,751	6,277,751
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	28,762,098	28,762,098
Ostale obaveze	-	-	220,144	220,144
31. decembar 2016. godine				
Finansijska sredstva				
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	4,090,612	-	4,090,612
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (uključujući založena sredstva)	-	1,443,325	-	1,443,325
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1,018,760	1,018,760
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	23,997,783	23,997,783
Ostala sredstva	-	-	59,558	59,558
Finansijske obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, druhim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	-	2,938,019	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	25,878,046	25,878,046
Ostale obaveze	-	-	215,098	215,098

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti

	(u hiljadama dinara)					
	Određene fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Raspoložive za prodaju	Ostali amort. trošak	Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
31. decembar 2017. godine						
Finansijska sredstva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	4,839,851	4,839,851	4,839,851
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	24,758	-	-	-	24,758	24,758
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	4,359,850	-	4,359,850	4,359,850
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	472,892	-	-	472,892	471,504
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	-	1,524,613	1,524,613	1,524,613
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	-	28,894,906	28,894,906	30,337,329
Ostala sredstva	-	-	-	121,271	121,271	121,271
Finansijske obaveze						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	6,277,751	-	-	6,277,751	6,277,751
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	28,762,098	-	-	28,762,098	28,748,134
Ostale obaveze	-	-	-	220,144	220,144	220,144

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.1 Kreditni rizik (nastavak)

Procena finansijskih instrumenata (nastavak)

Pregled finansijskih sredstava i finansijskih obaveza po fer vrednosti

	Određene fer vrednosti	Koje se drže do dospeća	Raspoložive za prodaju	Ostali amort. trošak	U hijadama dinara	
					Ukupan iznos u knjigama	Ukupna fer vrednost
31. decembar 2016. godine						
Finansijska sredstva						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	-	4,090,612	4,090,612	4,090,612
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	23,984	-	-	-	23,984	23,984
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	-	-	3,177,595	-	3,177,595	3,177,595
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (uključujući založena sredstva)	-	1,443,325	-	-	1,443,325	1,443,325
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	-	1,018,760	1,018,760	1,018,760
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	-	23,997,783	23,997,783	23,997,783
Ostala sredstva	-	-	-	59,558	59,558	59,558
Finansijske obaveze						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	2,938,019	-	-	2,938,019	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	25,878,046	-	-	25,878,046	25,878,046
Ostale obaveze	-	-	-	215,098	215,098	215,098

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****27.2 Kapital i adekvatnost kapitala**

Cilj upravljanja Banke u vezi sa pokazateljem adekvatnosti kapitala je da se obezbedi održavanje potrebnog nivoa kapitala kao podrška razvoju Banke i rastu poslovnih aktivnosti.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Rizična aktiva Banke jednaka je zbiru aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnog zahteva u vezi sa deviznim i operativnim rizikom pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za zbir odbitnih stavki, s tim da je Banka dužna da u svom poslovanju obezbedi da visina njenog kapitala nikad ne bude manja od dinarske protivvrednosti iznosa od 10,000,000 EUR.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik Banka izračunava primenom standardizovanog pristupa, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom sa 8%. Aktivom Banke ponderisanom kreditnim rizikom smatra se zbir bruto knjigovodstvene vrednosti bilansne aktive umanjene za ispravke vrednosti i rezervu za procenjene gubitke i bruto knjigovodstvene vrednosti vanbilansnih stavki umanjene za rezervisanja i potrebnu rezervu za procenjene gubitke, pomnoženih faktorima konverzije.

Kapitalni zahtev u vezi sa deviznim rizikom izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 8%. Ukupna neto otvorena devizna pozicija predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je od ovih apsolutnih vrednosti veća.

Kapitalni zahtev za operativni rizik Banka izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora u iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Uzimajući u obzir da Banka ne dostiže propisane limite, nije dužna da pored kapitalnih zahteva za kreditni, devizni i operativni rizik, izračunava i obezbeđuje pokriće kapitalnih zahteva u vezi sa ostalim tržišnim rizicima koji proizilaze iz stavki koje se vode u knjizi trgovanja.

Na dan 31. decembra 2017. godine kapital i adekvatnost kapitala obračunati su prema odlukama Narodne banke Srbije usklađenim sa primenom Bazel III standarda.

Pokazatelji adekvatnosti kapitala Banke na dan 31. decembra 2017. iznose:

- Pokazatelj adekvatnosti kapitala banke iznosi 17.11%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke iznosi 17.11%;
- Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke iznosi 13.04% i

viši su od minimalnih vrednosti propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala:

- 8% za pokazatelj adekvatnosti kapitala banke;
- 6% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke;
- 4,5% za pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.2 Kapital i adekvatnost kapitala (nastavak)

Struktura kapitala i adekvatnost kapitala na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine

R. broj	Naziv pozicije	U hiljadama dinara	
		31. decembar 2017.	31. decembar 2016.
1	KAPITAL	5,045,235	3,974,875
1.1	OSNOVNI KAPITAL	5,043,895	3,973,535
1.1.1	Osnovni akcijski kapital	3,843,895	2,773,535
	Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća		
1.1.1.1	emisiona premija	3,047,143	3,047,143
1.1.1.1.1	Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	1,819,820	1,819,820
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog		
1.1.1.1.2	akcijskog kapitala	1,227,323	1,227,323
1.1.1.2	(-) Gubitak	-	-
1.1.1.3	Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobitci/gubici	364,162	274,273
	Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske		
1.1.1.4	rizike	1,312,431	1,174,276
	(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata		
1.1.1.5	osnovnog akcijskog kapitala	(5,499)	-
1.1.1.6	(-) Gudvil umanjen za povezane odložene poreske obaveze	-	-
	(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane		
1.1.1.7	odložene poreske obaveze	(98,947)	(73,975)
	(-) Odložena poreska sredstva koja zavise od buduće		
	profitabilnosti, izuzev onih koja proističu iz privremenih		
1.1.1.8	razlika, umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(62,393)	-
	(-) Iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj		
	aktivu i vanbilansnim stavkama banke koji se odbija od		
1.1.1.9	osnovnog akcijskog kapitala banke	(713,002)	(1,648,182)
1.1.2	Dodatni osnovni kapital	1,200,000	1,200,000
	Instrumenti dodatnog osnovnog kapitala i pripadajuća		
1.1.2.1	emisiona premija	1,200,000	1,200,000
1.1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dodatnog osnovnog kapitala	600,000	600,000
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dodatnog		
1.1.2.1.2	osnovnog kapitala	600,000	600,000
1.2	DOPUNSKI KAPITAL	1,340	1,340
	Instrumenti dopunskog kapitala, subordinirane obaveze i		
1.2.1	pripadajuća emisiona premija	1,340	1,340
1.2.1.1	Uplaćen iznos instrumenata dopunskog kapitala	1,340	1,340
	Pripadajuća emisiona premija uz instrumente dopunskog		
1.2.1.2	kapitala	-	-
2.	Ukupna rizična aktiva:	29,486,849	25,410,505
2.1	Rizikom ponderisane izloženosti za kreditni rizik	25,885,182	23,089,655
2.2	Rizikom ponderisane izloženosti za devizni rizik	126,707	90,442
2.3	Rizikom ponderisane izloženosti za tržišni rizik	3,474,960	2,230,408
3.	Pokazatelji adekvatnosti kapitala:		
3.1	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	17.11%	15.64%
3.2	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	17.11%	15.64%
3.3	Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	13.04%	10.91%

27.3 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka u cilju sprečavanja gubitaka koji mogu nastati tako što bi se imovina pod hipotekom Banke prodala po veoma niskoj ceni učestvuje u javnim prodajama, kako bi se onemogućili drugi učesnici da kupe nekretnine po niskoj ceni, s ciljem zatvaranja spornih potraživanja u kraćim rokovima i stvaranje mogućnosti za bolju prodaju tako stečene imovine u nekom narednom periodu.

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.3 Sredstva stečena naplatom potraživanja (nastavak)

Sticanje imovine u cilju naplate spornih potraživanja Banka može vršiti sve dok:

- Racio likvidne aktive kao odnos likvidne aktive (gotovina i depoziti kod drugih banaka sa preostalim rokom dospeća do 30 dana, obavezna rezerva, utrživi plemeniti metali i utržive vladine hartije od vrednosti) i ukupne aktive je iznad 20%;
- Ukupan iznos materijalnih sredstava stečenih naplatom potraživanja u bilansu Banke nije veći od 25% kapitala Banke;
- Ukupna trajna ulaganja banke u osnovna sredstva i investicione nekretnine, zajedno sa ulaganjima Banke u pravna lica koja nisu u finansijskom sektoru, su u okviru niskog srednjeg rizika ulaganja Banke, odnosno do 55% kapitala Banke.

Materijalne vrednosti stečene naplatom potraživanja na dan 31. decembra 2017. godine i 31. decembra 2016. godine

Red. br.	Opis stečene imovine	Površina (m ²)	Datum sticanja imovine	Izvršni dužnik	U hiljadama dinara	
					Neto vrednost 31. decembar 2017.	Neto vrednost 31. decembar 2016.
1.	Poslovni prostor, šalter sala, k.p.br. 3120/1 KO Šume	48	26.decembar 2014.	Mercury internacional a.d. Ivanjica	1,415	1,415
2.	Stan u ulici Filipa Filipovića 19, Čačak	87	01.septembar 2016.	Nebojša Protić Trgomen	-	4,790
3.	Lokal 45/i Kraljevo, ul. Cara Dušana 45, Kraljevo	27	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina Trgomen	1,831	-
4.	Lokal 45/j Kraljevo, ul. Cara Dušana 45, Kraljevo	43	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina Trgomen	2,814	-
5.	Lokal 45/k Kraljevo, ul. Cara Dušana 45, Kraljevo	34	24. april 2017.	Nekretnine d.o.o. Ratina	2,168	-
6.	Stan u Kraljevu, ul. Tomislava Andrića-Džigija 29, Kraljevo	140	16.jun 2017.	Zoran Milašinović	10,221	-
Ukupno					18,449	6,205

Stan površine 87 m² preuzet od izvršnog dužnika Nebojše Protića iz Čačka je prodat u februaru 2017. godine, kupac AGRICOLACOOP D.O.O. ČAČAK.

27.4 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze. Cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje likvidnih sredstava Banke na nivou koji zadovoljava ispunjavanje dospelih obaveza Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj omogućava da u svakom trenutku ispuni svoje dospele obaveze (likvidnost) i da trajno ispunjava sve svoje obaveze (solventnost).

Za upravljanje rizikom likvidnosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja rizikom likvidnosti i Plan poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke riziku likvidnosti i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

- Odbor za likvidnost koji dnevno utvrđuje i prati likvidnost i donosi odgovarajuće mere za sprečavanje ili otklanjanje uzroka nelikvidnosti i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i održavaju likvidnost.

Merenje rizika likvidnosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izračunavanje Pokazatelja, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom, dodatnih racija likvidnosti, Racia koncentracije depozita, GAP analizu i stres testove.

Merenje nivoa izloženosti riziku likvidnosti vrši se praćenjem Pokazatelja likvidnosti, Užeg pokazatelja likvidnosti i Pokazatelja pokrića likvidnom aktivom propisanih Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizikom likvidnosti banke i Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti. Pokazatelj predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda i likvidnih potraživanja drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Uži pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna ovog Pokazatelja, s druge strane. Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom predstavlja odnos zaštitnog sloja likvidnosti banke i neto odliva njenih likvidnih sredstava do kojih bi došlo tokom narednih 30 dana od dana računanja ovog pokazatelja u pretpostavljenim uslovima stresa.

Ostvarene vrednosti Pokazatelja i Užeg pokazatelja likvidnosti

	Pokazatelj likvidnosti	
	2017.	2016.
31. decembar	1.51	1.76
Prosečna vrednost	1.71	1.79
Maksimalna vrednost	2.21	2.75
Minimalna vrednost	1.37	1.20
	Uži pokazatelj likvidnosti	
	2017.	2016.
31. decembar	1.26	1.38
Prosečna vrednost	1.45	1.30
Maksimalna vrednost	1.98	1.70
Minimalna vrednost	1.04	0.90

Likvidnost Banke pratila se i kroz Racio likvidne aktive koji predstavlja odnos likvidne aktive i ukupne aktive.

Ostvarene vrednosti Racija likvidne aktive

	2017.	2016.
31. decembar	25.14%	24.46%
Prosečna vrednost	26.51%	27.62%
Maksimalna vrednost	28.73%	31.23%
Minimalna vrednost	23.93%	22.07%

U toku 2017. godine Banka je nivo rizika likvidnosti pratila i na osnovu kretanja dodatnih racija likvidnosti propisanih Procedurom za upravljanje rizikom likvidnosti, kao i na osnovu pokazatelja iz ugovora koje je Banka potpisala sa međunarodnim finansijskim institucijama. Vrednosti ovih pokazatelja kretale su se u okviru limita propisanih Procedurom, odnosno u okviru limita ugovorenih sa međunarodnim finansijskim institucijama.

Za praćenje i upravljanje rizikom likvidnosti od ključnog značaja je praćenje usklađenosti dospeća sredstava i obaveza. Usaglašenost i kontrolisana neusaglašenost dospeća aktive i obaveza su fundamentalne za rukovodstvo Banke. Nije uobičajeno za banke da se ikad u potpunosti usaglase, obzirom da se poslovne transakcije često vrše na neodređen period i da su različitih vrsta. Neusaglašena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali u isto vreme povećava i rizik od gubitka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

U narednoj tabeli prikazana su sredstva i obaveze Banke po grupisanim pozicijama u skladu sa rokovima dospeća od datuma bilansa stanja do ugovorenog roka dospeća.

31. decembar 2017. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,839,851	-	-	-	-	4,839,851
Finansijska sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	24,758	-	-	-	-	24,758
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	203,678	-	-	3,603,227	552,945	4,359,850
Finansijska sredstava koja se drže do dospeća	14,649	399,784	58,459	-	-	472,892
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,423,793	99,116	524	1,180	-	1,524,613
Kredit i potraživanja od komitenata	1,366,619	698,641	4,635,635	14,171,753	8,022,258	28,894,906
Ostala sredstva	116,915	-	-	-	4,356	121,271
Ukupno finansijska sredstva	7,990,263	1,197,541	4,694,618	17,776,160	8,579,559	40,238,141
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,736,965	50,000	479,783	1,807,091	1,203,912	6,277,751
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	12,484,335	2,245,690	6,086,690	6,049,710	1,895,673	28,762,098
Ostale obaveze	220,144	-	-	-	-	220,144
Ukupno finansijske obaveze	15,441,444	2,295,690	6,566,473	7,856,801	3,099,585	35,259,993
Ročna neusklađenost	(7,451,181)	(1,098,149)	(1,871,855)	9,919,359	5,479,974	4,978,148

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.4 Rizik likvidnosti (nastavak)

31. decembar 2016. godine	U hiljadama dinara					Ukupno
	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,090,612	-	-	-	-	4,090,612
Finansijska sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	23,984	-	-	-	-	23,984
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	539,611	50,000	683,802	1,464,016	440,166	3,177,595
Finansijska sredstava koja se drže do dospeća (uključujući založena finansijska sredstva)	612,207	-	373,285	457,833	-	1,443,325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	901,625	117,135	-	-	-	1,018,760
Kredit i potraživanja od komitenata	1,761,787	487,041	3,899,596	12,008,715	5,840,644	23,997,783
Ostala sredstva	59,558	-	-	-	-	59,558
Ukupno finansijska sredstva	7,989,384	654,176	4,956,683	13,930,564	6,280,810	33,811,617
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,955,102	21,000	121,549	840,368	-	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	10,683,088	1,764,922	5,625,087	4,235,394	3,569,555	25,878,046
Ostale obaveze	215,098	-	-	-	-	215,098
Ukupno finansijske obaveze	12,853,288	1,785,922	5,746,636	5,075,762	3,569,555	29,031,163
Ročna neusklađenost	(4,863,904)	(1,131,746)	(789,953)	8,854,802	2,711,255	4,780,454

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine**27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV)****27.5.1 Kamatni rizik**

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene kamatnih stopa, a Banka je izložena ovom riziku po osnovu stavki koje se vode u bankarskoj knjizi.

Cilj upravljanja kamatnim rizikom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena tržišnih kamatnih stopa.

Za upravljanje kamatnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja kamatnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje kamatnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu kamatnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom;
- Služba za upravljanje rizicima koja operativno sprovodi Politiku i Proceduru i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku i
- Sektor marketinga koji vrši dnevno praćenje tržišnih kamatnih stopa i predlaže visine kamatnih stopa za proizvode Banke.

Merenje kamatnog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima i to kroz merenje rizika ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk), baznog kamatnog rizika, rizika krive prinosa i rizika opcija.

U nastavku je dat pregled kamatonosne aktive i pasive i to po periodima njihovog dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno prema periodima ponovnog utvrđivanja cena za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV) (nastavak)

27.5.1 Kamatni rizik (nastavak)

	U hiljadama dinara						
31. decembar 2017. godine	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,512,004	-	-	-	-	3,327,847	4,839,851
Finansijska sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	-	24,758	24,758
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	-	-	-	3,603,227	552,945	203,678	4,359,850
Finansijska sredstava koja se drže do dospeća	-	399,784	58,458	-	-	14,650	472,892
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	50,758	99,116	526	-	-	1,374,213	1,524,613
Kredit i potraživanja od komitenata	9,831,497	3,100,547	3,591,666	7,816,595	3,724,869	829,732	28,894,906
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	121,271	121,271
Ukupno finansijska sredstva	11,394,259	3,599,447	3,650,650	11,419,822	4,277,814	5,896,149	40,238,141
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	4,501,484	50,000	1,070,581	30,000	-	625,686	6,277,751
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3,607,099	3,217,679	6,641,870	2,513,705	196,923	12,584,822	28,762,098
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	220,144	220,144
Ukupno finansijske obaveze	8,108,583	3,267,679	7,712,451	2,543,705	196,923	13,430,652	35,259,993

	U hiljadama dinara						
31. decembar 2016. godine	Do 30 dana	30 do 90 dana	90 do 365 dana	1 do 5 god.	Preko 5 god.	Nekamatonosno	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1,639,413	-	-	-	-	2,451,199	4,090,612
Finansijska sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	-	23,984	23,984
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	383,421	51,598	698,415	1,482,656	457,746	103,759	3,177,595
Finansijska sredstava koja se drže do dospeća (uključujući založena finansijska sredstva)	598,823	-	377,133	467,369	-	-	1,443,325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	117,135	-	-	-	901,625	1,018,760
Kredit i potraživanja od komitenata	10,902,620	2,002,752	2,531,471	4,831,567	2,661,414	1,067,959	23,997,783
Ostala sredstva	-	-	-	-	-	59,558	59,558
Ukupno finansijska sredstva	13,524,277	2,171,485	3,607,019	6,781,592	3,119,160	4,608,084	33,811,617
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	1,561,827	21,000	120,000	-	-	1,235,192	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	5,592,860	3,669,402	7,144,545	2,085,342	18,521	7,367,376	25,878,046
Ostale obaveze	-	-	-	-	-	215,098	215,098
Ukupno finansijske obaveze	7,154,687	3,690,402	7,264,545	2,085,342	18,521	8,817,666	29,031,163

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV) (nastavak)

27.5.1 Kamatni rizik (nastavak)

U narednoj tabeli dat je prikaz kamatne osetljivosti. Osetljivost se meri uticajem paralelnog pomeranja krive prinosa za 200 b.p. na kapital i prihode Banke.

	2017.		U hiljadama dinara 2016.	
	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode	Uticaj na kapital	Uticaj na prihode
31. decembar	(41,650)	49,793	5,077	57,684
Prosečna vrednost	(41,281)	46,402	45,479	54,636
Maksimalna vrednost	49,569	75,672	109,673	58,070
Minimalna vrednost	(177,973)	34,218	774	52,075

27.5.2 Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je minimiziranje gubitaka koji nastaju po osnovu promena deviznih kurseva.

Za upravljanje deviznim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku za upravljanje tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje deviznim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu deviznog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima i Sektor sredstava koji dnevno prate i vrše upravljanje valutnom strukturom izvora sredstava i plasmana.

Merenje deviznog rizika se vrši u Službi za upravljanje rizicima na osnovu Pokazatelja deviznog rizika kao odnosa neto otvorene devizne pozicije i kapitala Banke, a prema Odluci o adekvatnosti kapitala i Odluci o izveštavanju banaka, kao i Proceduri Upravljanje deviznim rizikom.

Ostvarene vrednosti pokazatelja deviznog rizika

	2017.	2016.
31. decembar	2.51%	2.28%
Prosečna vrednost	1.94%	3.07%
Maksimalna vrednost	6.53%	11.90%
Minimalna vrednost	0.18%	0.30%

Devizni rizik meren Pokazateljem deviznog rizika se u toku 2017. godine pretežno nalazio u kategoriji niskog rizika. Prosečna vrednost Pokazatelja deviznog rizika iznosila je 1.94%.

U narednoj tabeli dat je pregled otvorenih deviznih pozicija pojedinačno po valutama na dan 31. decembra 2017. i 2016. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV) (nastavak)

27.5.2 Devizni rizik (nastavak)

Analiza sredstava i obaveza po valutama

31. decembar 2017. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,774,440	35,090	82,153	11,686	2,903,369	1,936,482	4,839,851
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	-	24,758	24,758
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	337,427	-	-	-	337,427	4,022,423	4,359,850
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	58,466	-	-	1	58,467	414,425	472,892
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	784,088	212,688	136,445	90,953	1,224,174	300,439	1,524,613
Kredit i potraživanja od komitenata	20,912,882	-	-	-	20,912,882	7,982,024	28,894,906
Ostala sredstva	21,634	733	10,187	17,771	50,325	70,946	121,271
Ukupno finansijska sredstva	24,888,937	248,511	228,785	120,411	25,486,644	14,751,497	40,238,141
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5,109,964	-	-	-	5,109,964	1,167,787	6,277,751
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	19,644,408	241,758	224,418	103,987	20,214,571	8,547,527	28,762,098
Ostale obaveze	10,095	48	4	15	10,162	209,982	220,144
Ukupno finansijske obaveze	24,764,467	241,806	224,422	104,002	25,334,697	9,925,296	35,259,993
Neto pozicija	124,470	6,705	4,363	16,408	151,946	4,826,202	4,978,148

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV) (nastavak)

27.5.2 Devizni rizik (nastavak)

Analiza sredstava i obaveza po valutama (nastavak)

31. decembar 2016. godine	EUR	USD	CHF	Ostalo	Ukupno	U hiljadama dinara	
						RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2,045,225	74,006	18,469	15,843	2,153,543	1,937,069	4,090,612
Finansijska sredstava po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	-	-	-	-	-	23,984	23,984
Finansijska sredstava raspoloživa za prodaju	1,021,063	-	-	-	1,021,063	2,156,532	3,177,595
Finansijska sredstava koja se drže do dospeća (uključujući založena finansijska sredstva)	184,621	-	-	-	184,621	1,258,704	1,443,325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	449,269	180,592	173,238	90,202	893,301	125,459	1,018,760
Kredit i potraživanja od komitenata	17,779,613	1,175	-	-	17,780,788	6,216,995	23,997,783
Ostala sredstva	25,744	383	10	28,283	54,420	5,138	59,558
Ukupno finansijska sredstva	21,505,535	256,156	191,717	134,328	22,087,736	11,723,881	33,811,617
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,247,918	-	-	30,761	2,278,679	659,340	2,938,019
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	19,142,321	260,552	214,152	77,412	19,694,437	6,183,609	25,878,046
Ostale obaveze	57,641	10	4	17	57,672	157,426	215,098
Ukupno finansijske obaveze	21,447,880	260,562	214,156	108,190	22,030,788	7,000,375	29,031,163
Neto pozicija	57,655	(4,406)	(22,439)	26,138	56,948	4,723,506	4,780,454

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV) (nastavak)

27.5.2 Devizni rizik (nastavak)

U nastavku je prikazan uticaj promene kurseva za 15% na neto deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2017. i 31. decembra 2016. godine. Pozicije sa deviznom klauzulom prikazane su u okviru EUR pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u evrima odnosno u okviru USD pozicije za dinarske plasmane i obaveze indeksirane u dolarima.

31. decembar 2017.	EUR	EUR		USD	USD		CHF	(u hiljadama dinara)	
		15%	-15%		15%	-15%		CHF	CHF
								15%	-15%
Finansijska sredstva	24,888,937	28,622,278	21,155,596	248,511	285,788	211,234	228,785	263,103	194,467
Finansijske obaveze	24,764,467	28,479,137	21,049,797	241,806	278,077	205,535	224,422	258,085	190,759
Neto pozicija	124,470	143,141	105,799	6,705	7,711	5,699	4,363	5,018	3,708

31. decembar 2016. godine	EUR	EUR		USD	USD		CHF	(u hiljadama dinara)	
		+15%	-15%		+15%	-15%		CHF	CHF
								+15%	-15%
Finansijska sredstva	21,505,535	24,731,365	18,279,705	256,156	294,579	217,733	191,717	220,475	162,960
Finansijske obaveze	21,447,880	24,665,062	18,230,698	260,562	299,646	221,478	214,156	246,279	182,033
Neto pozicija	57,655	66,303	49,007	(4,406)	(5,067)	(3,745)	(22,439)	(25,804)	(19,073)

27.5.3 Rizik promene cena HOV

Rizik promene cena HOV predstavlja rizik od negativnih uticaja na finansijski rezultat Banke usled promene cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Cilj upravljanja rizikom promene cena HOV je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati po osnovu promena cena HOV koje se nalaze u portfoliju Banke.

Za upravljanje rizikom promene cena HOV u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Politiku upravljanja portfoliom HOV i Politiku upravljanja tržišnim rizicima;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu rizika promene cena HOV i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor sredstava koji dnevno upravlja portfoliom HOV i Služba za upravljanje rizicima koja prati kretanje vrednosti pozicija knjige trgovanja i izveštava rukovodstvo Banke.

Služba za upravljanje rizicima na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija vrši aktivno praćenje vrednosti HOV u posedu Banke i kontroliše njihovu usklađenost sa interno propisanim limitima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.5 Tržišni rizik (kamatni rizik, devizni rizik i rizik promene cena HOV) (nastavak)

27.5.3 Rizik promene cena HOV

Vrednost portfolija Banke

	U hiljadama dinara	
	Tržišna vrednost na dan 31. decembar	
	2017.	2016.
Založena finansijska sredstva		
Obveznice Republike Srbije	-	90,000
	-	90,000
Finansijska sredstva po fer vrednosti		
kroz bilans uspeha namenjena trgovanju		
Akcije banaka	814	519
Akcije preduzeća	23,474	23,465
Potraživanja po osnovu derivata namenjenih trgovanju	470	-
	24,758	23,984
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju		
Zapisi RS raspoloživi za prodaju u dinarima	-	207,069
Obveznice RS raspoložive za prodaju u stranoj valuti	293,436	936,810
Obveznice RS raspoložive za prodaju u dinarima	4,020,424	1,947,447
Municipalne obveznice (umanjene za ispravku vrednosti)	45,990	86,269
	4,359,850	3,177,595
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća		
U dinarima	414,425	1,168,704
Zapisi trezora Republike Srbije	-	598,823
Obveznice Republike Srbije	414,425	569,881
U stranoj valuti	58,467	184,621
Zapisi trezora Republike Srbije	-	-
Obveznice Republike Srbije	58,467	184,621
	472,892	1,353,325
Ukupno	4,857,500	4,644,904

27.6 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Za upravljanje operativnim rizikom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku upravljanja operativnim rizikom;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje operativnim rizikom;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke po osnovu operativnog rizika i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba za upravljanje rizicima koja dnevno prati i prikuplja podatke o nastalim događajima operativnog rizika i izveštava rukovodstvo Banke o izloženosti riziku.
- Izloženost operativnom riziku meri se u Službi za upravljanje rizicima kroz identifikaciju operativnog rizika, evidenciju i analizu baze podataka, u skladu sa Procedurom za upravljanje operativnim rizikom.

Izloženost operativnom riziku meri se praćenjem broja događaja iste vrste u toku kalendarske godine i visinom finansijskog uticaja pojedinačnog događaja.

	2017.	2016.
Broj događaja	105	134
Bruto gubitak (EUR)	1,358,404	167,159
Neto gubitak (EUR)	9,700	978

U toku 2017. godine zabeleženo je 105 događaja operativnog rizika, odnosno 29 događaja manje u odnosu na 2016. godinu. Veliki broj događaja operativnog rizika odnosio se na blagajničke manjkove ili viškove i uspešno su rešeni (39 događaja blagajničkog manjka, 16 događaja blagajničkog viška). Preostalih 50 događaja operativnog rizika se odnosilo na slučajeve eksternih prevara, prekide u poslovanju i pad sistema, tehničke probleme i teškoće u komunikaciji, nekompletnu dokumentaciju, pogrešne brojeve računa tokom plaćanja, računovodstvene greške, probleme s rezervacijama na tekućim računima klijenata, probleme u radu sa aplikacijama itd.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.6 Operativni rizik (nastavak)

Izloženost operativnom riziku (nastavak)

Ukupan iznos bruto gubitka za sve događaje operativnog rizika u periodu od 01. januara 2017. do 31. decembra 2017. godine je iznosio 1,358,404 EUR, a neto gubitak svih prijavljenih događaja operativnog rizika iznosio je 9,700 EUR. Bruto gubitak koji se odnosio na blagajničke manjkove je iznosio 12,760 EUR, bruto gubitak za blagajničke viškove 4,734 EUR, a bruto gubitak ostalih događaja operativnog rizika 1,340,910 EUR. Neto gubitak po osnovu blagajničkog manjka je iznosio 177 EUR, a neto gubitak po osnovu ostalih događaja operativnog rizika je bio 9,523 EUR.

Najveći iznos bruto gubitka u EUR se odnosi na korišćenje pogrešnog datuma obrade prilikom knjiženja garancije za preduzeće Teklas (prijavljeni bruto gubitak 1,092,060.01 EUR, neto gubitak 0.00 EUR, događaj prijavljen u februaru 2017. godine). Od ostalih događaja operativnog rizika izdvajaju se slučajevi eksternih prevara a po iznosu bruto gubitka najbitniji su sledeći:

1. Slučaj eksterne prevare-pljačke koja se dogodila 24. oktobra 2017. godine u Filijali New-Mill (bruto iznos gubitka iznosi EUR 33,690.30 od čega originalno u sledećim valutama: EUR 6,880.00, USD 7,064.00 i RSD 2,481,010.00). Šteta je nadoknađena jer su počinioci uhvaćeni. Iznos neto gubitka za Banku je nula.
2. Klijent je podneo nalog na realizaciju u iznosu od 594,450.00 RSD kao ovlašćena osoba kompanije „Kolpa“, ali je službenik Banke kasnije ustanovio da su pečat i potpis bili zloupotrebjeni od strane tog lica. Klijent nije bio na listi ovlašćenih lica (na kartonu deponovanih potpisa).
3. Kredit u iznosu od 500,000.00 RSD (EUR 4,143.00) je odobren klijentu koji je priložio falsifikovana dokumenta o zaposlenju.

Ukupan neto gubitak za Banku koji se odnosi na slučajeve eksternih prevara iznosi EUR 9,140.

U odnosu na liniju poslovanja u periodu od 01. januara 2017. do 31. decembra 2017. godine, 89 prijavljenih događaja operativnog rizika se odnosilo na obračune i plaćanja, 8 na poslove sa građanima, 6 događaja na komercijalno bankarstvo i 2 na trgovinu i prodaju.

U odnosu na vrstu događaja, 81 događaj operativnog rizika se odnosio na izvršenje, isporuku i upravljanje procesima, 14 događaja na prekide u poslovanju i pad sistema, 7 na slučajeve eksternih prevara i aktivnosti i 3 događaja na štete na fiksnoj imovini.

Prema kriterijumu broja događaja iste vrste u toku jedne godine, vrsta događaja blagajnički manjak je bila u kategoriji srednjeg rizika, a vrsta događaja blagajnički višak je bila u kategoriji niskog rizika.

Banka vrši procenjivanje rizika poveravanja aktivnosti trećim licima, a na osnovu zaključenog ugovora sa tim licima u kome su jasno definisana sva prava i obaveze ugovornih strana.

Pri uvođenju novih proizvoda, procesa i sistema ili novih poslovnih aktivnosti Banka vrši procenjivanje i identifikovanje operativnog rizika.

27.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom

Cilj upravljanja rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled izloženosti informacionog sistema Banke prema javnim mrežama, zlonamernim internim napadima, hardverskim kvarovima, sabotazama i održavanjem ovih izloženosti u okviru propisanih limita. U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije Banka je preduzela niz aktivnosti sa ciljem potpunog usaglašavanja sa pomenutom Odlukom.

Sa tim u vezi usvojena je Strategija razvoja informacionog sistema, Strategija obezbeđenja kontinuiteta poslovanja, Izlazne strategije za aktivnosti poverene trećim licima i Politika bezbednosti informacionog sistema. Takođe je usvojen i čitav niz novih procedura i uputstava sistema kvaliteta, a sve u skladu sa Odlukom NBS o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije.

Banka je trenutno u procesu PCI DSS sertifikacije kojim će se obezbediti odgovarajući nivo zaštite podataka, prvenstveno za potrebe unapređenog kartičarskog poslovanja čije je uspostavljanje takođe u toku. Proces usklađivanja sa zahtevima PCI DSS standarda je inicirao ne samo proceduralna unapređenja, već i unapređenja zaštite informacionog sistema, čime će se posledično obezbediti i viši nivo zaštite, kako kartičarskog poslovanja, tako i poslovnih procesa Banke u širem smislu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.7 Rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom (nastavak)

Informacioni sistem Banke poseduje funkcionalnosti za podršku poslovnim procesima obezbeđuje blagovremene, tačne i potpune informacije od značaja za donošenje poslovnih odluka i upravljanje rizicima.

Banka kontinuirano radi na usavršavanju svog informacionog sistema. Sa tim u vezi redovno ažurira postojeću Strategiju razvoja informacionog sistema.

U cilju kvalitetnog upravljanja informacionim sistemom Banka održava sednice Odbora za informacionu tehnologiju na kojima razmatra rad na trenutnim i predstojećim projektima.

Okvir za upravljanje informacionim sistemom čini usvojena metodologija vođenja projekata kao i izveštavanje o funkcionisanju i bezbednosti informacionog sistema.

Za upravljanje rizikom neodgovarajućeg upravljanja informacionim sistemom u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor, koji je usvojio Strategiju razvoja informacionog sistema, Politiku bezbednosti informacionog sistema i Strategiju obezbeđenja kontinuiteta poslovanja;
- Izvršni odbor, koji sprovodi usvojene strategije i politike i utvrđuje procedure i uputstva;
- Odbor za informacionu tehnologiju koji prati rad i razvoj informacionog sistema i donosi odgovarajuće odluke i predlaže odgovarajuće mere Izvršnom odboru Banke;
- Sektor Informacionih tehnologija koji planira, predlaže i izvršava sve aktivnosti vezane za informacioni sistem Banke i o tome izveštava Odbor za informacionu tehnologiju;

Menadžer za bezbednost informacija sprovodi procenu bezbednosnog rizika informacionog sistema u Banci i izveštaj o tome dostavlja Odboru za informacionu tehnologiju.

27.8 Rizik izloženosti

Cilj upravljanja rizikom izloženosti je minimiziranje negativnih efekata koji mogu nastati usled koncentracije izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i održavanje ovih izloženosti u okviru propisanih limita.

Za upravljanje rizikom izloženosti u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica u iznosu preko 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom;
- Izvršni odbor koji utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom izloženosti i koji donosi odluke za izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica do iznosa od 10% kapitala Banke, kao i odluke o izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom u skladu sa Odlukom Upravnog odbora o davanju ovlašćenja Izvršnom odboru Banke za zaključenje pravnog posla sa povezanim licem;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje rizikom izloženosti;
- Služba za upravljanje rizicima koja izveštava rukovodstvo o izloženosti Banke prema jednom licu, grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

Merenje rizika izloženosti vrši se u Službi za upravljanje rizicima na osnovu izrade izveštaja propisanih odgovarajućim odlukama Narodne banke Srbije i procedurama Banke.

Neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti

	2017.		(u hiljadama dinara) 2016.	
	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu	Iznos izloženosti	Učešće u kapitalu
Lica povezana sa Bankom	664,850	13.18%	434,398	10.93%
Velike izloženosti	523,714	10.38%	712,488	17.92%

Neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti

Tokom 2017. godine izloženosti prema jednom licu/grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom bile su u okvirima propisanih limita. Za sve izloženosti Banke koje su se nalazile u kategoriji srednjeg nivoa rizika izloženosti, a veće su od 10% kapitala Banke obezbeđena je prethodna saglasnost Upravnog odbora Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.8 Rizik izloženosti (nastavak)

Neto izloženosti prema licima povezanim sa Bankom i velike izloženosti (nastavak)

Banka prati Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti predstavlja odnos bilansne aktive i vanbilansnih stavki koje se klasifikuju 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev banaka, i ukupne aktive koja se klasifikuje, umanjene za aktivu koja predstavlja izloženost prema drugim bankama. Cilj Banke je održavanje ovog pokazatelja na nivou do 30%.

Na dan 31. decembra 2017. godine bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju a koje se odnose na 20 najvećih ekonomskih grupa, izuzev Banaka, iznosila je 7,363,565 hiljada dinara. Ukupna bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju, umanjene za depozite kod banaka, iznosile su 42,683,748 hiljada dinara. Racio koncentracije 20 najvećih bruto izloženosti na dan 31. decembra 2016. godine iznosio je 17.25%.

27.9 Rizik ulaganja u druga pravna lica koja ne pripadaju finansijskom sektoru i u osnovna sredstva

Pod ulaganjima u druga pravna lica podrazumevaju se ulaganja kojima Banka stiče udeo ili akcije pravnih lica koja nisu u finansijskom sektoru. Ovim ulaganjima ne smatra se sticanje akcija radi njihove dalje prodaje u roku od šest meseci od dana sticanja tih akcija.

Za upravljanje rizikom ulaganja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji donosi odluke o pojedinačnim ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Izvršni odbor koji je usvojio Proceduru za upravljanje rizikom ulaganja i koji donosi odluke o ulaganjima u osnovna sredstva čija vrednost ne prelazi iznos dinarske protivvrednosti 250 hiljada EUR;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati rizik ulaganja Banke i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Sektor informacionih tehnologija, Služba tehničkih poslova i Služba za bezbednost su zaduženi za nabavku osnovnih sredstava.

Merenje rizika je u nadležnosti Službe plana i analize i Službe za upravljanje rizicima.

Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva u odnosu na kapital banke

	<u>31. decembar 2017.</u>	<u>31. decembar 2016.</u>
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva	<u>18.74%</u>	<u>23.77%</u>

U toku 2017. godine ulaganja Banke su se nalazila u kategoriji niskog rizika.

27.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena

Rizik zemlje je rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, odnosno rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Za upravljanje rizikom zemlje u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji je usvojio Politiku za upravljanje rizikom zemlje;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu Politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom zemlje;
- Odbor za upravljanje aktivom i pasivom koji prati izloženost riziku zemlje i predlaže odgovarajuće mere za upravljanje ovim rizikom i
- Služba platnog prometa koja vrši otvaranje i zatvaranje računa i transfere sredstava sa korespondentskim bankama u inostranstvu.

Merenje rizika zemlje vrši se u Službi za upravljanje rizicima gde se rizik zemlje identifikuje mesečno prilikom izrade mesečnog Izveštaja o izloženosti Banke rizicima.

Banka formira sistem klasifikacije zemalja prema visini rizika zemlje i opredelila se za sistem klasifikacije rizika po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija (Moody's, Standard&Poors i Fitch).

U toku 2017. godine Banka je imala deponovana sredstva na računima banaka koje posluju u zemljama koje su shodno oceni međunarodnih agencija za ocenu kreditnog rejtinga i procedurom Banke klasifikovane kao nisko rizične i srednje rizične zemlje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.10 Rizik koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kojem je Banka izložena (nastavak)

Limit za izloženost Banke prema zemljama koje se nalaze u kategoriji niskog rizika je bez ograničenja. Na dan 31. decembra 2017. godine zemlje iz ove kategorije rizika su Nemačka, Belgija i Austrija. Na dan 31. decembra 2017. godine zemlje u kategoriji srednjeg rizika su Turska, Makedonija i Hrvatska. Izloženost prema zemljama u kategoriji srednjeg rizika bila je značajno ispod usvojenih internih limita u toku decembra 2017. godine.

Pregled zemalja klijenata čija izloženost ulazi u rizik zemlje na dan 31. decembra 2017. godine

Zemlja	Kategorija rizika	Limit	Učešće u kapitalu Banke*
Nemačka	Nizak	Bez limita	7.18%
Belgija	Nizak	Bez limita	2.44%
Austrija	Nizak	Bez limita	0.75%
Turska	Srednji	100% regulatornog kapitala	6.64%
Makedonija	Srednji	100% regulatornog kapitala	9.35%
Hrvatska	Srednji	10% regulatornog kapitala	0.09%

*Učešće u kapitalu Banke u gornjoj tabeli dobijeno je na osnovu iznosa bruto izloženosti.

Ukupna neto izloženost Banke (nakon primene tehnika ublažavanja kreditnog rizika) prema TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş na dan 31. decembra 2017. godine iznosila je 320,617 hiljada dinara odnosno 6.33% kapitala Banke i odnosila se na date depozite.

27.11 Rizik usklađenosti poslovanja i aktivnosti na upravljanju rizicima od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma

Usklađenost poslovanja podrazumeva obavljanje bankarskih poslova u skladu sa zakonima, propisima, standardima, procedurama, poslovnom politikom i drugim internim aktima. Rizik usklađenosti poslovanja nastaje kao posledica propuštanja usklađivanja poslovanja banke sa prethodno navedenim.

Cilj upravljanja rizikom usklađenosti poslovanja je izbegavanje sankcija regulatornog tela, finansijskih gubitaka, narušavanja poslovnog ugleda Banke i poverenja klijenata.

Za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja u Banci odgovorni su:

- Upravni odbor koji usvaja Politiku za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja;
- Izvršni odbor koji sprovodi usvojenu politiku i utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja;
- Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca koja identifikuje, procenjuje i prati rizik usklađenosti poslovanja.

Identifikovanje i procenu rizika usklađenosti poslovanja u 2017. godini Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca je vršila sprovođenjem adekvatnih postupaka kontrole predviđenih Planom rada, na način regulisan procedurom Upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja.

Izveštaj o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja i aktivnostima na upravljanju rizicima od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma

Izveštaj sadrži informacije o izvršenim kontrolama i aktivnostima praćenja i identifikovanja rizika usklađenosti poslovanja i sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

1. U skladu sa Operativnim godišnjim planom rada, zaposleni u Službi za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca su na bazi slobodno izabranog uzorka u periodu od 01. januara do 31. decembra 2017. godine, izvršili 13 kontrola u vezi sa primenom zakonskih propisa i internih akata u različitim organizacionim delovima Banke.

Kontrole usklađenosti poslovanja su obavljene u filijalama u gradovima Kalenić, Šabac, Jagodina (Ekspozitura Paraćin), Gornji Milanovac, Čačak, Pivarska, Kragujevac, Kraljevo, Novi Pazar, Novi Sad, Pančevo, Beograd i u Službi za ljudske resurse i trening.

Za kontrolom identifikovane rizike date su preporuke i određeni rokovi za njihovo otklanjanje. Sve predložene preporuke realizovane su u dogovorenim rokovima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE**31. decembar 2017. godine****27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)****27.11 Rizik usklađenosti poslovanja i aktivnosti na upravljanju rizicima od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (nastavak)**

Izveštaj o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja i aktivnostima na upravljanju rizicima od sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (nastavak)

Ocena nalaza izvršenih kontrola u navedenim organizacionim delovima je *Prihvatljivo uz određene korekcije*, jer se kontrolisani poslovi obavljaju u skladu sa odgovarajućom zakonskom regulativom i procedurama Banke.

- Služba je delovala preventivno u identifikovanju i upravljanju rizikom usklađenosti poslovanja, praćenjem novina i izmena u zakonskim propisima, obaveštavanjem nadležnog rukovodstva o bitnim novinama i obavezi usklađivanja procedura i uputstava sa zakonskom regulativom i kontrolom implementacije zakonskih propisa u dokumentaciju internih akata.

U periodu od 01. januara do 31. decembra 2017. godine, obavešteni su rukovodioci nadležnih organizacionih delova o novinama i izmenama u 53 zakonska propisa.

Bitniji novi zakoni i odluke Narodne banke Srbije koje su objavljene u „Službenom glasniku RS“ u toku 2017. godine a koje u znatnoj meri utiču na poslovanje Banke su: Odluka o stopi i načinu održavanja zaštitnog sloja kapitala za strukturni sistemski rizik, Odluka o stopi kontracikličnog zaštitnog sloja kapitala za Republiku Srbiju, Odluka o računovodstvenom otpisu bilansne aktive banke, Odluka o izmenama i dopunama Odluke o minimalnom zahtevu za kapitalom i podobnim obavezama banke, Odluka o izmenama i dopunama Odluke o informacijama i podacima koji se dostavljaju Narodnoj banci Srbije za potrebe izrade i ažuriranja plana restrukturiranja banke i bankarske grupe, Odluka o izmenama i dopunama Odluke o izveštavanju banaka, Odluka o izmenama i dopunama Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke, Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, Odluka o izmenama i dopunama Odluke o upravljanju rizicima banke, izmene propisa iz nadležnosti Narodne banke Srbije koji se odnose na ukidanje obavezne upotrebe pečata pravnih lica i preduzetnika u poslovanju sa bankama, izmene propisa iz oblasti poreskog sistema i pravne regulative.

Po zahtevu Službe za upravljanje rizicima izvršena je kontrola Izveštaja o objavljivanju podataka i informacija banke sa stanjem na dan 30. juna 2017. godine kojom je konstatovano da je Izveštaj urađen u skladu sa Odlukom NBS i sadrži sve propisane elemente. U toku 2017. godine je izvršena kontrola Izveštaja o procesu interne procene adekvatnosti kapitala banke za 2016. godinu (Izveštaj o ICAAP-u) i konstatovano je da je Izveštaj urađen u skladu sa Odlukom NBS i da sadrži sve propisane elemente.

- U cilju prepoznavanja i otkrivanja sumnjivih transakcija, zaposleni u Službi obavljali su dnevne aktivnosti kontrole, analize i prijavljivanja gotovinskih transakcija u iznosu od EUR 15,000 i više u dinarskoj protivvrednosti po srednjem kursu Narodne banke Srbije, Upravi za sprečavanje pranja novca. U periodu od 01. januara do 31. decembra 2017. godine Upravi za sprečavanje pranja novca je prijavljeno 3,767 redovnih gotovinskih transakcija.

Posebna pažnja zaposlenih posvećena je praćenju, analiziranju i otkrivanju sumnjivih transakcija klijenata Banke. U posmatranom periodu zaposleni su izvršili 11 prijava sumnjivih transakcija Upravi za sprečavanje pranja novca.

- U skladu sa eksternim i internim propisima u posmatranom periodu za nadležne organe Banke i regulatorna tela formirani su sledeći izveštaji:

- Godišnji izveštaj o izvršenoj analizi i proceni izloženosti riziku od pranja novca i finansiranja terorizma;
- Godišnji izveštaj o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja sa identifikovanim i procenjenim glavnim rizicima usklađenosti poslovanja i planom upravljanja rizicima;
- Godišnji izveštaj o izvršenoj unutrašnjoj kontroli i preduzetim merama iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma i
- Kvartalni Izveštaji o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja i aktivnostima banke u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

U skladu sa zakonskom regulativom sačinjen je godišnji Plan i program stručnog obrazovanja i usavršavanja zaposlenih za primenu propisa i procedura koje se odnose na oblast sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

U toku 2017. godine, ovlašćena lica Banke su sprovela obuku svih zaposlenih i izvršila proveru znanja zaposlenih iz oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

27. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

27.12 Rizik po životnu i društvenu sredinu

Cilj upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu predstavlja identifikaciju, procenu i kontrolu rizika koji mogu prouzrokovati ugrožavanje životne i društvene sredine i vrši se u skladu sa Politikom i Procedurom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu.

Za upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu u Banci, odgovorni su:

- Upravni odbor, koji utvrđuje i najmanje jednom godišnje preispituje Politiku upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu i utvrđuje potrebu za njenom izmenom;
- Izvršni odbor, koji utvrđuje i sprovodi proceduru Upravljanje rizikom po životnu i društvenu sredinu;
- Kreditni odbori, koji odlučuju o odobravanju plasmana u skladu sa raspoloživim informacijama i mišljenjem Sektora za kreditiranje u vezi sa rizikom uticaja na životnu i društvenu sredinu;
- Služba za kreditiranje, koja ocenjuje uticaj delatnosti i predmeta finansiranja tokom procesa provere boniteta klijenata;
- Služba za upravljanje rizicima, koja prati stanje plasmana na nivou portfolija po kategorijama rizika za životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Prilikom obrade pojedinačnog zahteva klijenata najpre se vrši kategorizacija rizika po životnu i društvenu sredinu za osnovnu delatnost klijenta i delatnost koja je predmet finansiranja.

Kategorije rizika po životnu i društvenu sredinu su:

- Visok Lista isključenja,
- Visok kategorija A,
- Visok,
- Srednji i
- Nizak.

Ukoliko je delatnost koja je predmet finansiranja svrstana u Listu isključenja, zahtev klijenta se odbija. U slučaju da je svrstana u visok rizik kategorija A, pribavlja se od klijenta Ocena uticaja na životnu sredinu i vrši se dalje preispitivanje uticaja na životnu sredinu pre donošenja odluke od strane nadležnog Kreditnog odbora.

Služba za kreditiranje, prilikom provere analize zahteva s predlogom odluke za nadležni kreditni odbor, vrši proveru kategorizacije delatnosti koja je predmet finansiranja prema stepenu rizika po životnu i društvenu sredinu i vrši proveru podataka o uticaju klijenta i delatnosti koja je predmet finansiranja na životnu i društvenu sredinu.

Ugovori o kreditu i drugim plasmanima sadrže odredbe u vezi životne i društvene sredine koje treba da poštuju klijent i Banka.

Banka prati stanje plasmana po delatnostima, industrijskim sektorima i kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu kroz izradu i analizu izveštaja.

Pregled plasmana privredi po kategorijama rizika po životnu i društvenu sredinu

Kategorija rizika	Broj klijenata		Iznos plasmana (bilansno i vanbilansno)		Povećanje/ smanjenje
	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.	31. decembar 2017.	31. decembar 2016.	
	(u hiljadama dinara)				
Visok – Lista isključenja	-	-	-	-	-
Visok – kategorija A	8	7	70,640	112,766	(42,126)
Visok	244	204	7,682,454	6,576,746	1,105,708
Srednji	1,048	956	11,748,016	10,979,399	768,617
Nizak	1,975	1,923	13,960,351	12,053,862	1,906,489
Ukupno:	3,275	3,090	33,461,461	29,722,773	3,738,688

Izloženost prema klijentima čija je finansirana delatnost svrstana u kategoriju Visok rizik – Lista isključenja, na 31. decembra 2017. godine ne postoji, a nije postojala ni na dan 31. decembra 2016. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

28. POSLOVANJE PO SEGMENTIMA

Segment	u hiljadama dinara			
	31. decembar 2017.		31. decembar 2016.	
	AKTIVA	PASIVA	AKTIVA	PASIVA
Veliki klijenti i MSP	20,199,089	10,574,480	17,368,912	8,840,748
Javni sektor i javna preduzeća	5,320,919	5,913,552	5,128,725	6,746,676
Fizička lica	8,231,928	12,274,066	6,145,050	10,290,613
Bankarski sektor i ostalo	7,697,241	12,687,079	6,343,124	9,107,774
Ukupno:	41,449,177	41,449,177	34,985,811	34,985,811

U okviru pozicije Ostalo najveći iznos RSD 4,839,851 hiljadu (2016. godine: RSD 4,090,612 hiljada) odnosi se na sredstva kod Narodne banke Srbije (gotovina, obavezna rezerva u lokalnoj i stranoj valuti), dok se ista pozicija u pasivi odnosi na kapital Banke u iznosu od RSD 6,119,707 hiljada (2016. godine: RSD 5,883,585 hiljada).

Banka ima 4 poslovna segmenta: klijente privrede – velika pravna lica i MSP, fizička lica, javni sektor i javna preduzeća i bankarski sektor. Krediti i drugi plasmani klijentima privrede – velika pravna lica i MSP – su u nadležnosti Sektora za marketing za velike klijente i MSP, dok su fizička lica u nadležnosti Sektora marketinga za stanovništvo i ADK.

Kredit i ostali plasmani javnim preduzećima i bankarskom sektoru su uglavnom u nadležnosti Sektora sredstava. Najznačajniji plasmani javnim preduzećima odnose se na plasmane u dužničke hartije od vrednosti (državne obveznice). Depoziti i primljeni krediti su takođe u nadležnosti Sektora sredstava.

Vrste proizvoda i usluga iz kojih svaki segment o kojem Banka izveštava generiše prihode su:

- Veliki klijenti i MSP: krediti za obrtna sredstva, investicioni i revolving krediti, krediti pokriveni depozitima, dozvoljena prekoračenja po tekućim računima i krediti odobravani iz kreditnih linija međunarodnih finansijskih institucija. Najznačajniji krediti odobravani ovim klijentima tokom 2017. godine su krediti iz kreditne linije EFSE za obrtna sredstva i investicioni krediti kao i dozvoljena prekoračenja (tzv. Easy Bizz) i mikro-kreditiranje MSP.
- Fizička lica: gotovinski krediti, krediti za refinansiranje, stambeni krediti, krediti za energetska efikasnost iz kreditnih linija od GGF i krediti za kupovinu automobila. Tokom 2017. godine najznačajniji krediti dati fizičkim licima su bili gotovinski krediti i stambeni krediti.
- Javni sektor i javna preduzeća: dužničke hartije od vrednosti i zapisi, uglavnom u dinarima i evrima;
- Bankarski sektor: transakcije na tržištu novca i svopovi.

Osnovu za segmentaciju predstavljaju glavni prihodi i rashodi od osnovnih bankarskih poslova realizovani od ovih segmenata, tj. prihodi i rashodi od kamate, a navedenu segmentaciju prati i podržava organizaciona struktura Banke. Svaki od segmenata nosilac je prihoda i rashoda od kamate kako je prikazano u narednoj tabeli.

Prihodi i rashodi od kamata, kao i prihodi i rashodi od naknada i provizija direktno se raspoređuju na svaki od navedenih segmenata. Alokacija ostalih rashoda na segmente vrši se srazmerno procentualnom učešću svakog segmenta u ukupnim neto prihodima od kamata. Formirane ispravke vrednosti su u 2016. godine i 2017. godine značajno uticale na neto rezultat segmenta velikih klijenata i MSP i segmenta stanovništva tj. fizičkih lica, ali Banka je 2017. godine ipak ostvarila pozitivan neto rezultat u oba navedena segmenta.

Banka nema ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

28. POSLOVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

31. decembar 2017.	u hiljadama dinara				Ukupno
	Veliki klijenti i MSP	Javni sektor i javna preduzeća	Fizička lica	Bankarski sektor i ostalo	
POSLOVNI PRIHODI/(RASHODI)					
Prihodi od kamata	928,173	212,997	604,283	9,540	1,754,993
Kamata na kredite	898,205	-	604,283	9,124	1,511,612
Prihod od kamata na hartije od vrednosti	-	212,997	-	-	212,997
Kamata od banaka	29,968	-	-	-	29,968
Drugi prihodi od kamata	-	-	-	416	416
Troškovi kamate	(132,289)	-	(84,468)	(48,931)	(265,688)
Kamata na depozite	(44,134)	-	(84,468)	(48,931)	(177,533)
Kamata na kredite	(88,155)	-	-	-	(88,155)
Neto prihod od kamata	795,884	212,997	519,815	(39,391)	1,489,305
Neto prihodi od provizija	440,756	-	163,589	-	604,345
Neto dobitak od trgovanja	-	31,523	-	-	31,523
Prihod od dividendi	-	-	-	759	759
Ostali prihodi	12,879	2,956	8,385	132	24,352
Ispravka vrednosti kredita i potraživanja	(249,315)	-	(20,450)	-	(269,765)
Troškovi amortizacije	(80,160)	(18,395)	(52,188)	(824)	(151,567)
Ostali rashodi	(811,466)	(186,215)	(528,311)	(8,240)	(1,534,321)
Prihod pre oporezivanja	108,579	42,866	90,850	(47,664)	194,631
Neto dobitak za period	108,579	42,866	90,850	(47,664)	194,631

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

28. POSLOVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

31. decembar 2016.	u hiljadama dinara				Ukupno
	Veliki klijenti i MSP	Javni sektor i javna preduzeća	Fizička lica	Bankarski sektor i ostalo	
POSLOVNI PRIHODI/(RASHODI)					
Prihodi od kamata	952,988	175,457	455,867	20,521	1,604,833
Kamata na kredite	926,765	-	455,867	19,932	1,402,564
Prihod od kamata na hartije od vrednosti	-	175,457	-	-	175,457
Kamata od banaka	26,223	-	-	-	26,223
Drugi prihodi od kamata	-	-	-	589	589
Troškovi kamate	(165,231)	-	(75,430)	(19,210)	(259,871)
Kamata na depozite	(55,822)	-	(75,430)	(19,210)	(150,462)
Kamata na kredite	(109,409)	-	-	-	(109,409)
Neto prihod od kamata	787,757	175,457	380,437	1,311	1,344,962
Neto prihodi od provizija	433,972	-	142,584	-	576,556
Neto dobitak od trgovanja	-	12,144	-	-	12,144
Prihod od dividendi	-	-	-	3,144	3,144
Ostali prihodi	10,600	1,952	5,071	228	17,851
Ispravka vrednosti kredita i potraživanja	(386,336)	-	(2,953)	-	(389,289)
Troškovi amortizacije	(63,489)	(11,689)	(30,370)	(1,367)	(106,915)
Ostali rashodi	(785,256)	(144,576)	(375,632)	(16,909)	(1,322,373)
Prihod pre oporezivanja	(2,752)	33,288	119,137	(13,593)	136,080
Neto dobitak za period	(2,752)	33,288	119,137	(13,593)	136,080

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

29. USKLAĐENOST POSLOVANJA SA PROPISIMA NBS

Pokazatelj	Vrednosti propisane regulativom NBS	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine	Ostvarene vrednosti na dan 31. decembra 2016. godine
Visina kapitala Banke	Min 10,000,000 € min 8%	42,585,634 €	32,192,443 €
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (2016. godine: 12%)		17.11%	15.64%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	Minimum 6%	17.11%	-
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala	Minimum 4.5%	13.04%	-
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	2.51%	2.28%
Pokazatelj likvidnosti	Min 1	1.51	1.76
Uži pokazatelj likvidnosti	Min 0.7	1.26	1.38
Ukupna izloženost prema licima povezanim sa Bankom	-	13.18%	10.93%
Izloženost prema jednom licu / grupi povezanih lica	max 25%	10.38%	11.13%
Zbir svih velikih izloženosti	max 400%	10.38%	17.92%
Ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru	max 10%	0.00%	0.00%
Ukupna ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru i osnovna sredstva Banke	max 60%	18.74%	23.77%

30. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu („Službeni Glasnik RS” br. 62/13) izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa pravnim licima sa stanjem na dan 31. decembra 2017. godine. Ukupan iznos potraživanja i obaveza poslatih na usaglašavanje je 30,935,610 hiljada dinara, odnosno 21,807,680 hiljada dinara. Iznos usaglašanih potraživanja čini 93% od ukupnog iznosa koji je vraćen nakon usaglašavanja od strane klijenata. Iznos ukupno neusaglašanih potraživanja nije materijalno značajan. Sve obaveze Banke su usaglašene.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA IZVEŠTAJNOG PERIODA

Banka je 20. februara 2018. godine izvršila povećanje kapitala izdavanjem nove emisije akcija (XXXI) u iznosu od 236,412 komada običnih akcija nominalne vrednosti 10,000 dinara po akciji. Akcijski kapital je povećan sa 4,248,483 hiljade dinara na 6,612,603 hiljade dinara.

32. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2017. godine protiv Banke se vode 23 spora (2016. godine: 17 sporova) u kojima je Banka tužena u ukupnoj vrednosti od 31,486 hiljada dinara (2016. godine: 25,049 hiljada dinara). Banka očekuje delimičan negativan ishod po jednom postupku koji se protiv nje vodi te je, shodno tome, formirala rezervisanja po tom osnovu u iznosu od 7,149 hiljada dinara.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
31. decembar 2017. godine

33. DEVIZNI KURS

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na Međubankarskom tržištu deviza i primenjeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja u dinare, za pojedine glavne valute su bili sledeći:

	31. decembar 2017.	U dinarima 31. decembar 2016.
USD	99.1155	117.1353
EUR	118.4727	123.4723
CHF	101.2847	114.8473

U Beogradu
28. februara 2018. godine

Vesna Petrović

Direktor Sektora za upravljanje
finansijama i planiranje

Erturk Sumer

Kenan Bozkurt

Član Izvršnog odbora Banke II Predsednik Izvršnog odbora
Banke

